

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

„ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NIŽNÉ RUŽBACHY“

v rozsahu podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

marec 2025

Obsah:

SPRÁVA O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU	1
A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE	6
A.I. Základné údaje o obstarávateľovi	6
A.I.1. Označenie.....	6
A.I.2. Sídlo	6
A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní),od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :.....	6
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii	6
A.II.1. Názov:	6
A.II.2. Územie	6
A.II.3. Dotknuté obce: Vyšné Ružbachy, Podolíneč, Lomnička, Kolačkov, Forbasy, Lacková....	6
<i>Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy a jeho okolie</i>	<i>7</i>
<i>Zdroj: www.enviroportal.sk</i>	<i>7</i>
A.II.5. Schvaľujúci orgán: obecné zastupiteľstvo obce Nižné Ružbachy	8
A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice: ..	8
<i>Obrázok č.2 Obec Nižné Ružbachy a jej zastavané územie</i>	<i>8</i>
B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	9
B.I. Údaje o vstupoch	9
B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber	9
B.I.2.Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie.....	9
B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania	10
B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba	11
B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru	12
B.II. Údaje o výstupoch	14
B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií	14
B.II.2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania	14

B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi	15
B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)	15
B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)	16
B.II.6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)	17
C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA	17
C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia	17
C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie.....	17
C.II.1.Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia	17
C.II.2.Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).....	23
Klimatické pomery	23
Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.	23
Väčšina rozlohy katastrálneho územia (centrálny pás na sever a juh od rieky Poprad) patrí do mierne teplej oblasti, klimatický okrsok M5 - mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou (dolinový/kotlinový typ klimatického okrsku) s klimatickými znakmi: priemerná júlová teplota viac ako 16 °C; priemerná januárová teplota nižšia ako - 3°C, počet letných dní do 50. Priemerná ročná teplota vzduchu 4° - 6°C.	23
Priemerné ročné úhrny zrážok je medzi 600 – 800 mm. Maximum mesačných úhrnov zrážok: medzi 250 – 300 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 80 - 120. Priemerný ročný počet dní s hmlou: 20 – 50 dní, oblasť zníženého výskytu hmiel -v podhorských a horských svahových polohách; 50 – 60 dní, oblasť dolín horských potokov. Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch sú vyššie uvedené údaje z roku 2002 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)viac-menej orientačné a nemusia byť absolútne hodnoverné.	23
Veterné pomery značne ovplyvňujú priebeh meteorologických prvkov, udávajú ráz počasia a tak sú dôležitou klimatickou charakteristikou. V riešenom území je spravidla prevládajúcim vietor severovýchodného smeru a podružne sa vyskytuje vietor južného smeru. Počet bezveterných dní dosahuje cca 40 %. Najväčšiu rýchlosť dosahuje v riešenom území vietor južného smeru a juho-juhozápadného smeru.	24
C.II. 3. Ovzdušie	24
C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.....	24
C.II.5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.....	30

C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.	32
C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana	38
<i>Tabuľka č. 6 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)</i>	<i>41</i>
C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti], územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).....	42
C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)	48
C.II.10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská	51
C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie).....	52
C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov	53
C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie	54
C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy.....	54
C.III. 2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy	58
a geomorfologické pomery.....	58
C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery	59
C.III.4. Vplyvy na ovzdušie	60
C.III.5. Vplyvy na vodné pomery.....	60
C.III.6. Vplyvy na pôdu	61
C.III.7. Vplyvy na faunu, flóru vrátane chránených druhov a ich biotopy	62
C.III.8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny	64
C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.	65
C.III.10. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská	68
C.III.11. Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality	68
C.III.12. Iné vplyvy.....	69
C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich....	69
porovnanie s platnými právnymi predpismi.....	69

C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente v zmysle určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia...	70
C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie	76
C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom).....	77
C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia	77
C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení.....	78
C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie	78
C.IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa	79
C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení.....	79
C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa.....	80

Najčastejšie používané skratky a vybrané slovné spojenia:

zákon EIA - zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon OPaK – zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
vodný zákon - zákona č. 364/2004 Z.z o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov
lesný zákon - zákon č. 326/2005 Z.z. o lesoch
zákon o územnom plánovaní - zákon č. 200/2022 Z.z. o územnom plánovaní
stavebný zákon – zákon č. 50/1976 Z.z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov
pamiatkový zákon - zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov
MŽP SR – Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
MVE - malá vodná elektrárň
k.ú. - katastrálne územie
príslušný orgán EIA/SEA - príslušný orgán štátnej správy na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov

A. ZÁKLADNÉ ÚDAJE

A.I. Základné údaje o obstarávateľovi

A.I.1. Označenie: **Obec Nižné Ružbachy** okres Stará Ľubovňa,
zastúpená starostom obce: Bc. Stanislav Šoltisik

Adresa: Obec Nižné Ružbachy, č. 135, 065 02 Vyšné Ružbachy

Kontakt: starosta 0905 506 663; e-mail: obecnizneruzbachy@gmail.com

A.I.2. Sídlo: Obecný úrad Nižné Ružbachy, č. 135, 065 02 Vyšné Ružbachy

A.I.3. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu obstarávateľa, osoby s odbornou spôsobilosťou na obstarávanie územnoplánovacích podkladov a územnoplánovacej dokumentácie obcami a samosprávnymi krajmi (§ 12 zákona o územnom plánovaní), od ktorej možno dostať relevantné informácie o územnoplánovacej dokumentácii a miesto na konzultácie :

Osoba s odb.spôsobilosťou na obstarávanie ÚPD: Ing. Vladimír Šterbak,
kontakt: 0902 918 502, sterbak@hotmail.com

Spracovateľ: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

Miesto na konzultácie: Ateliér URBEKO s.r.o., Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

a
Obecný úrad Nižné Ružbachy, č. 135, 065 02 Vyšné Ružbachy
e-mail: obecnizneruzbachy@gmail.com; tel.: 0918751 213

Hlavný riešiteľ: Ing. arch. Vladimír Ligus, AA SKA č.1129, Ateliér URBEKO s.r.o.,
Konštantínova 3, 080 01 Prešov,
kontakt: 051/77 220 71, 0905 371 634; e-mail: urbeko.urbeko@gmail.com

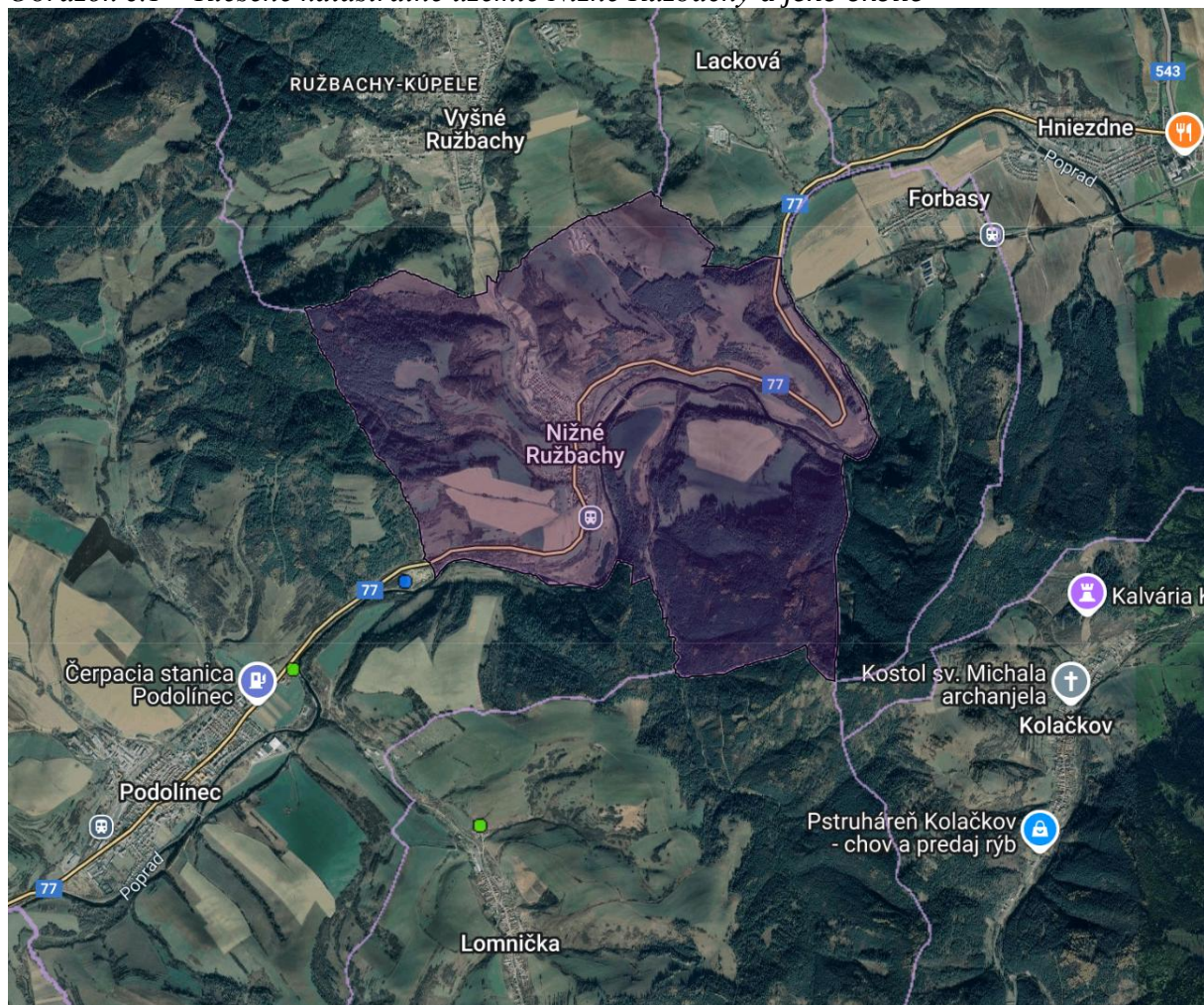
A.II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii

A.II.1. Názov: Územný plán obce Nižné Ružbachy

A.II.2. Územie: obec Nižné Ružbachy (kód obce: 526916); katastrálne územie (ďalej tiež i „k. ú.“) Nižné Ružbachy (kód k.ú.:841048);okres Stará Ľubovňa; Prešovský kraj

A.II.3. Dotknuté obce: Vyšné Ružbachy, Podolíneč, Lomnička, Kolačkov, Forbasy, Lacková

Obrázok č.1 Riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy a jeho okolie

Zdroj: www.enviroportal.sk

A.II.4. Dotknuté orgány a ostatné dotknuté subjekty:

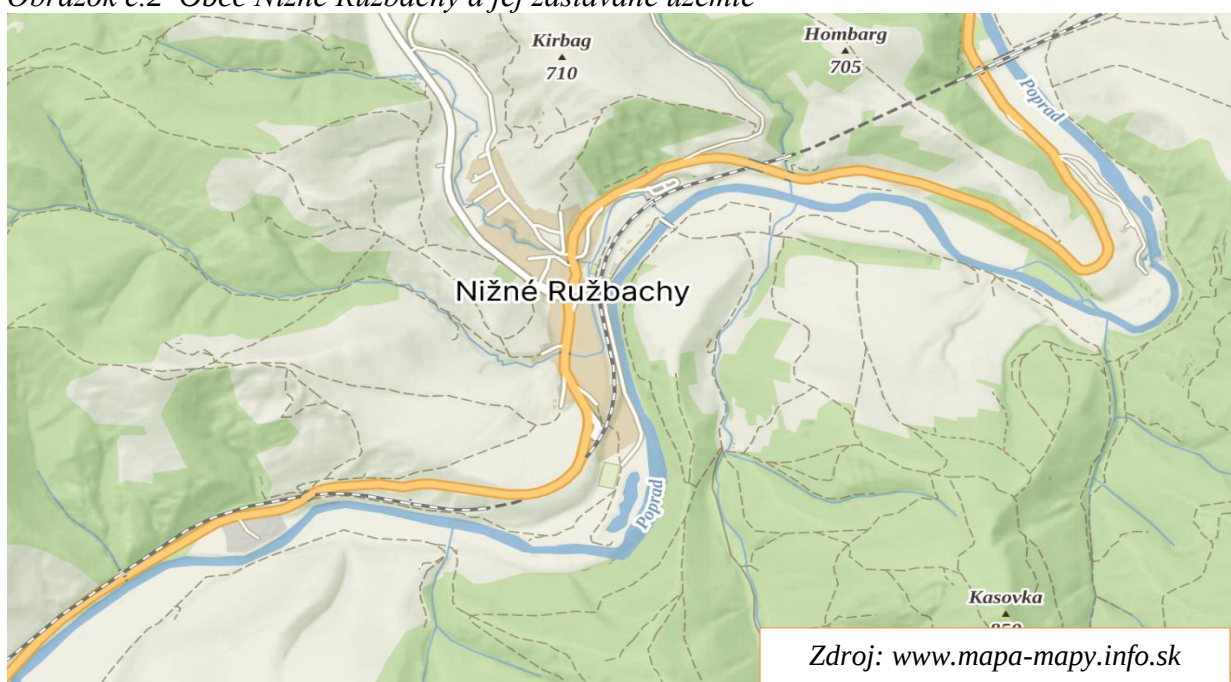
- dotknuté orgány verejnej správy:
 - na úseku geológie - MŽP SR, sekcia geológie
 - na úseku ochrany prírody - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (dôvod: v riešenom území sa nachádzajú územia Natura 2000)
 - na úseku ochrany pamiatok - Krajský pamiatkový úrad Prešov
 - na úseku dopravy - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií
 - na úseku ochrany pôdy - Okresný úrad Prešov, odbor opravných prostriedkov
 - na úseku ochrany vôd – Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku ochrany ovzdušia - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku odpadového hospodárstva - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie
 - na úseku územného plánovania - Regionálny úrad územného plánovania a výstavby Prešov
 - na úseku protipožiarnej ochrany – Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni

- na úseku veterinárnej starostlivosti – Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa
- na úseku verejného zdravotníctva – Regionálny úrad verejného zdravotníctva Stará Ľubovňa
- na úseku banskej správy - Obvodný banský úrad Košice
- na úseku obrany - Ministerstvo obrany SR
- na úseku ochrany obyvateľstva – Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia
- na úseku civilného letectva – Dopravný úrad, Bratislava
- dotknutý orgán vyššej územnej samosprávy:
 - na úseku územného plánovania - Úrad Prešovského samosprávneho kraja, odbor strategického rozvoja, oddelenie územného plánovania a životného prostredia
- dotknuté právnické osoby (napr. správcovia):
 - Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., Odštepný závod Povodie Hornádu, Košice; prevádzkové stredisko Poprad (čiastkové povodie Dunajca a Popradu)
 - SPP – distribúcia, a.s., Bratislava – Ružinov
 - Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s., Košice
 - Východoslovenská distribučná, a.s., Košice
 - Železnice SR, Bratislava
 - Správa a údržba ciest Prešovského samosprávneho kraja, Prešov
 - Telekomunikační operátori – Orange Slovensko, Slovak Telekom, 02 Slovakia, SWAN, a.s. – 4ka

A.II.5. Schvaľujúci orgán: **obecné zastupiteľstvo obce Nižné Ružbachy**

A.II.6. Vyjadrenie o vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie presahujúcich štátne hranice:
Návrh riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy nepresahuje hranice Slovenskej republiky.

Obrázok č.2 Obec Nižné Ružbachy a jej zastavané územie

B. ÚDAJE O PRIAMÝCH VPLYVOCH ÚZEMNOPLÁNOVACEJ DOKUMENTÁCIE NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

B.I. Údaje o vstupoch

B.I.1. Pôda – záber pôdy celkom, z toho zastavané územie (ha, poľnohospodárska pôda, lesné pozemky, bonita), z toho dočasný a trvalý záber

Katastrálne územie Nižné Ružbachy, ktoré je riešené územným plánom, má celkovú výmeru 979,4111 ha. Najväčšiu časť katastrálneho územia zaberajú TTP (34,81 a poľnohospodárska pôda spolu 455,9945 ha, čo je 46,56%. Lesné pozemky zaberajú 30,59 % z celkovej výmery riešeného katastrálneho územia.

Tabuľka č.1 Úhrnné hodnoty druhov pozemkov v k.ú. Nižné Ružbachy k 01. 01. 2024.

	Orná pôda	Chmeľ -nica + Vinica	Záhrada	Ovoc -ný sad	Trvalý trávny porast	Lesné pozemky	Vodná plocha	Zastavaná plocha a nádvorie	Ostatná plocha
ha	109,0132	0	6,0762	0	340,9051	299,6328	35,0430	49,3303	139,4105
%	11,13	0	0,62	0	34,81	30,59	3,58	5,04	14,23

Zdroj: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR

Pre navrhovanú výstavbu predovšetkým mimo zastavaného územia (v zmysle evidencie katastra nehnuteľností) územný plán navrhuje záber pozemkov pôvodne využívaných ako poľnohospodárska pôda, najmä trvalé trávne porasty (ďalej len „TTP“), ostatné plochy a záhrady.

Finálny výpočet záberu poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely bude vyhodnotený až po dopracovaní návrhu územného plánu v zmysle pripomienok z procesu prerokovania návrhu riešenia územného plánu. V tejto etape, t.j. pred verejným prerokovaním návrhu a pred dorúčením stanovísk dotknutých orgánov verejnej správy a dotknutých obcí, je možné konštatovať, že je navrhnutý trvalý záber poľnohospodárskej pôdy na nepoľnohospodárske účely a nie sú navrhované žiadne trvalé ani dočasné zábery lesnej pôdy.

B.I.2.Voda, z toho voda pitná, úžitková, zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), odkanalizovanie

Pitná voda.

V obci Nižné Ružbachy nie je vybudovaný samostatný verejný vodovod. Jednotlivé domy sú zásobované vodou z vlastných studní, niektoré skupiny domov majú vybudované lokálne vodovody zo zachytených prameňov. Z lokálnych zdrojov vody sú zásobované aj objekty v rekreačných osadách Ružbašská Miľava a Komrovský potok a poľnohospodárska farma Perdac.

Pre zabezpečenie zásobovania obyvateľstva hygienicky vyhovujúcou pitnou vodou je potrebné v obci vybudovať celoobecný verejný vodovod. Špecifická potreba vody je určená podľa vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na návrh, projektovú dokumentáciu a výstavbu verejných vodovodov a verejných kanalizácií, kde pre vybavenosť bytov s lokálnym ohrevom teplej vody a vaňovým kúpeľom sa uvažuje so potrebou $135 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre byty v rodinných domoch sa počíta v súlade s bodom A bod.2 prílohy č.1 vyhlášky MŽP SR č. 684/2006 Z.z. so zníženou spotrebou o 25 %. Pre občiansku a technickú vybavenosť obce do 1000 obyvateľov sa počíta s potrebou $15 \text{ l.os}^{-1}.\text{d}^{-1}$. Pre

zásobovanie riešeného územia pitnou vodou je na základe vypočítanej maximálnej dennej potreby potrebné zabezpečiť vodárenský zdroj s výdatnosťou 2,02 l/s.

Ako vodárenské zdroje pre verejný vodovod v obci Nižné Ružbachy sa navrhuje využiť existujúce vodárenské zdroje verejného vodovodu susednej obce Vyšné Ružbachy.

V súčasnosti je vodovodná sieť vo Vyšných Ružbachoch zásobovaná z dvoch zdrojov:

a) z prameňa KÝČERA s výdatnosťou 8,4 l/s

b) z prameňa BEATRIX s výdatnosťou 11,2 l/s.

Kapacita vodárenských zdrojov – prameňov Kýčera a Beatrix, ktoré spolu majú výdatnosť 19,6 l/s, je dostatočná pre zásobovanie oboch obcí.

Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (chatové osady, hospodársky dvor Perdac) bude naďalej zásobovaná vodou zo samostatných vodných zdrojov, zachytených prameňov alebo studní. Používanie úžitkovej vody z individuálnych zdrojov (studní) môže znížiť potrebu celkovú potrebu vody v celom riešenom území.

Pre zabezpečenie dostatočnej akumulácie vody pre verejný vodovod, a v dlhšom časovom výhlade aj zabezpečenie potreby požiarnej vody, je navrhnutá výstavba vodojemu s objemom 1x150 m³ (lokalita Hol'stín, kóta 630 m n.m.). Trasy jednotlivých potrubí verejného vodovodu sú navrhnuté vo verejnom priestranstve, a to po okraji komunikácií a v zelených pásoch.

Kanalizácia.

Obec Nižné Ružbachy má vybudovanú splaškovú kanalizáciu ako súčasť skupinovej kanalizácie spolu so susednou obcou Vyšné Ružbachy. Táto odvádza splaškové vody do spoločnej mechanicko-biologickej čistiarni odpadových vôd (ďalej tiež i „ČOV“) Nižné Ružbachy.

Podľa riešenia územného plánu splašková kanalizácia bude dobudovaná vo všetkých existujúcich aj navrhovaných častiach zastavaného územia samotnej obce (mimo izolovaných samostatných lokalít). Splaškové vody z domácností, technickej a občianskej vybavenosti aj výrobných areálov budú naďalej odvádzané splaškovou kanalizáciou do ČOV v Nižných Ružbachoch. ČOV Nižné Ružbachy má kapacitu 3014 m³/deň, maximálne denné množstvo splaškových vôd z Vyšných Ružbách v návrhovom roku využije 45 % jej kapacity a z Nižných Ružbách 10%, čo vytvára predpoklad dlhodobo vyhovujúcej prevádzkovej kapacity ČOV na vyše 30 rokov. Recipientom vyčistených splaškových vôd je rieka Poprad.

Zástavba v odľahlých samostatných lokalitách (chatové osady) budú vybavené samostatnými domovými čistiarnami odpadových vôd alebo nepriepustnými žumpami so zabezpečeným vývozom splaškových vôd na likvidáciu.

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Dažďové vody budú odvádzané tak ako doteraz najmä systémom priekop do blízkych vodných tokov a pre dažďové vody z ciest môže byť budovaná i cestná kanalizácia.

V prípade nových lokalít určených na zástavbu (spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) sú z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany v územnom pláne navrhnuté opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v úrovni minimálne 60 % z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

B.I.3. Suroviny – druh, spôsob získavania

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nenachádzajú žiadne výhradné ložiská nerastov, chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. vytvára V údolí rieky Poprad sa nachádzajú

Štrkové lavice v toku sú predmetom ťažby najmä v rámci údržby toku rieky Poprad. Pri realizácii priestoru budúcej zátopovej plochy malej vodnej elektrárne (ďalej len „MVE“) Ružbašská Miľava v lokalitách Mláky, Mokrý lúka a Nižná roveň a v lokalite Julova lávka južne od obce budú štrkové nánosy odstránené/odťažené.

B.I.4. Energetické zdroje – druh, spotreba

Zásobovanie elektrickou energiou.

Obec Nižné Ružbachy je zásobovaná elektrickou energiou 22kV vzdušným vedením č. 220, napojeného z ES 110/22 kV Stará Ľubovňa. Z tohto vedenia sú napájané trafostanice v samotnej obci aj v samostatných areáloch - farma Perdac a rekreačná osada Ružbašská Miľava.

Riešeným katastrálnym územím vrátane severnej časti zastavaného územia obce prechádza 110 kV VVN vedenie č. 6410 Stará Ľubovňa - Kežmarok.

NN vedenie v obci je riešené vzdušnými vedeniami ale tiež i káblovým podzemným vedením. NN vedenia sú napájané zo 6 distribučných trafostaníc. Celkový inštalovaný výkon distribučných trafostaníc pre obyvateľstvo v obci je 1050 kVA.

Stav siete je v súčasnosti z technickej stránky vyhovujúci a pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo pri dodržaní predpísaných parametrov elektroenergetickej siete. V zastavanej časti obce je však nevhodné vzdušné vedenie, preto je potrebné postupne ho rekonštruovať a nahradiť káblovým vedením uloženým v zemi.

V súčasnosti VSD a.s. pripravuje zmenu časti trasy el. vedenia č. 220 v časti k.ú. obce východne od obce, pri čom sa demontuje 22 kV VN el. vedenie v lokalite Zahora a vybuduje sa nové vedenie v lokalite Kirbarg v súbehu so 110 kV VVN el. vedením č. 6410. V novo navrhovaných lokalitách vzdialených od pôvodnej zástavby bude zásobovanie elektrickou energiou zabezpečené novými distribučnými trafostanicami.

V riešenom katastrálnom území je na rieke Poprad vybudovaná MVE Ružbašská Miľava s inštalovaným výkonom 950 kW. Vyrobená elektrická energia je vyvedená do VN siete pripojením na 22 kV VN eklektickú linku č.220. T.č. je MVE mimo prevádzky.

Pôvodná MVE na potoku Rieka v Nižných Ružbachoch je mimo prevádzku.

V obci je možné vybudovať malé zdroje elektrickej energie pomocou fotovoltických panelov umiestnených na strechách vhodných objektov alebo kogeneračných tepelných zdrojov väčších objektov.

Zásobovanie plynom.

Obec je zásobovaná zemným plynom z nadradenej sústavy VTL plynovodu Slovenská Ves - Stará Ľubovňa DN 200 PN 2,5 MPa. VTL prípojka vedie k regulačnej stanici (RS) Nižné Ružbachy v lokalite Nad mlynom pri ceste medzi Nižnými a Vyšnými Ružbachmi. Pri regulačnej stanici je riešená aj odorizačná stanica plynu. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé zastavané územie obce. Rekreačná osada Ružbašská Miľava je zemným plynom zásobovaná zo samostatnej regulačnej stanice RS Ružbašská Miľava.

V obci je vybudovaná STL distribučná sieť, plynové distribučné rozvody sú umiestnené v krajniciach ciest alebo v chodníkoch. V roku 2021 bolo v obci 153 budov s plynovou prípojkou, bytov vykurovaných plynom bolo 148. Zemný plyn slúži aj na varenie a prípravu teplej úžitkovej vody (TÚV). Spotreba zemného plynu v pôvodných objektoch sa zníži zatepľovaním. Z porovnania predpokladanej spotreby plynu a kapacity RS Nižné Ružbachy a RS Ružbašská Miľava vyplýva, že ich kapacita v návrhovom roku bude postačovať pre zásobovanie riešeného územia.

Zásobovanie teplom.

V obci Nižné Ružbachy nie je v prevádzke žiadny systém centrálného zásobovania teplom, výroba tepla je riešená individuálne pre každý objekt. Zástavba v obci Nižné Ružbachy bude naďalej zásobovaná teplom prevažne z vlastných kotolní jednotlivých objektov, ktoré sú väčšinou plynofikované.

Podľa posledného sčítania z r. 2021 je spôsob využívania palív na vykurovanie bytov následný v poradí: zemný plyn, elektrická energia, pevné palivo a iný spôsob vykurovania. Časť bytov, ktoré sú vykurované zemným plynom, sú dokurované pevným palivom - prevažne drevom. V novej výstavbe budú ako zdroje tepla využívané aj nové technológie a obnoviteľné zdroje energie, ako tepelné čerpadlá, biomasa alebo fotovoltika. Objekty občianskej vybavenosti sú vykurované zemným plynom.

B.I.5. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru

Cez riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy vrátane zastavaného územia obce vedie dopravný koridor nadregionálneho až medzinárodného významu, ktorého súčasťou je pozemná komunikácia I. triedy a železničná trať. Pozemná komunikácia cesta I/ 77 sa v Starej Ľubovni napája na cestu I/68, vedúcu na hraničný prechod pre vozidlá do 3,5 t SR/PR Mníšek nad Popradom. Cesta I/77 je v dotknutom úseku Podolíne - Nižné Ružbachy - Hniezdne z hľadiska technických parametrov a intenzity dopravy nevyhovujúca a je výrazne nehodovým úsekom. V koncepcii rozvoja cestnej infraštruktúry Prešovského kraja sa počíta s výstavbou preložky tejto cesty východným obchvatom obce Nižné Ružbachy a susedných obcí.

Na cestu I/77 sa v centre obce Nižné Ružbachy napája pozemná komunikácia s podregionálnou funkciou – cesta III/3124 Nižné Ružbachy - Vyšné Ružbachy, ktorá je jedinou prístupovou cestou do Vyšných Ružbách. Cesta III/3124 má vyhovujúce technické parametre a kapacitu.

Na JZ okraji zastavaného územia obce sa na cestu I/77 napája cesta III/3131 vedúca ku železničnej zastávke Nižné Ružbachy, pri ktorej končí slepo. Táto cesta nemá dostatočné šírkové parametre, vzhľadom na nízku intenzitu dopravy kapacitne vyhovuje.

Vyššie uvedené cesty I/77, III/3124 a III/3131 tvoria nadradený cestný systém riešeného katastrálneho územia. Na tento systém sa napájajú miestne komunikácie (cez lokality Pod Kirbargom a Pod Holštínom) a účelové komunikácie, ktorú sú situované v zastavanom území obce ale i mimo neho a vytvárajú základný komunikačný systém (ZÁKOS).

Tabuľka č.2 Intenzita dopravy na ceste I/77 a III/3124 v k.ú. Nižné Ružbachy

cesta	Sčítací úsek	Intenzita dopravy 2010	Intenzita dopravy 2015	Predpokladaná intenzita dopravy 2040
I/77	00839 – rázcetie Holumnica – Nižné Ružbachy	4767	5515	7488
I/77	00840 – Nižné Ružbachy - Hniezdne	3744	5495	5880
III/3124 (541009)	05690 - Nižné Ružbachy - Vyšné Ružbachy	786	1573	2078

Zdroj: TP MDVaRR SR č.07/2013

Podľa predpokladanej intenzity dopravy bude v roku 2040 na ceste I. triedy dopravná záťaž cca 6 až 7,5 tisíc vozidiel denne. Na prevedenie takej intenzity dopravy postačuje dvojpruhová cesta kategórie C 11,5/80 ale za podmienky technickej normy vyhovujúceho smerového vedenia a šírkového usporiadania, čo existujúca trasa tejto cesty nespĺňa. V súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja, 2019 (ďalej len ÚPN PSK) sa v územnom pláne obce Nižné Ružbachy počíta s výstavbou preložky cesty I/77 formou východného obchvatu obce s cestným tunelom Miľava a premosteniami toku rieky Poprad.

V návrhu územného plánu obce sa počíta i s návrhom výstavby nových miestnych komunikácií (k lokalite Za krížom a k rekreačnému areálu Lazy). Pozdĺž zberných a obslužných miestnych ciest je nutné dobudovať minimálne jednostranné pešie chodníky šírky 1,5 - 2 m. Okrem nich sú v obci navrhnuté aj samostatné pešie chodníky alebo združené nemotoristické komunikácie.

Súčasťou rozvoja dopravného systému v obci Nižné Ružbachy musí byť dobudovanie parkovísk pri existujúcich resp. výstavba nových parkovísk pri navrhovaných budovách na bývanie, občiansku vybavenosť a rekreáciu v súlade s v danom období platnou slovenskou technickou normou (STN 73 6110). Budovať potrebné parkovacie plochy sú povinní jednotliví vlastníci budov na vlastných pozemkoch. Potreba dobudovania parkovísk je najväčšia pri železničnej zastávke, cintoríne a rekreačných areáloch Ružbašská Miľava a Lazy.

Na zlepšenie podmienok pre hromadnú verejnú autobusovú dopravu je v územnom pláne obce navrhnuté dobudovanie zastávok a zastávkových ník vybavených prístreškami na všetkých nástupných zastávkach.

V rámci vytvárania podmienok pre integrovaný dopravný systém je potrebné vytvoriť prestupový terminál zo železničnej na cestnú dopravu na železničnej zastávke Nižné Ružbachy. Potrebná je otočka pre autobusy, stanovisko taxislužby a záchytné parkovisko pre osobné automobily a bicykle s nabíjacími elektrostanicami.

Na skúmanom území bol urobený výpočet hladiny hluku z cestnej dopravy, z ktorého vyplýva, že nadmerným hlukom z dopravy je zasiahnutá zástavba v obci pozdĺž cesty I. triedy. Keďže pozdĺž tejto cesty je prevažne radová zástavba a táto zároveň plní funkciu protihlukovej steny, preto prekročenie hygienických limitov hluku je obmedzené len na uličný priestor prietahu cesty I/77 cez obec. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je nadmerným hlukom z dopravy zasiahnutá zástavba pozdĺž ciest III. triedy. Ani na ostatných cestách v obci vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je predpoklad prekročenia prípustnej hladiny hluku z dopravy.

V rámci vybavenia obce inými dopravnými zariadeniami je v územnom pláne navrhnutý objekt autoumyvárne a v navrhovanom rekreačnom areáli Lazy je navrhnuté horské dopravné zariadenie - lyžiarske vleky.

Návrh územného plánu počíta i s rozšírením cykloturistických trás a návrhom cyklistickej cestičky (z Podolínca do Hniezdneho údolím rieky Poprad). Riešeným územím t.č. prechádza značený turistický chodník červený v smere juh-sever – č.0905 a č.0903.

Riešený katastrálnym územím prechádza železničná trať č. 185 Poprad – Plaveč, ktorá vedie v rámci riešeného katastrálneho územia dvoma tunelmi, Miľavský tunel o dĺžke 703 m a Ružbašský tunel o dĺžke 439 m. Trať je jednokoľajová, nie je elektrifikovaná, železničná zastávka „Nižné Ružbachy“ potrebuje renováciu. Pre rozvoj integrovaného dopravného systému je potrebná elektrifikácia železničnej trate, rekonštrukcia železničnej zastávky vrátane výstavby krytého nástupištia dĺžky 250 m a vybudovanie otočky autobusov a záchytného parkoviska pre osobné automobily. Všetky kríženia železničnej trate s pozemnými komunikáciami je nutné riešiť mimoúrovňovo.

B.II. Údaje o výstupoch

B.II.1. Ovzdušie – hlavné zdroje znečistenia ovzdušia (stacionárne, mobilné), kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika emisií, spôsob zachytávania emisií, spôsob merania emisií

Riešené katastrálne územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na regionálnej a nadregionálnej úrovni. V riešenom katastrálnom území sa v súčasnosti nenachádza žiadny veľký alebo stredný zdroj znečistenia ovzdušia a rovnako návrh územného plánu nepočíta sa žiadnym veľkým a stredným zdrojom znečistenia.

Všeobecne zdrojmi znečisťovania ovzdušia sú cestná doprava a samotné sídlo.

Najväčším znečisťovateľom ovzdušia v obci je cestná doprava vedúca cez zastavané územie obce po cestách I. a III. triedy. Cestná automobilová doprava je líniovým zdrojom znečisťovania ovzdušia. Motorové vozidlá pri spaľovaní fosílnych palív, predstavujú mobilné zdroje znečisťovania ovzdušia. Prevádzkou motorových vozidiel vznikajú znečisťujúce látky: TZL – PM₁₀, PM_{2,5}, NO_x, CO, SO₂, VOC. Znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy je v obci Nižné Ružbachy významné vzhľadom k tomu, že obec je tranzitnou obcou, ktorou vedie dopravný koridor medzinárodného významu, a to cesta I. triedy I/77, ktorá sa v blízkom okresnom meste Stará Ľubovňa napája na cestu I/68, vedúcu na hraničný priechod Mníšek nad Popradom. Intenzita dopravy v roku 2015 bola 5500 voz./24 hod. Očakáva sa, že miera znečisťovania ovzdušia exhalátmi z dopravy sa zníži výstavbou preložky cesty I/77 mimo zastavané územie obce, ale postupne klesne aj úmerne zavádzaniu prísnejších technických noriem na spaľovacie motory a elektrifikácii dopravy.

V obci Nižné Ružbachy je ovzdušie znečisťované i lokálnymi kúreniskami, ktoré sú malými zdrojmi znečistenia. Obec Nižné Ružbachy je plynofikovaná. Podľa sčítania z roku 2021 je najviac na vykurovanie bytov využívaný zemný plyn a následne elektrická energia, pevné palivo a iný spôsob vykurovania. Časť bytov, ktoré sú vykurované zemným plynom, sú dokurované pevným palivom – prevažne drevom. Z uvedeného vyplýva, že prevažujúcim palivom v obci je v súčasnosti zemný plyn a doplnkovým palivové drevo (znečisťujúce látky - pochádzajú predovšetkým zo spaľovania dreva v lokálnych kúreniskách). Žiaduce je rozvíjať využívanie obnoviteľných zdrojov energie ako sú slnečná energia a tepelné čerpadlá a znižovať používanie pevných palív, čo však závisí od rozhodnutia konkrétnych investorov a nie je priamo predmetom územného plánu. Navrhovaná nová zástavba v obci bude napojená na nové miestne trasy plynového potrubia.

B.II.2. Voda – celkové množstvo, druh a kvalitatívne ukazovatele vypúšťaných odpadových vôd, miesto vypúšťania (recipient, verejná kanalizácia, ČOV), zdroj vzniku odpadových vôd, spôsob nakladania

Splaškové odpadové vody

Obec Nižné Ružbachy má vybudovanú splaškovú kanalizáciu ako súčasť skupinovej kanalizácie spolu so susednou obcou Vyšné Ružbachy. Táto odvádza splaškové vody do spoločnej mechanicko-biologickej ČOV Nižné Ružbachy. Prívalové vody sú vypúšťané cez odľahčovacie komory rovno do potoka Rieka. Množstvo odpadových splaškových vôd z obce je stanovené na základe výpočtu potreby vody a STN 73 6701 pre výhľad k roku 2050: priemerná denná potreba $Q_p = 2,02 \text{ l.s}^{-1}$; maximálna denná potreba $Q_m = 3,64 \text{ l.s}^{-1}$. Odľahlé samostatné lokality (chatové osady) budú vybavené samostatnými domovými ČOV alebo nepriepustnými žumpami so zabezpečeným vývozom splaškových vôd na likvidáciu.

Mechanicko-biologická ČOV Nižné Ružbachy má kapacitu 3014 m³/deň, maximálne denné množstvo splaškových vôd z Vyšných Ružbách v návrhovom roku využije 45 % jej kapacity a z Nižných Ružbách 10%, čo vytvára predpoklad dlhodobu vyhovujúcej prevádzkovej kapacity ČOV na vyše 30 rokov.

Dažďové vody

Samostatná dažďová kanalizácia v obci Nižné Ružbachy nie je vybudovaná. Povrchové zrážkové vody z miestnych komunikácií a z ciest I. a III. triedy sú odvádzané prícestnými priekopami a rigolmi s vyústením do miestnych tokov. Z hľadiska technicko-prevádzkových záujmov správcu vodných tokov a protipovodňovej ochrany je potrebné navrhnuť opatrenia na zdržanie povrchového odtoku dažďových vôd zo spevnených plôch v prípade nových lokalít určených na zástavbu (z komunikácií, spevnených plôch a striech RD, prípadne iných stavebných objektov) v úrovni minimálne 60 % z výpočtového množstva pre návrhový dážď 15 min., na pozemku stavebníka tak, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

B.II.3. Odpady – celkové množstvo (t/rok), spôsob nakladania s odpadmi

Obec Nižné Ružbachy má zabezpečený separovaný zber odpadu. V obci sú vybudované stanovišťa zberných nádob na separovaný odpad a je zriadený zberný dvor a kompostovisko. V riešenej obci Nižné Ružbachy je úroveň vytriedenia komunálnych odpadov za rok v hodnote 50,469 %, čo znamená, že z celkového objemu odpadu 125,655 ton sa v obci v roku 2024 vytriedilo 63,417 ton odpadu. V roku 2024 bol v obci vyprodukovaný napr. biologicky rozložiteľný odpad (kód: 200201) v objeme 10,000 t; plasty (kód: 200139) v objeme 8,850 t; sklo (kód: 200102) v objeme 15,884 t; papier a lepenka (kód: 200101) v objeme 1,489 t.

Rodinné domy a zariadenia občianskej vybavenosti sú a budú vybavené 110 l zbernými nádobami na zmiešaný odpad a samostatnými nádobami alebo vrecami na separovaný odpad. Vývoz domového a separovaného odpadu zabezpečuje zmluvný vývozca v súlade so schváleným všeobecne záväzným nariadením obce o odpadoch. Tekuté odpady sú odvádzané verejnou kanalizáciou do ČOV alebo do nepriepustných žump. Biologické odpady, najmä odpady zo zelene, môžu byť ukladané na kompostovisku. V návrhu územného plánu je riešená nová lokalita pre kompostovisko.

B.II.4. Hluk a vibrácie (zdroje, intenzita)

Hluk a vibrácie, ktoré ovplyvňujú pohodu bývania obyvateľov obce, pochádzajú prevažne z prevádzky motorových vozidiel na cestných komunikáciách.

Najvýznamnejší podiel hluku a vibrácií pochádza z motorovej dopravy na ceste I. triedy č.77. Táto cesta je v dotknutom úseku Podolíneč - Nižné Ružbachy - Hniezdne z hľadiska technických parametrov a intenzity dopravy nevyhovujúca. V koncepcii rozvoja cestnej infraštruktúry Prešovského kraja sa počíta s výstavbou preložky tejto cesty východným obchvatom obce Nižné Ružbachy a susedných obcí.

Cesta I/77 je stredne dopravne zaťažanou cestou s intenzitou dopravy nad 5000 vozidiel denne s nižším podielom nákladnej dopravy, jej kapacitu však výrazne negatívne ovplyvňuje nevyhovujúce smerové vedenie a nedostatočná šírka vozovky. Cesta III. triedy smerom do Vyšných Ružbách č. 3124 je dopravne málo zaťažanou komunikáciou s intenzitou dopravy cca 1500 vozidiel denne s nízkym podielom nákladnej dopravy. Na ceste III triedy k železničnej zastávke č. 3131 sa sčítanie dopravy nevykonáva, intenzita dopravy na nej je veľmi nízka.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy bol v rámci tvorby územného plánu urobený výpočet hladiny hluku z cestnej dopravy, z ktorého vyplýva, že nadmerným hlukom z dopravy je zasiahnutá zástavba v obci pozdĺž cesty I. triedy. Keďže pozdĺž tejto cesty je prevažne radová zástavba a táto zároveň plní funkciu protihlukovej steny, preto prekročenie hygienických limitov hluku je obmedzené len na uličný priestor prietahu cesty I/77 cez obec. Vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je nadmerným hlukom z dopravy zasiahnutá zástavba pozdĺž ciest III. triedy. Ani na ostatných cestách v obci vzhľadom na nízku intenzitu dopravy nie je predpoklad prekročenia prípustnej hladiny hluku z dopravy. Obmedzenie vplyvu hluku z dopravy na miestnych cestách je možné riešiť obmedzovaním maximálnej povolenej rýchlosti v zastavanom území obce.

Nevýznamným zdrojom hluku je železnica, ktorej trasa sa nachádza v dostatočnej vzdialenosti od obytnej zástavby. Železničná trať je jednokolejná, nie je elektrifikovaná, v súčasnej dobe na nej prevláda osobná doprava motorovými súpravami.

Navrhované riešenie územného plánu prinesie nové zdroje hluku dopravného charakteru, avšak len tie, ktoré súvisia s nevyhnutným návrhom výstavby miestnych komunikácií prípadne obslužných účelových komunikácií pre novú obytnú zástavbu a pre nové plochy nezávadnej výroby.

Pre riešenie problematiky hluku z dopravy v obci bude v ďalšom období založené na udržiavaní kvalitného cestného krytu na komunikáciách a výsadbe izolačnej zelene na príľahlých plochách súkromnej a verejnej zelene.

Zdroje iných dlhotrvajúcich alebo trvalých vibrácií sa v riešenom území nevyskytujú a ani sa nenavrhujú.

B.II.5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné, zdroj a intenzita)

Elektrické vedenia vysokého napätia (VVN) a vysokého napätia (VN) sú zdrojom elektromagnetického žiarenia. V riešenom katastrálnom území sú trasované elektrické vedenia, ktoré sú vedené prevažne vzdušne. Katastrálnym územím a zároveň i severnou časťou zastavaného územia obce prechádza 110 kV VVN vedenie č. 6410 Stará Ľubovňa - Kežmarok. Obec je zásobovaná elektrickou energiou 22kV vzdušným VN vedením č. 220. NN vedenie je riešené vzdušne a tiež podzemne.

Nachádzajú sa tu tiež zdroje elektromagnetického žiarenia, ktorými sú stožiare pre telekomunikačné spojenia – základňové stanice mobilnej siete. Tieto sú v dostatočnej vzdialenosti od zastavaného územia obce.

V návrhu územného plánu je navrhnuté rekonštruovať nevhodne vedené vzdušné vedenie a nahradiť ho káblovým vedením uloženým v zemi v zastavanom území obce. V súčasnosti VSD a.s. pripravuje zmenu časti trasy elektrického vedenia č. 220 východne od intravilánu, pri čom sa demontuje 22 kV VN v lokalite Zahora a vybuduje sa nové vedenie v lokalite Kirbarg v súbehu so 110 kV VVN. Existujúce trafostanice majú byť rekonštruované a nové lokality výstavby budú zabezpečené novými distribučnými trafostanicami.

Návrh územného plánu rešpektuje ochranné pásma 22 kV elektrického vedenia v šírke 10 m na obe strany, a 110 kV VVN elektrického vedenia v šírke 15 m na obe strany a nenavrhuje v týchto ochranných pásmach žiadnu výstavbu. V rámci návrhu územného plánu nie je v ňom riešené umiestňovanie nových základňových staníc mobilnej siete a nie sú navrhnuté žiadne iné zdroje žiarenia.

Z hľadiska prírodných zdrojov žiarenia, najmä prírodného radónového žiarenia, ktoré môže prípadne prenikať z podložia do stavby, je dôležité použiť správne stavebné materiály, ktoré eliminujú negatívne dopady radónového pozadia.

B.II.6. Doplnujúce údaje (napr. významné terénne úpravy a zásahy do krajiny)

V riešenom katastrálnom území návrh územného plánu preberá a zakresľuje už schválenú stavbu – zátopové územie MVE Ružbašská Miľava s maximálnou prevádzkovou hladinou na kóte 550,50 m n.m. V súvislosti s realizáciou tejto zátopy, budú v nive Popradu realizované väčšie terénne úpravy (odtlačenie štrkopieskových sedimentov). Vizuálne vnímateľným novým prvkom v krajine bude teleso preložky cesty I/77, ktoré si tiež vyžiada úpravy terénu - násypy, zárezy, premostenia. Iné významné terénne úpravy, ani iné podstatné zásahy do typickej štruktúry krajiny nie sú navrhované. V súvislosti s realizáciou výstavby v rámci navrhovaných funkčných plôch a ostatných činností, budú realizované menšie terénne úpravy.

C. KOMPLEXNÁ CHARAKTERISTIKA A HODNOTENIE VPLYVOV NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA

C.I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia

Obec Nižné Ružbachy a riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy sa nachádzajú v okrese Stará Ľubovňa v Prešovskom kraji. Výmera katastrálneho územia je 979,4111 ha. Obec Nižné Ružbachy susedí s nasledujúcimi obcami: Vyšné Ružbachy (k.ú. Vyšné Ružbachy), Podolíne (k.ú. Podolíne), Lomnička (k.ú. Lomnička), Kolačkov (k.ú. Kolačkov), Forbasy (k.ú. Forbasy), Lacková (k.ú. Lacková). Všetky obce, s ktorými susedí obec Nižné Ružbachy sa tiež nachádzajú v okrese Stará Ľubovňa.

Za územie dotknuté návrhom riešenia územného plánu je v tejto Správe o hodnotení považované katastrálne územie Nižné Ružbachy. Za okolie dotknutého územia sa považuje územie susediacich obcí, ktoré nadväzuje na katastrálne územie Nižné Ružbachy.

C.II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia – podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.II.1. Horninové prostredie – geologická charakteristika riešeného územia, inžinierskogeologické vlastnosti, geodynamické javy, ložiská nerastných surovín, geomorfologické pomery, stav znečistenia horninového prostredia

Geologická charakteristika riešeného územia

Katastrálne územie Nižné Ružbachy je v severnej a južnej časti dominantne budované geologickou jednotkou – sedimenty vnútrokarpatského paleogénu vrchnej kriedy. V severnej časti je geologická jednotka paleogénu (eocén – oligocén) tvorená zubereckým súvrstvom: tenko až strednorytmický flyš: pieskovce, menej ílovce a prachovce. V tejto časti sa nachádzajú tiež izolované „ostrovy“ kvartérnych sedimentov (pleistocén) tvorené fluvialnými sedimentami: štrky, piesčité štrky a reziduálne štrky nerozlišených akumulácií mladších terás a izolované ostrovy chemogénnych až chemogenno-organogénnych sedimentov: sladkovodné vápence (penovce a travertíny).

V južnej časti katastrálneho územia jednotku paleogénu (oligocén – miocén) tvorí bielopotocké súvrstvie, konské pieskovce, chrenovecké a podrematské vrstvy: stredno až hrubozrnné pieskovce, zlepenice, prachovce a ílovce.

Severnú geologickú jednotku od južnej geologickej jednotky oddeľujú sedimenty neogénu a kvartéru (holocén) najmä v línii rieky Poprad. Túto geologickú jednotku tvoria fluviálne sedimenty: fluviálne nívne humózne hliny, hlinito-piesčité až štrkovito-piesčité hliny dolinných nív a nívnych kuželov.

Zo severnej časti katastrálneho územia smerom k juhu prebiehajú 3 nešpecifikované zlomy (prevažne horizontálne posuny a poklesy).

Inžiniersko-geologické vlastnosti riešeného územia

Z hľadiska príslušnosti k inžiniersko-geologickým regiónom riešené územie patrí do regiónu karpatského flyšu a jeho subregiónu vnútorných Karpát.

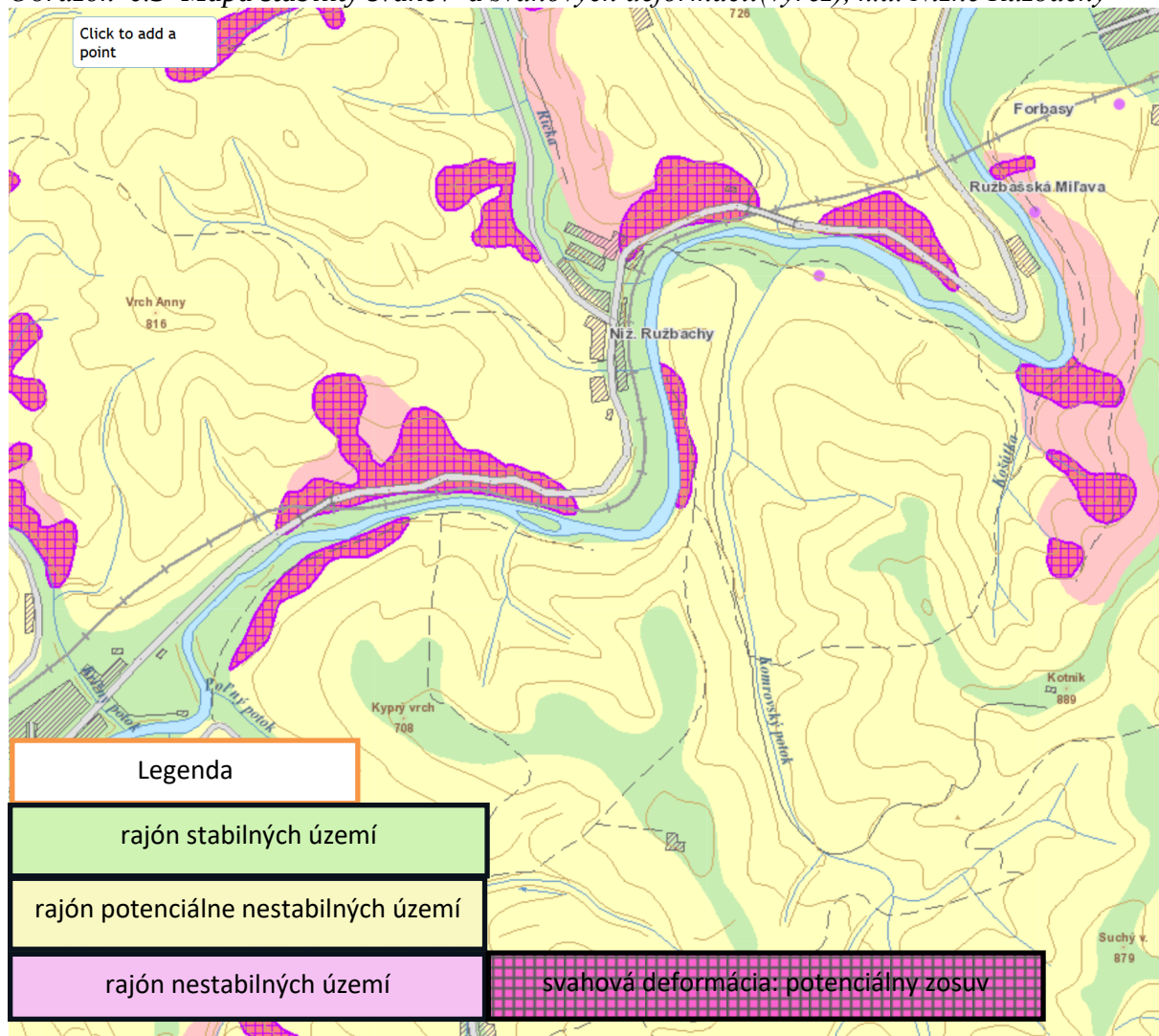
Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie je vo väčšej časti riešeného katastrálneho územia identifikovaný rajón flyšoidných hornín flyšovej formácie, v južnej časti je dominantný rajón pieskovcovo – zlepencových hornín flyšovej formácie. V severnej časti katastrálneho územia sa ostrovčekovite vyskytuje i rajón pleistocenných riečnych terás. V údolí rieky Poprad je identifikovaný rajón náplavov horských tokov formácie kvartérnych sedimentov.

Odolnostný potenciál hornín vo vzťahu k inžiniersko-geologickej rajonizácii sa výrazne prejavuje v obraze krajiny, jej morfológii a vo vlastnostiach reálnych i potenciálnych geodynamických javov.

Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia).

Svahové deformácie - zosuvy. Svahové deformácie všeobecne negatívne ovplyvňujú možnosti využitia nestabilných území pre stavebné účely. Riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy zo širšieho geografického hľadiska leží prevažne v rajóne potenciálne nestabilných území. Podľa dostupných internetových informácií Štátneho geologického ústavu D.Štúra (Register svahových deformácií) sa tu nachádza viacero evidovaných svahových deformácií (potenciálne zosuvy). Tieto sa nachádzajú na plochách potenciálne nestabilných, na svahoch so sklonom 16° a viac stupňov (Zdroj: <https://app.geology.sk/geofond/zosuvy/>). Vyskytujú sa na svahoch so zmiešanými a suťovými zeminami, v elúviách alebo na plochách so striedaním skalných a poloskalných hornín. Prírodnou príčinou vzniku deformácie sú klimatické faktory a bočná hlbková erózia/abrázia alebo i podzemné vody (svahy s výskytom mokrín) a antropogénnou príčinou býva spravidla podkopanie svahu.

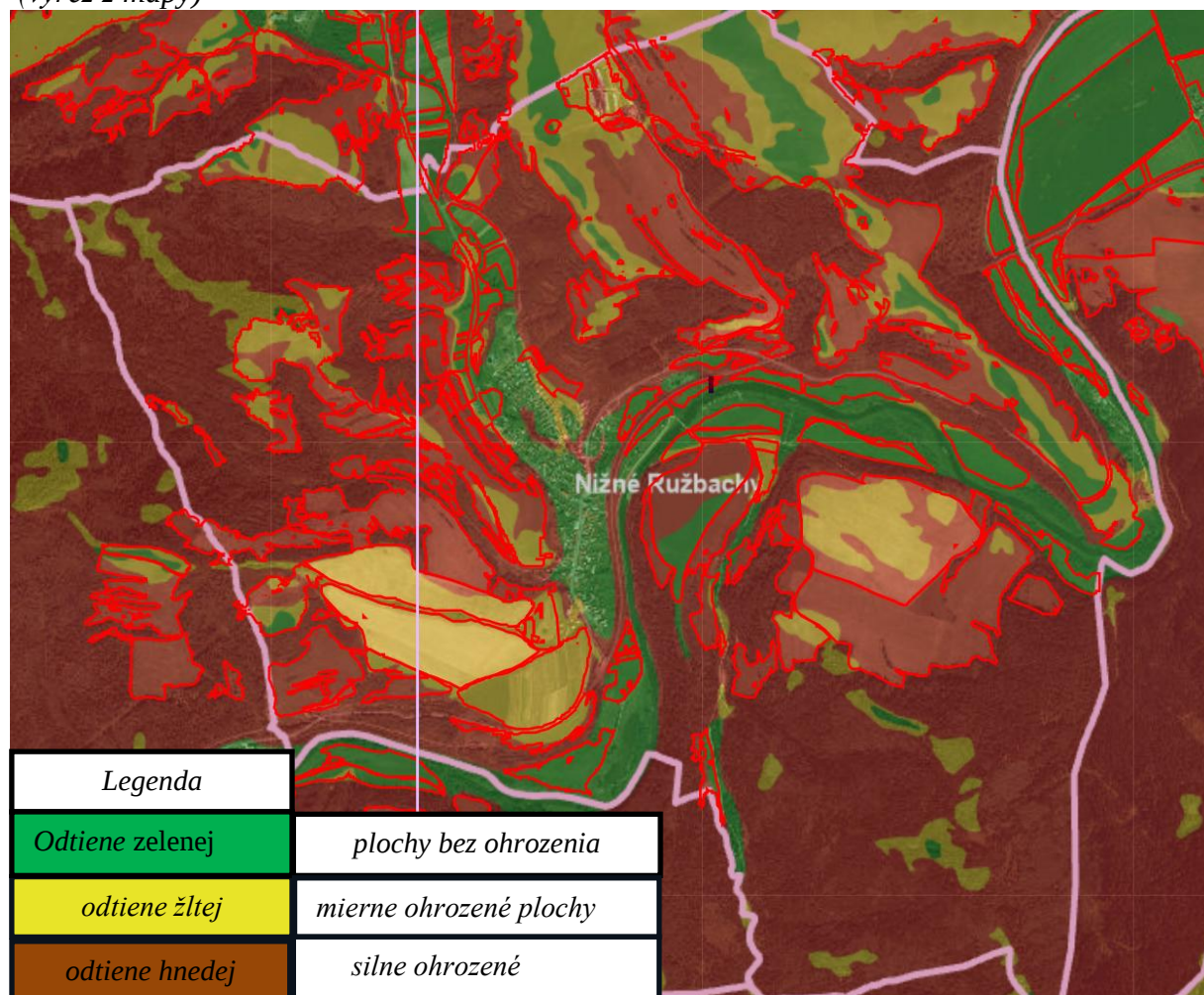
Obrázok č.3 Mapa stability svahov a svahových deformácií(výrez), k.ú. Nižné Ružbachy

Zdroj: <https://apl.geology.sk/mapportal/img/pdf/geofond/>

Erózia. V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa prejavuje vodná erózia a nevyskytuje sa tu veterná erózia. Miera vodnej erózie pôdy je v závislosti od vlastností pôd, geologického podložia a svahovitosti a je v rôznych častiach katastrálneho územia rôzna.

Obrázok č.4 Ohrozenosť pôdy vodnou eróziou (2023) – časť k.ú. Nižné Ružbachy (výrez z mapy)

Zdroj: <https://gsaa.mpsr.sk/2024/>

Ložiská nerastných surovín

V katastrálnom území Nižné Ružbachy nie sú evidované žiadne ložiská vyhradených nerastov ani ložiská nevyhradených nerastov, ktoré sú vhodné pre potreby a rozvoj národného hospodárstva (tzv. výhradné ložiská) a teda nie sú tu určené žiadne chránené ložiskové územia ani dobývacie priestory. Nie sú tu evidované návrhy prieskumných území, určené prieskumné územia, ani staré banské diela ani významné lomy. V nive rieky Poprad sa nachádzajú využiteľné zásoby nevyhradeného nerastu štrkopiesky a piesky (4687).

Stav znečistenia horninového prostredia.

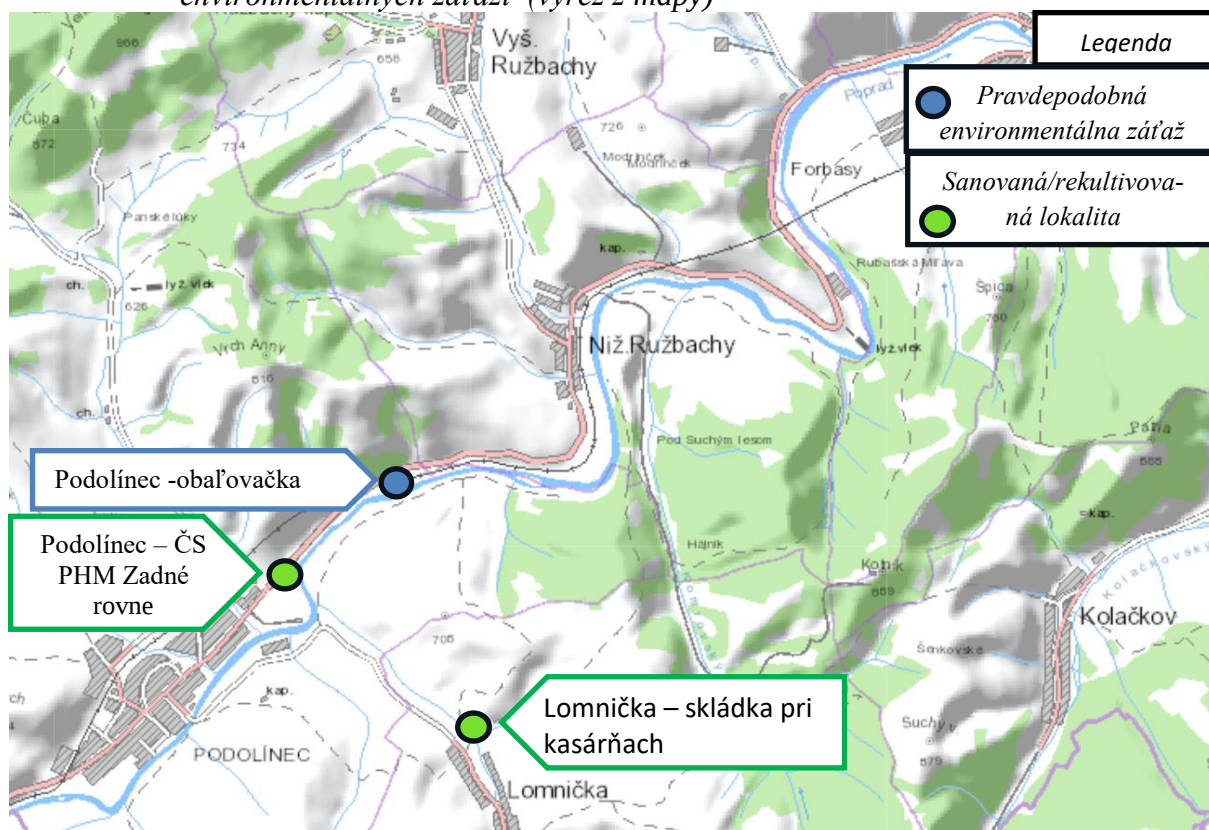
Znečistenie horninového prostredia nie je známe a ani sa nepredpokladá. V rámci riešeného katastrálneho územia nie sú evidované žiadne environmentálne záťaž v zmysle Informačného systému environmentálnych záťaží (IS EZ), ktoré by mohli priamo spôsobovať znečistenie horninového prostredia.

V katastrálnom území Nižné Ružbachy nie sú tiež umiestnené žiadne monitorovacie sondy Štátnej hydrologickej siete kvality podzemných vôd Slovenska. Najbližšia sonda je lokalizovaná v obci Hniezdne na monitorovanie podzemných vôd kvartéru.

V susedných a blízkych obciach sú v Informačnom systéme environmentálnych záťaží evidované pravdepodobné environmentálne záťaže (EZ) a sanované environmentálne záťaže/lokality:

- v obci Podolíneč:
 - pravdepodobná EZ – „SL (007)/ Podolíneč – obaľovačka“ (na fluvialných náplavoch rieky Poprad, ktoré sú zásobárňou podzemných vôd);
 - sanovaná/rekultivovaná lokalita - „SL (004)/ Podolíneč – ČS PHN Zadné rovne“ (na fluvialných náplavoch rieky Poprad, ktoré sú zásobárňou podzemných vôd)
- v obci Lomnička:
 - sanovaná/rekultivovaná lokalita – SL (002)/Lomnička – skládka Pri kasárňach“ (skládka komunálneho odpadu sa nachádzala v blízkosti intravilánu obce Lomnička, podložie typický flyš, pieskovce a ílovce s miernou priepustnosťou)

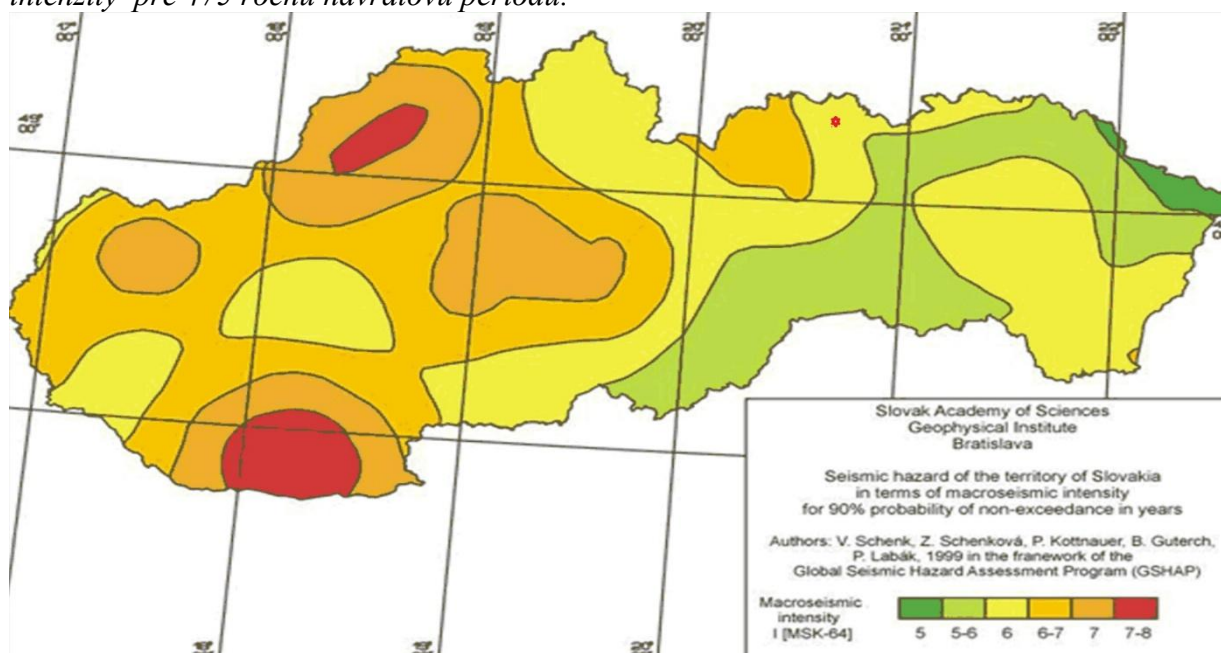
Obrázok č.5 Lokalizácia evidovaných environmentálnych záťaží podľa Informačného systému environmentálnych záťaží (výrez z mapy)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa/>

Seizmicita. Z hľadiska ohrozenia územia seizmicitou sa v katastrálnom území Nižné Ružbachy makroseizmická intenzita pohybuje pri hodnote 6° MSK-64. Seizmické ohrozenie v hodnotách špičkového zrýchlenia na skalnom podloží (pre 90 % pravdepodobnosť nepresiahnutia počas 50 rokov, t.z. pre periódu návratnosti 475 rokov) sa pohybuje v intervale 0,5 – 0,7 m.s⁻².

Obrázok č.6 Mapa seizmického ohrozenia územia Slovenska v hodnotách makroseizmickej intenzity pre 475 ročnú návratovú periódu.

Zdroj: https://www.seismology.sk/Maps/images/intenzity475-sk_orig.gif

Geomorfologické jednotky a geomorfologické pomery

Podľa geomorfologického členenia územia (Mazúr, Lukniš) sa v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy stretávajú dve odlišné geomorfologické jednotky. Celé katastrálne územie patrí do provincie Západných Karpát a subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty, oblasť Podhôrno-magurská:

- severná časť katastrálneho územia patrí do celku Spišská Magura, podcelku Veterný vrch, časti Ružbašské predhorie;
- juhozápadná časť katastrálneho územia patrí do celku Levočské vrchy, podcelku Levočská vrchovina, časti Ľubické predhorie;
- juhovýchodná časť katastrálneho územia patrí do celku Levočské vrchy, podcelku Levočská vrchovina, časti Kolačkovský chrbát.

Z hľadiska geomorfologických pomerov sa v katastrálnom území nachádza erózo-denudačný reliéf. V rámci neho sa tu vytvorili základné typy erózo-denudačného reliéfu, a to na severe reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín, v centrálnej časti reliéf rovín a nív, v južnej časti nižšia hornatina, silne členitá. Základná morfoštruktúra je tvorená vrásovo – blokovou fatransko – tatranskou morfoštruktúrou.

C.II.2.Klimatické pomery – zrážky (napr. priemerný ročný úhrn a časový priebeh), teplota (napr. priemerná ročná a časový priebeh), veternosť (napr. smer a sila prevládajúcich vetrov).

Klimatické pomery

Klimatické pomery sú všeobecne výrazne ovplyvňované členitosťou územia, výškovou zonalnosťou a orientáciou voči svetovým stranám.

Väčšina rozlohy katastrálneho územia (centrálny pás na sever a juh od rieky Poprad) patrí do mierne teplej oblasti, klimatický okrsok M5 - mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou (dolinový/kotlinový typ klimatického okrsku) s klimatickými znakmi: priemerná júlová teplota viac ako 16 °C; priemerná januárová teplota nižšia ako - 3°C, počet letných dní do 50. Priemerná ročná teplota vzduchu 4° - 6°C.

Severný a južný okraj katastrálneho územia patrí do klimatického okrsku mierne chladného, veľmi vlhkého, s klimatickými znakmi: priemerná júlová teplota 12°C - 16 °C.

Priemerné ročné úhrny zrážok je medzi 600 – 800 mm. Maximum mesačných úhrnov zrážok: medzi 250 – 300 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou: medzi 80 - 120. Priemerný ročný počet dní s hmlou: 20 – 50 dní, oblasť zníženého výskytu hmiel -v podhorských a horských svahových polohách; 50 – 60 dní, oblasť dolín horských potokov. Poznámka: V súvislosti s klimatickými zmenami v posledných rokoch sú vyššie uvedené údaje z roku 2002 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)viac-menej orientačné a nemusia byť absolútne hodnoverné.

Najbližšou klimatologickou stanicou vo vzťahu k riešenému územiu je stanica v Podolínci.

Tabuľka č.3 Klimatologický prehľad teploty vzduchu za vybrané mesiace roku 2024

Stanica	Teplota vzduchu (TV)							
Podolínec	Priem. mesač. TV(°C)	Odch. (°C)	Absolútna					
			Max. denná TV(°C)	Deň výsk. v mesiaci	Min.denná TV(°C) v mesiaci	Deň výsk. v mesiaci	Prízem.min. TV (°C) v mesiaci	Deň výsk. v mesiaci
január	- 1,8	2,1	10,8	3	-19,0	9	-21,2	9
apríl	9,0	1,9	24,9	14	-3,7	17	- 5,9	17
júl	19,2	2,1	33,3	13	5,9	31	4,1	31
október	7,3	0,1	19,9	9	-4,6	19	- 6,7	18
december	-0,4	2,2	9,1	16	-9,1	27	-10,5	14

Vysvetlivky: Odch. – odchýlka od mesačného normálu teploty vzduchu 1991 – 2020 (°C)

Tabuľka č. 4. Klimatologický prehľad atmosférických zrážok za vybrané mesiace roku 2024

Stanica	Atmosférické zrážky							Snehová pokrývka			
Podolínec	Úhrn (mm)	N (%)	Max denný úhrn v mesiaci		Počet dní so zrážkami			Max.výška SP		Počet dní	
			Úhrn (mm)	Deň výskytu v mesiaci	1 - 4,9 mm	≥ 5 mm	≥ 0,1 mm	SP (cm)	Deň výsk.	CSP ≥ 1 cm	So snežením
január	57,8	167	10,3	6	1	6	16	9	28	23	19
apríl	34,6	66	11,0	24	6	2	10	-	-	-	-
júl	77,9	66	22,8	14	4	6	13	-	-	-	-
október	41,3	76	15,4	10	4	3	10	-	-	0	0
Podolínec	13,4	43	3,6	9	6	0	13	4	11	14	18

Vysvetlivky: N – percento mesačného normálu atmosférických zrážok 1991 - 2020

Zdroj:https://www.shmu.sk/File/ExtraFiles/KMIS/publikacie/1738235158_Bulletin_12_2024_

Veternosť

Veterné pomery značne ovplyvňujú priebeh meteorologických prvkov, udávajú ráz počasia a tak sú dôležitou klimatickou charakteristikou. V riešenom území je spravidla prevládajúcim vietor severovýchodného smeru a podružne sa vyskytuje vietor južného smeru. Počet bezveterných dní dosahuje cca 40 %. Najväčšiu rýchlosť dosahuje v riešenom území vietor južného smeru a juho-juhozápadného smeru.

C.II. 3. Ovzdušie

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy nie je zriadená monitorovacia stanica kvality ovzdušia, preto nie je možné uviesť hodnoty imisného znečistenia ovzdušia základnými znečisťujúcimi látkami. Najbližšia monitorovacia stanica v rámci Národnej monitorovacej siete kvality ovzdušia (NMSK) je až v okrese Kežmarok v Starej Lesnej. Obec Nižné Ružbachy je plynofikovaná. Polutanty pochádzajú predovšetkým z dvoch zdrojov - zo spaľovania pevných palív v lokálnych kúreniskách a tiež z mobilných zdrojov znečistenia, najmä z motorových vozidiel cestnej dopravy. V roku 2021 bolo evidovaných v sídle Nižné Ružbachy 72 domov/bytov na tuhé palivo a 148 na plyn. Obcou prechádza významná dopravná tranzitná trasa – cesta 1. triedy č.77. Z hľadiska funkčnej klasifikácie ide o cestu nadregionálneho významu, ktorá má stredné dopravné zaťaženie.

Na základe matematického modelovania znečistenia ovzdušia, sú v okrese Stará Ľubovňa vymedzené rizikové obce (obce so zhoršenou kvalitou ovzdušia) určené metódou integrovaného posúdenia pre rok 2024 pre tuhú znečisťujúcu látku – PM₁₀ a PM_{2,5}. (Poznámka: ide o drobné častice alebo kvapôčky s aerodynamickým priemerom menším ako 10 µm, resp. 2,5 µm, môžu byť v tuhej aj kvapalnej podobe.) Pre tieto rizikové obce, kde nadmerné znečistenie ovzdušia vychádza z vysokých emisií z lokálneho vykurovania najmä tuhým palivom (biomasou a uhlím) a zo zhoršených rozptylových podmienok, je určený rizikový stupeň 1 – 3, pričom 3 je najvyšší rizikový stupeň. Na základe takéhoto matematického modelovania neboli pre rok 2024 Nižné Ružbachy určené ako riziková obec a v okruhu 10 km od obce Nižné Ružbachy neboli určené žiadne rizikové obce (Zdroj: <https://www.shmu.sk/sk/?page=2873>). Vo vzdialenosti viac ako 10 km od obce Nižné Ružbachy sa nachádza niekoľko obcí, s určeným rizikovým stupňom 1 alebo 2. V celom okrese Stará Ľubovňa ani v blízkom susednom okrese Kežmarok nebol pre žiadnu obec ani v roku 2023 a ani v roku 2024 určený 3 – najvyšší rizikový stupeň.

V riešenom katastrálnom území sa nenachádzajú stredné a veľké zdroje znečisťovania ovzdušia a je podstatné, že riešené územie sa nachádza v relatívne značnej vzdialenosti od významných zdrojov znečistenia na nadregionálnej a republikovej úrovni.

C.II.4. Vodné pomery – povrchové vody (napr. vodné toky, vodné plochy), podzemné vody vrátane geotermálnych, minerálnych, pramene a pramenné oblasti vrátane termálnych a minerálnych prameňov (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie), vodohospodársky chránené územia, stupeň znečistenia podzemných a povrchových vôd.

Povrchové vody.

Z hľadiska hydrologického členenia patrí riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy k úmoriu Baltského mora.

Všetky toky v riešenom katastrálnom území patria do povodia Popradu (číslo hydrologického poradia povodia: 3-01-03; hlavné povodie: Visla 3-00-00; čiastkové povodie: Dunajec

a Poprad 3-01; názov základného povodia: Poprad od Ľubice po štátnu hranicu 3-01-03). Správu tokov vykonáva Povodie Hornádu, odštepny závod.

Hlavnú hydrologickú os riešeného územia vytvára rieka Poprad (identifikátor toku: 13125; vodohospodársky identifikátor toku /VH IC/: 3-01-03-02, 03-1), tečúca zo západu na východ cez celé katastrálne územie (vrátane zastavaného územia). Rieka Poprad je charakterizovaná prechodne snehovým typom režimu odtoku s najvyššími prietokmi v mesiacoch apríl až máj a s minimami v mesiacoch január a február. Rieka Poprad vzniká sútokom Hincovho potoka (pramenný tok rieky Poprad) a potoka Krupá a oba toky sa zlievajú v Mengusovskej doline vo Vysokých Tatrách. V časti Poprad-Matejovce je priemerný ročný prietok Popradu 3,31 m³.s⁻¹ (minimálny prietok je 1,10 m³.s⁻¹ a maximálny prietok 243 m³.s⁻¹). V Poľsku sa pri meste Nowy Sącz rieka Poprad vlieva do Dunajca, ktorý sa následne vlieva do Visly a tá do Baltského mora. Poprad je riekou III. rádu a je tokom s najväčším spádom na Slovensku (1567 výškových metrov). Rieka Poprad je hraničnou riekou s Poľskom a celková dĺžka hranice tvorenej týmto tokom je 31,1 km. Na toku Poprad v riečnom kilometri 76,20 je v riešenom území situovaná vodomerná stanica Nižné Ružbachy.

Rieka Poprad má v katastrálnom území Nižné Ružbachy niekoľko ľavostranných a pravostranných prítokov v 4 základných hydrologických povodiach (HCP). Rieka Poprad vstupuje do katastrálneho územia Nižné Ružbachy na cca rkm 79,50 a vystupuje z neho v cca rkm 72,25.

Ľavostrannými prítokmi Popradu v HCP 3-01-03-055 sú: Dlhý potok a jeho bezmenný prítok [Longrod] (identifikátor toku Dlhý potok: 20165; VH ID: 3-01-03-990), Rieka a jej pravostranný bezmenný prítok (identifikátor toku Rieka: 20161; VH ID: 3-01-03-989).

V HCP 3-01-03-056 je ľavostranným prítokom bezmenný vodný tok [Modrinček] (identifikátor toku: 20158; VH ID: 3-01-03-988).

Pravostrannými prítokmi v HCP 3-01-03-057 je Komrovský potok a jeho pravostranný prítok (identifikátor toku: 20126; VH identifikátor toku: 3-01-03-976).

V HCP 3-01-03-058 je pravostranným prítokom tok Košútka (identifikátor toku: 20117; VH identifikátor toku: 3-01-03-972; tok tvorí časť východnej hranice katastrálneho územia).

V nive rieky Poprad v lokalite Vyšná Roveň sa nachádza jedna väčšia vodná plocha (rybník), ktorá je využívaná ako rekreačná vodná plocha.

Všetky toky v riešenom katastrálnom území patria do oblasti horskej, majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najväčšia akumulácia vody je v mesiacoch november až február. Najvyššiu vodnosť majú tieto toky v marci až v máji (s najvyššími prietokmi v apríli) a s najnižšími prietokmi v januári a februári a tiež v septembri a októbri. (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

Súčasný stav miestnych vodných tokov

Na toku Poprad v rkm 76,2 je priamo v riešenom katastrálnom území zriadená vodomerná stanica za účelom merania hladiny vody, prietoku vody a teploty vody.

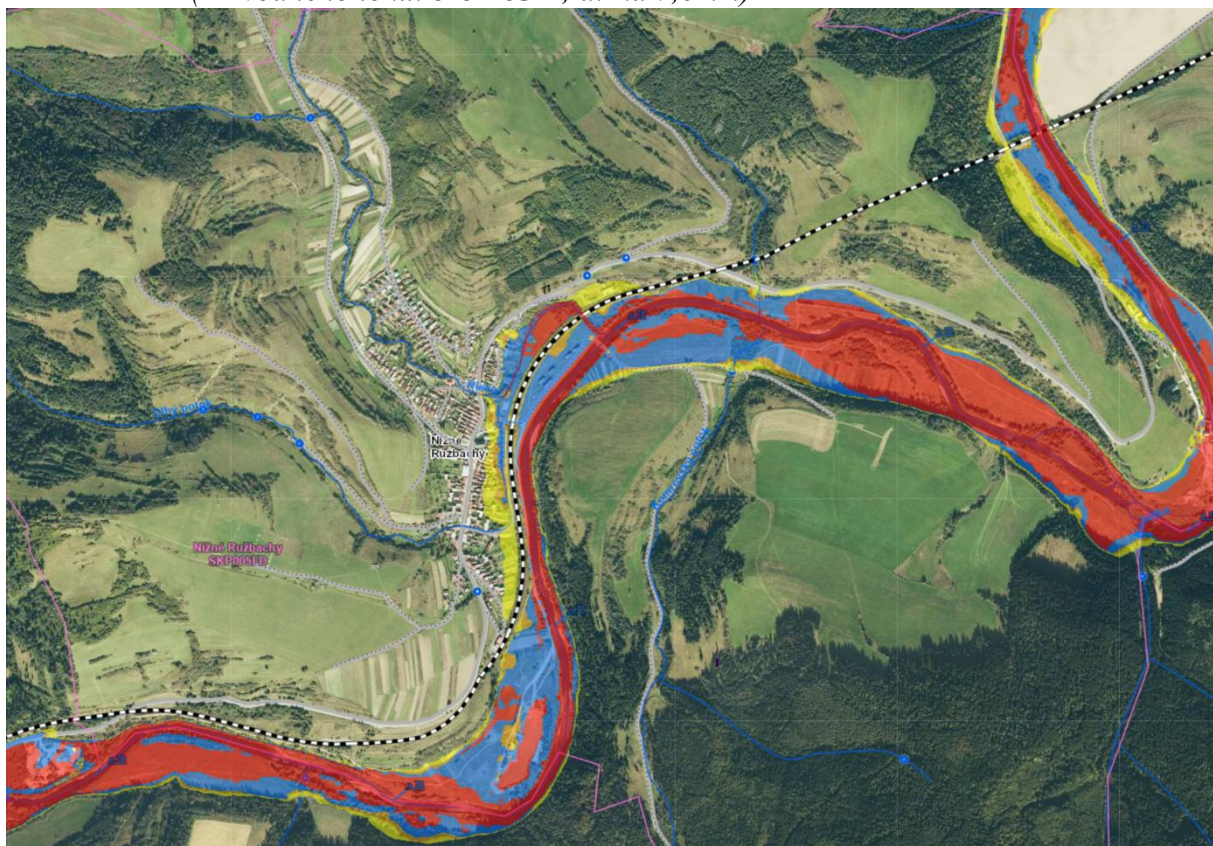
Vodný tok Poprad bol v minulosti čiastočne upravený v rkm cca 75,900 – 76,400. Potok Rieka bol upravený v rkm cca 0,450 – 0,700. Kapacita uvedených úprav nie je dostatočná na odvedenie prietoku Q₁₀₀ročnej veľkej vody. Ostatné vodné toky pretekajúce katastrálnym územím Nižné Ružbachy sú v prirodzených neupravených korytách s nedostatočnou kapacitou na odvedenie návrhového prietoku povodne so strednou pravdepodobnosťou opakovania priemerne raz za 100 rokov.

Rieka Poprad síce preteká blízko intravilánu obce, je však od neho oddelená železničným násypom, na ktorom je postavená železničná trať a ktorý zároveň pôsobí aj ako protipovodňová stena. Navyše, budovy v intraviláne sú postavené na vyvýšenom mieste.

Správcom vodného toku Poprad je SVP, š.p. Prvý stupeň povodňovej aktivity (PA) nastáva na rieke Poprad pri dosiahnutí výšky vodnej hladiny 140 cm, druhý stupeň sa vyhlasuje pri hladine 230 cm a tretí stupeň pri 280 cm.

Pre riekú Poprad bola vyhotovená mapa povodňového ohrozenia. Mapy povodňového ohrozenia vo svojej podstate zobrazujú teoretickú povodeň s potenciálne najväčším odhadovaným rozsahom zaplavenia pri dosiahnutí prietoku s priemernou dobou opakovania raz za 10, 100 a 1000 rokov.

Obrázok č.7 Mapa povodňového ohrozenia v k.ú. Nižné Ružbachy – časť toku Poprad
(ID vodného toku: 3-01-03-1; dĺžka 7,6 km)

Legenda

Zdroj: https://mpt.svp.sk/svp_vmaportal

kategórie celkového ohrozenia			
	1 - reziduálne		3 - stredné
	2 - nízke		4 - vysoké

Pre obec Nižné Ružbachy bola v rámci predbežného hodnotenia povodňového rizika identifikovaná „existencia potenciálne významného povodňového rizika“ (v dĺžke 7,6 km toku). Pri prietoku Q10 vodný tok Poprad vybieha na začiatku intravilánu obce Nižné Ružbachy na ľavú stranu, kde je záplava ohraničená komunikáciou. Na konci intravilánu sú záplavou ohrozené rodinné domy so záhradami spätným vzdutím vodného toku Poprad cez vodný tok Rieka. Pri prietokoch Q100 a Q1000 je záplava rozšírená na ďalšie rodinné domy so záhradami až ku miestnej ceste, taktiež vplyvom vybieženia ľavostranného prítoku Rieka vodného toku Poprad. Odhadnutý bol i počet povodňovo ohrozených obyvateľov obce Nižné Ružbachy na základe odhadu trvalo bývajúcich obyvateľov potenciálne zasiahnutých povodňou (označený ako geografická oblasť - SK P005FD). Odhadovaný počet obyvateľov obce Nižné Ružbachy potenciálne ohrozených povodňou pri prietoku Q10 – 0, Q100 – 14,

Q1000 – 44. (Zdroj: MŽP SR, 2021. Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu – aktualizácia 2021).

Tabuľka č.5 Prehľad príčin a následkov povodní na rieke Poprad v k.ú. Nižné Ružbachy

Vyhlásenie II.SPA	Odvolaenie II.SPA	Vyhlásenie III.SPA	Odvolaenie III.SPA	Stručný opis povodne	Stručný popis následkov
		19.05.2010 02.06.2010	25.05.2010 11.06.2010	Náhly vzostup hladiny v tokoch po zrážkach. Nedostatočná kapacita ochrany. Zaplavenie územia z toku aj z povrchového odtoku	Zaplavený intravilán, infraštruktúra, poľnohospodárska pôda, priemyselné a obchodné objekty

Zdroj: Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu – aktualizácia 2021 – Príloha IV

Podľa dokumentu – Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu – aktualizácia 2021 sú pre ochranu majetku a obyvateľstva pred povodňami v riešenom katastrálnom území navrhnuté opatrenia - spomalenie odtoku vody z povodia do vodných tokov, zvýšenie retenčnej schopnosti povodia alebo podpora prirodzenej akumulácie vody v lokalitách na to vhodných, ktoré chránia územie pred zaplavením povrchovým odtokom, ktorým je zložka celkového odtoku odtekajúca z povodia po povrchu terénu do vodných tokov alebo iných vodných útvarov, ako sú úpravy v lesoch, úpravy na poľnohospodárskej pôde a úpravy na urbanizovaných územiach.

Úsek rieky Poprad, ktorého časť sa nachádza v riešenom katastrálnom území, je zaradený do rybieho pásma – horné pstruhové pásmo. Tento úsek rieky Poprad (od ústia potoka Veľký Lipník po cestný most v obci Holumnica) je súčasťou rybárskeho revíru „Poprad č. 3c“ číslo revíru 4-1962-6-1, účel - lovný, s výskytom hlavátky, pstruha potočného, pstruha dúhového, lipňa a podustvy. Rybársky revír spravuje MO SRZ Stará Ľubovňa. (Zdroj: <https://rybarskyrevir.sk/>).

Na rieke Poprad je v rkm 73,75 vybudovaná MVE Ružbašská Míľava, ktorá je t.č. mimo prevádzky. Nie je tu zatiaľ zrealizované vytvorenie zátopovej plochy pre maximálnu prevádzkovú hladinu a teda nie je funkčný ani už vybudovaný rybochod.

Rozhodnutie o umiestnení stavby bolo vydané v roku 1995. MVE bola povolená o celkovom výkone 950 kW. Stavebné povolenie bolo vydané v roku 2000 a jedným stavebným objektom bol i „biokoridor“ (t.č. SO 04 Rybochod). Počas výstavby MVE prišlo k niektorým stavebným zmenám, napr. i v dôsledku povodní v roku 2010, za účelom ochrany stavby a okolitého územia pred 100-ročnou vodou. Upresnila sa i výška maximálnej prevádzkovej hladiny na úroveň 550,50 m n.m. Plocha zátopy na maximálnej prevádzkovej hladine má objem 408 629 m³. SO 04 Rybochod bol navrhnutý ako štetinový o dĺžke 135,00 m a prekonáva výškový rozdiel 7,5 m a je zrealizovaný na ľavom brehu toku.

Podzemné vody a pramene

Katastrálne územie Nižné Ružbachy je súčasťou 2 hydrogeologických rajónov: „PQ 141 Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a severozápadnej časti Spišsko – Šarišského medzihoria a Pienin“ a „P 119 Paleogén Levočských vrchov – subrajón povodia Popradu“. Určujúcim typom priepustnosti v horninách v oboch regiónoch je tzv. puklinová priepustnosť. Hydrogeologickým kolektorom sú pieskovce s polohami zlepcov, pieskovce

a ílovce. V rajóne PQ 141 sa nachádza čiastkový rajón „PD 10 - Čiastkový rajón kvartéru Popradu“. Je tvorený zvodnenými štrkopieskami s mocnosťou od 1,7 do 13,5 m.

Katastrálne územie Nižné Ružbachy je súčasťou dvoch typov útvarov podzemnej vody:

- útvary podzemnej vody v kvartérnych sedimentoch - Medzizrnové podzemné vody kvartérnych sedimentov oblasti povodia Dunajec a Poprad – kód útvaru SK1001000P), v ktorom je kolektor tvorený glaciogénymi sedimentmi a glacioliviálnymi sedimentmi kamenité štrky, piesčité štrky, aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky a piesky;
- útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách - Puklinové podzemné vody flyšového pásma a Podtatranskej skupiny oblasti povodia Dunajec a Poprad - kód útvaru SK20044700F, v ktorom je kolektor tvorený striedaním ílovcov a pieskovcov (flyš), slieňovcov

Z hľadiska výskytu útvaru geotermálnej vody je riešené územie súčasťou vymedzeného útvaru podzemných – geotermálnych vôd (- Levočská panva (SV časť) - kód útvaru SK300150FK, v ktorom je kolektor tvorený karbonátmi mezozoika a triasu.

V rajóne PD-10 je sústredených viacero hydrogeologických vrto. Výdatnosti jednotlivých vrto v danom území sa pohybujú od 1,0 do 13,9 l.s-1 a koeficient filtrácie od 1,0.10-3 do 6,5.10-4 m.s-1. Niva rieky Poprad vytvára v daných hydrogeologických podmienkach širšieho okolia významný kolektor s priaznivejšími podmienkami štrkovo-piesčitých fluvialných až proluvialných sedimentov s relatívne vysokou priepustnosťou. Charakteristická je hydraulická spojitosť podzemnej vody riečnej nivy s vodou v rieke Poprad. Mineralizácia podzemných vôd fluvialných náplavov sedimentov dosahuje 300 až 700 mg.l-1 a ide o vodu prevažne Ca-(Mg)-HCO₃ typu.

Priamo v riešenom katastrálnom území sa nachádza niekoľko vyvierajúcich prameňov (napr. Srnčí prameň). Sú situované v oblasti Levočských vrcho najmä v údolí Komrovského potoka. Vo flyšových sedimentoch okolia riešeného katastrálneho územia a z nich vystupujúcich hornín podložia sa nachádzajú pramene studených a teplých minerálnych vôd. Väčšina týchto vôd má lokálny význam a slúžia potrebám miestnych obyvateľov (Vyšné Ružbachy, Nová Ľubovňa, Forbasy, Lacková). Z regionálneho a celospoločenského hľadiska patria medzi dôležité výskyt minerálnych prameňov v susedných Vyšných Ružbachoch a v Ľubovnianskych kúpeľoch, kde plnia funkciu liečivých prameňov.

Vodohospodársky chránené územia

Katastrálne územie Nižné Ružbachy nie je súčasťou chránenej vodohospodárskej oblasti (CHVO) v zmysle zákona č. 305/2018 Z.z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov a nie je súčasťou zraniteľnej oblasti v zmysle vodného zákona, ktorých zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č.174/2017 Z.z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

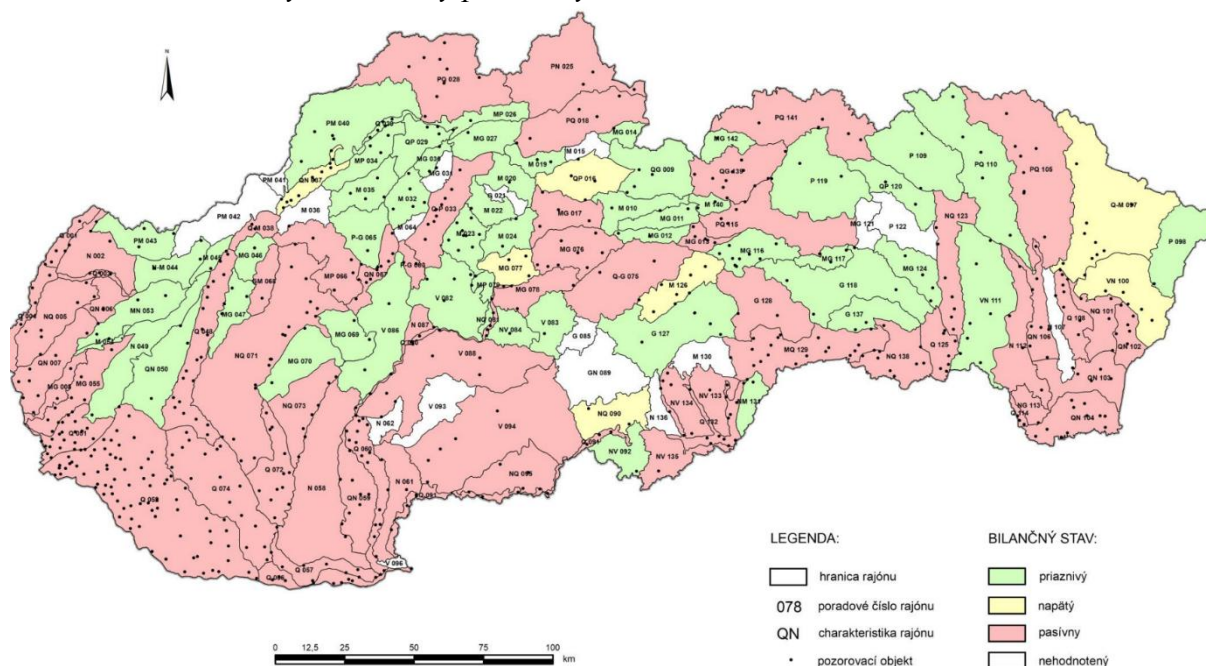
Úsek rieky Poprad je v zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy určený ako vodohospodársky významný tok (identifikačné číslo toku 3-01-03-02, 03-1. V riešenom katastrálnom území nie je určený žiadny vodárenský významný tok. Mimo katastrálneho územia Nižné Ružbachy je však úsek rieky Poprad evidovaný ako vodárenský tok. Ochranné pásma vodných zdrojov sa v katastrálnom území Nižné Ružbachy nenachádzajú ani do neho nezasahujú.

Kvalita povrchových a podzemných vôd

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy nie je zriadené odberné miesto sledovania kvality tokov a kvality podzemných vôd.

Bilančné hodnotenie kvality podzemnej vody vykonáva SHMÚ v 8 ukazovateľoch kvality vody: NH_4^+ , NO_3^- , CHSKMn, vodivosť, Cl^- , SO_4^{2-} , TOC, As. Bilančný stav je hodnotený 3 stupňami: A – priaznivý $\text{BS} \geq 1.1$ B – napätý $0.9 < \text{BS} < 1.1$ C – pasívny $0.9 \geq \text{BS}$. Výsledný bilančný stav v celom rajóne je daný objektom s ukazovateľom s najnepriaznivejším vypočítaným pomerom (najnižším pomerom). (Zdroj: Vodohospodárska bilancia kvality podzemnej vody SR v roku 2023; SHMÚ, december 2024)

Obrázok č. 8 Bilančný stav kvality podzemných vôd na Slovensku v roku 2023

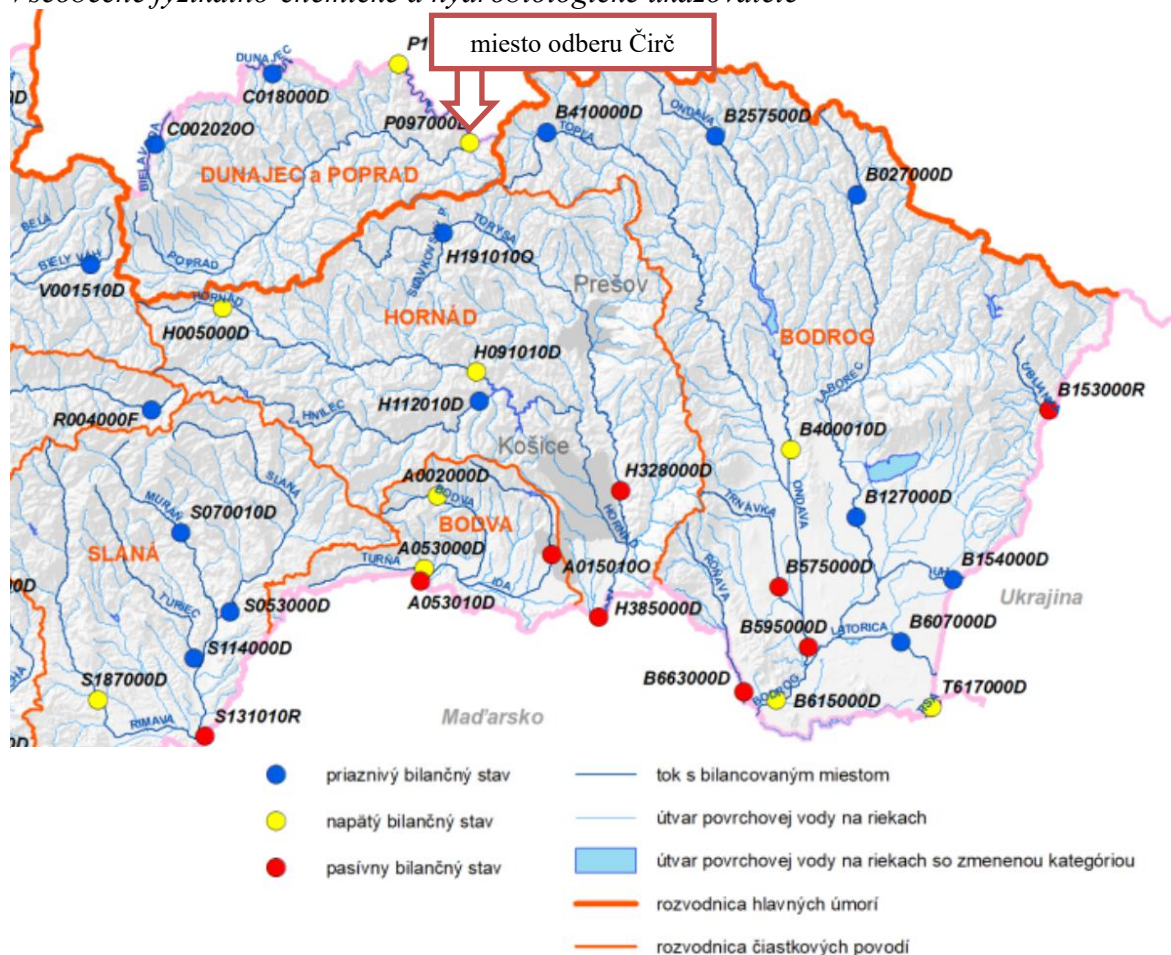
Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Vodohospodarska_bilancia/VHB_kvalita_PzV

Keďže v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy nie je monitorovacie miesto pre kvalitu povrchovej vody, nie je možné uviesť presné údaje o kvalite vody v tokoch v Nižných Ružbachoch. Najbližšie monitorovacie miesto kvality vody v rieke Poprad, ktoré prevádzkuje SHMÚ, je až v obci Údol - most na Plavnicu (P089000O; rkm 53,2), v ktorom je však realizované len základné monitorovanie. Ďalším miestom je monitorovacie miesto v obci Čirč (P097000D; rkm 39,00), kde je realizované i prevádzkové monitorovanie. V roku 2023 bol stav na tomto monitorovacom mieste v ukazovateľoch fyzikálno-chemických a hydrobiologických hodnotený nasledovne: chemický stav - dobrý a ekologický stav - priemerný; výsledný stav – bilančne napätý.

Najvýznamnejší znečisťovatelia rieky Poprad sú Chemosvit a.s. Svit (rkm 123,5); Whirlpool Slovakia, sr.o. (rkm 113,5); Tatramat, a.s. (rkm 113,4); Podtatranská prevádzková spoločnosť, a.s. a ČOV Matejovce (rkm 110,0); Oktan a.s. Kežmarok (rkm 101,5); Polyform s.r.o. Podolinec (rkm 81,2); Polyform s.r.o. Podolinec (rkm 81,0) a za obcou Nižné Ružbachy je to Podtatranská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s. Stará Ľubovňa (rkm 62,9). (Zdroj: Vodohospodárska bilancia kvality povrchovej vody SR v roku 2023; SHMÚ, december 2024)

Podľa Atlasu SR (2002) bola kvalita vody na rieke Poprad od Huncoviec po štátnu hranicu na základe hodnotenia kvality vody v rokoch 1998 – 1999 špecifikovaná ako voda znečistená (III. trieda kvality) podľa základných fyzikálno – chemických ukazovateľov, mikropolutantov a nutrientov.

Obrázok č.9 Vodohospodárska bilancia kvality povrchovej vody v roku 2023
Všeobecné fyzikálno-chemické a hydrobiologické ukazovatele

Zdroj: https://www.shmu.sk/File/Hydrologia/Vodohospodarska_bilancia/VHB_kvalita_PV

C.II.5. Pôdne pomery – kultúra, pôdny typ, pôdny druh a bonita, stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu, kvalita a stupeň znečistenia pôd.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy je v kultúre lesná pôda 30,59 % výmery územia a v kultúre poľnohospodárska pôda 46,5 % výmery územia.

Pôdne typy, vlastnosti pôdy, degradácia a ohrozenie.

V katastrálnom území Nižné Ružbachy sa dominantne vyskytuje pôdny typ – kambizem a jej subtypy. Kambizeme z hľadiska pôdných druhov patria k ílovitým alebo ílovitohlinitým pôdam (ťažké pôdy). V nivách vodných tokov sa nachádzajú fluvizeme.

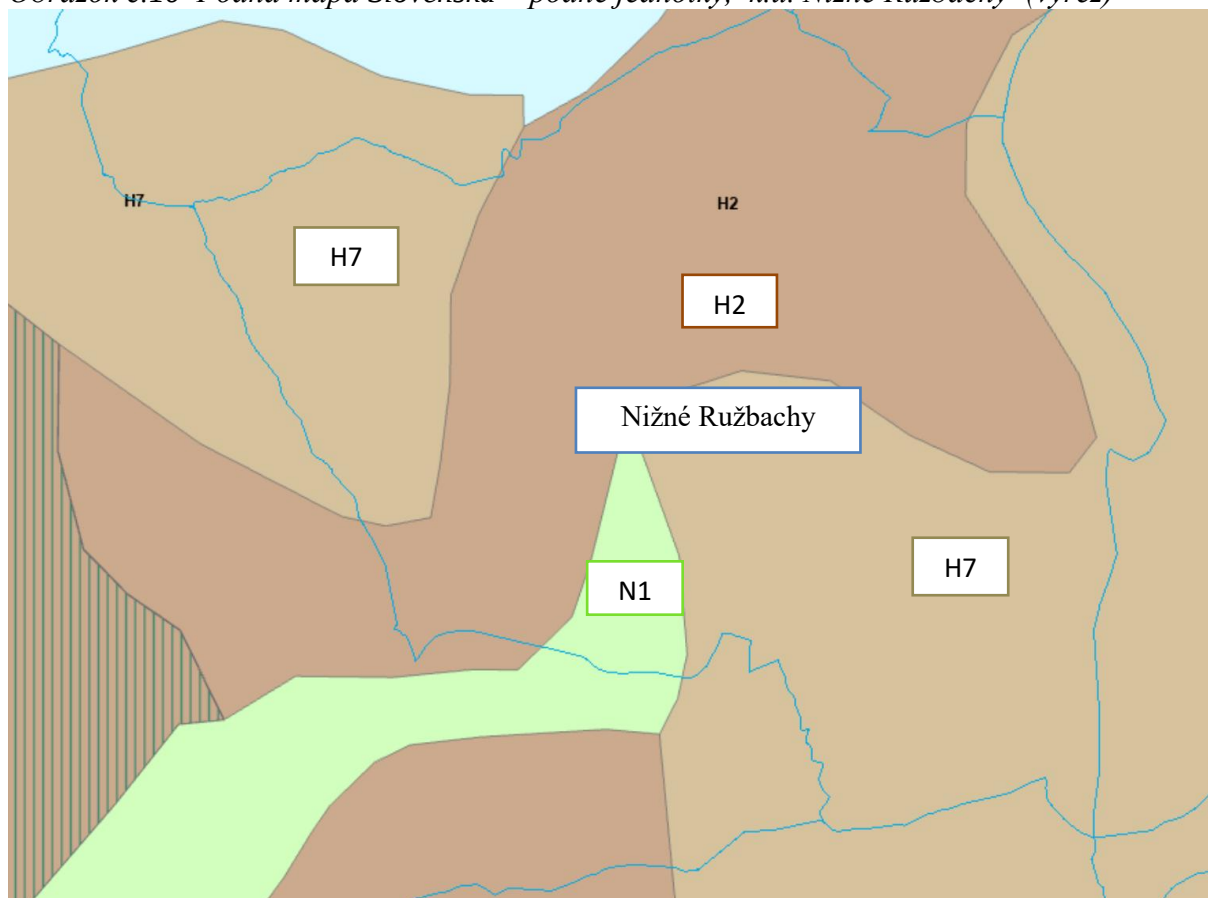
V centrálnej časti katastrálneho územia s prevahou poľnohospodárskej krajiny na pôdotvornom substráte zvetralín pieskovcovo – ílovcových hornín (flyš) prevládajú kambizeme modálne (kultizemné) nasýtené, sprievodne sa vyskytujú kambizeme pseudoglejové. Pôdy sú zrnitostne prevažne stredne ťažké, so slabou kyslou pôdnou reakciou,

skeletnaté, stredne hlboké až hlboké. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti je tu svahovitosť a skeletnatosť. V mapke č. 7 vidieť označenie H2.

V severozápadnej časti (lesná pôda a plochy zarastené náletovými devinými) a juhovýchodnej časti katastrálneho územia v zalesnených oblastiach prípadne na lúčnych enklávach na zvetralých kyslých až neutrálnych horninách sa nachádzajú predovšetkým kambizeme podzolové (kultizeme podzolové) a kambizeme modálne (kultizemné) kyslé. Sprievodne sa vyskytujú i rankre. Pôdy sú kyslé až výrazne kyslé, zrnitosť stredne ťažké až ľahké, často značne skeletnaté, prevažne stredne hlboké až plytké. Limitujúcimi faktormi pôdnej úrodnosti sú veľmi nízka pôdna reakcia, skeletnatosť, malá hĺbka pôdneho profilu a svahovitosť. Potenciálnymi degradačnými procesmi pôdy v tejto časti územia je acidifikácia. V mapke č. 7 vidieť označenie H7.

V južnej časti katastrálneho územia v alúviu rieky Poprad v rámci poľnohospodárskej pôdy (orná pôda a TTP) sa na nekarbonátových aluviálnych sedimentoch vyvinuli fluvizeme modálne a sprievodne a lokálne fluvizeme glejové. Pôdy sú v tejto časti katastrálneho územia zrnitosť značne variabilné, pôdna reakcia slabo kyslá. Pôdy sú prevažne hlboké ale aj stredne hlboké s rôznym obsahom skeletu. Limitujúcim faktorom pôdnej úrodnosti je výška hladiny podzemnej vody. Potenciálnymi degradačnými procesmi pôdy v tejto časti územia sú nepriaznivý vodno – vzdušný režim najmä na pôdach s vyšším zastúpením ílu alebo piesku. Na týchto pôdach za účelom ich ochrany a zlepšenia pôdnej úrodnosti je dôležité nepoužívať vysoké dávky hnojív a pesticídov. V mapke č. 7 vidieť označenie N1.

Obrázok č.10 Pôdna mapa Slovenska - pôdne jednotky, k.ú. Nižné Ružbachy (výrez)

Zdroj: <https://portal.vupop.sk/portal/apps>

Bonita pôd

V katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nachádza poľnohospodárska pôda zaradená do 6, 7. a 9. kvalitatívnej skupiny BPEJ. BPEJ skupiny 7 sa nachádzajú v nivách potokov a rieky Poprad. Na väčšine ostatného územia sú pôdy BPEJ skupiny 9.

V zmysle prílohy č. 2 Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy sa v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy (kód k.ú.: 841048) nachádzajú tieto bonitované pôdno-ekologické jednotky (BPEJ): 0814061, 0906005, 0914061, 0969225, 0978265, 0978465, 0978565, 0984682, 0984982, 1063445, 1078265, 1078462, na ktoré sa vzťahuje ochrana pred ich nepoľnohospodárskym použitím.

Predmetné BPEJ sú zaradené do kvalitatívnej skupiny BPEJ nasledovne:

- 7. skupina BPEJ: 0814061, 0914061, 0969225, 1063445
- 6. skupina BPEJ: 0906005.
- 9. skupina BPEJ: 0978265, 0978465, 0978565, 0984682, 0984982, 1078265, 1078462

Poznámka: Kvalita poľnohospodárskej pôdy je vyjadrená kvalitatívnou skupinou 1. až 9. Najkvalitnejšie pôdy patria do 1. skupiny a najmenej kvalitné do 9. skupiny.

Znečistenie pôdy

Pôdy sú nekontaminované, relatívne čisté. Ohrozené môžu byť pôdy v alúviu rieky Poprad.

C.II.6. Fauna, flóra – kvalitatívna a kvantitatívna charakteristika, chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy, významné migračné koridory živočíchov.

Flóra a chránené druhy flóry

Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) riešené územie náleža do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu východobeskydskej flóry (Beschidicum orientale), okresu Východné Beskydy, podokresu Čergov.

Podľa fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) celé riešené katastrálne územie patrí do bukovej zóny, flyšovej oblasti. Podľa lesných vegetačných stupňov patrí riešené katastrálne územie do výškových stupňov: bukového stupňa (od 400 – do 800 m n.m.) a jedľovo-bukového stupňa (od 500 do 1000 m n.m.). V rámci bukového vegetačného stupňa sa vyskytujú najmä živné bučiny a v jedľovo-bukovom stupni sa vyskytujú živné jedľové bučiny a kyslé jedľové bučiny.

Súčasná charakteristika lesov v druhovom zložení je (až na výnimky) veľmi podobná potenciálnej prirodzenej vegetácii. Súčasný lesy patria najmä k bukovým a jedľovo-bukovým lesom s prevahou listnatých drevín – dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), smrek obyčajný (*Picea excelsa*) a tiež borovica lesná (*Pinus sylvestris*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*).

V katastrálnom území Nižné Ružbachy lesné pozemky zaberajú výmeru 299,63 ha (30,69%).

Nelesná drevinová vegetácia (NDV)

Líniovú prirodzenú nelesnú drevinovú vegetáciu predstavuje v krajine predovšetkým sprievodná a brehová vegetácia tokov – brehové porasty rieky Poprad a najmä jeho prítokov, drevinová vegetácia v enklávach v rámci poľnohospodárskej pôdy, na medziach, erózných brázdach, v depresiách, pozdĺž poľných ciest. V alúviu toku Poprad sa nachádzajú zvyšky jaseňovo-brestovo-dubových lesov (tvrdé lužné lesy).

Invázne druhy rastlín

Výskyt inváznych druhov rastlín v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy nemá v mapovom prehliadači Štátnej ochrany prírody SR žiadny záznam pre žiaden invázny druh rastlín. I napriek tejto skutočnosti sa môžu lokálne/pomiestne vyskytovať v riešenom území invázne druhy, ktorých výskyt je v širšom okolí obce Nižné Ružbachy evidovaný. Napr. v obci Kamienka, Nová Ľubovňa, Kolačkov – netýkavka žliazkatá (*Impatiens glandulifera*); v obci Hniezdne - pohánkovec (*Fallopia sp.*), v obci Forbasy – javorovec jaseňolistý (*Negundi aceroides*); v obci Forbasy, Kolačkov, Stará Ľubovňa - zlatobyľ kanadská (*Solidago canadensis L.*), v obci Lacková, Jakubany, Spišská Belá - zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea Ait.*).

Chránené druhy rastlín

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nachádzajú biotopy chránených druhov rastlín, ktorých výskyt je evidovaný najmä v chránenom území v pohorí Levočských vrchov. Tieto biotopy sú súčasťou plôch prvkov ÚSES. Viď aj nižšie uvedenú kapitolu C.II.8.

Prírodné biotopy národného a európskeho významu

V riešenom území štátna ochrana prírody registruje viacero plôch s výskytom prírodných biotopov európskeho a národného významu, ktoré patria k biotopom lesným, trávinnobylinným a biotopom tečúcich riek.

V katastrálnom území Nižné Ružbachy sú evidované lesné biotopy v lesnatých častiach katastrálneho územia:

Kyslomilné bukové lesy (Ls5.2, kód Natura 2000: 9110). Ide najmä o nezmiešané bukové a zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy. Krovinné a bylinné poschodie je chudobné na rastlinstvo, pričom sú to druhy, ktoré znášajú zakyslenie pôdy.

Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (Ls5.1, kód Natura 2000: 9130). V biotope dominujú buk lesný (*Fagus sylvatica*) a jedľa biela (*Abies alba*), s prímiesou javora horského (*Acer platanoides*). Porasty sú bohaté na druhové zloženie bylinnej i krovinevej etáže. Na Slovensku je tento lesný biotop pomerne rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy.

Pozdĺž tokov, napr. i v nive rieky Poprad, sa nachádzajú ďalšie lesné biotopy európskeho významu:

Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy (kód Natura 2000: * 91E0), národný kód Ls1.1 - **Vrbovo-topoľové nížinné lužné lesy a Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy**. Tento lesný biotop sa nachádza pri tokoch a sú preň charakteristické pravidelné záplavy alebo zamokrenie podzemnou vodou. V katastrálnom území Nižné Ružbachy je biotop predmetom ochrany SKUEV0951 Stredný tok Popradu.

V nive rieky Poprad sa vyskytujú tiež sladkovodné biotopy tečúcich vôd:

Horské vodné toky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov (Br 2, kód Natura 2000: 3220). Biotop je tvorený trávnatými spoločenstvami prípadne i vysokobylinnými spoločenstvami v poriečnych náplavoch ktoré sú podmäčané a podomieľané. Biotopy sú druhovo chudobné. Tento biotop je predmetom ochrany SKUEV0951 Stredný tok Popradu.

Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri p.p.* a *Bidentition p.p.* (Br 5, kód Natura 2000: 3270). Biotop sa vyvíja na obnažených bahnitých brehoch tečúcich riek. V závislosti od dĺžky obnaženia brehov sa nemusí vyvíjať každý rok. Biotop je ohrozený prenikaním burín na jeho stanovište, napriamovaním tokov a budovaním hrádzí. Tento biotop je predmetom ochrany SKUEV0951 Stredný tok Popradu.

Horské vodné toky a ich drevinová vegetácia s myrikovkou nemenckou (Br 5, kód Natura 2000: 3230). Biotop sa vyvíja na štrkových sedimentoch na brehoch horských

vodných tokov. Biotop je ohrozený reguláciou vodných tokov a prenikaním nepôvodných druhov na jeho stanovište. Tento biotop sa nachádza napr. na Komrovskom potoku,

V riešenom katastrálnom území sa najmä severovýchodne a tiež severne od zastavaného územia obce na poľnohospodárskej pôde nachádzajú plochy prirodzených a poloprirodzených travinno-bylinných biotopov európskeho významu **Nížinné a podhorské kosné lúky (Lk1, kód Natura2000: 6510)**. Na Slovensku je tento biotop rozšírený a relatívne bežný, v európskom meradle však patrí medzi vzácne biotopy. Obyčajne sú to jedno až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv. Vyskytujú sa od vlhkých stanovišť až po suchšie stanovišťa, sú druhovo bohaté (druhová bohatosť však závisí od spôsobu a intenzity obhospodarovania).

Podľa informácií štátnej ochrany prírody sú v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy založené trvalé monitorovacie lokality, na ktorých sú sledované prírodné biotopy európskeho významu (TML_6510_616 - lúčné porasty – prírodný biotop 6510; TML_3271_075 a TML_3230_044 – biotopy tečúcich vôd – prírodné biotopy 3270 a 9230).

Obrázok č.11. Lokalizácia trvalých monitorovacích lokalít v k.ú. Nižné Ružbachy

Zdroj: <https://maps.sopsr.sk/mapy/>

Takmer všetka poľnohospodárska pôda mimo hraníc zastavaného územia obce Nižné Ružbachy je v rámci LPIS rozdelená na diely pôdnych blokov (DPB). Katastrálne územie

Nižné Ružbachy je súčasťou lokality LPIS s názvom „Hniezdne“ (štvorec 10x10 km) a tiež časti lokality LPIS s názvom Podolíneec a obec Nižné Ružbachy je zaradená medzi „horské oblasti H2“, t.j. územia s nadmorskou výškou nad 600 m. Trvale trávne porasty sú na viacerých DPB v katastrálnom území Nižné Ružbachy zaradené medzi biotopy skupiny B – Mezofilné trvale trávne porasty a prijímateľ podpory pre biotopy je povinný dodržiavať podmienky kosenia, pasenia, košarovania, mulčovania a aplikácie hnojív podľa druhu biotopu. Všetky DPB v kultúre TTP, ktoré sa nachádzajú na území CHVÚ Levočské vrchy, sú označené ako „citlivé TTP“, čo znamená, že na nich nie je možná zmena druhu pozemku ani oranie TTP, a to z dôvodu, že tieto DPB sú súčasťou Natura 2000.

Užívateľmi dielov pôdných blokov sú rôzne subjekty, najväčší podiel má spoločnosť Kycora s.r.o. a TOMAK, s.r.o.. ďalšími užívateľmi sú Agro-Hniezdne s.r.o. a viacero samostatne hospodáriacich roľníkov.

Fauna a chránené druhy fauny

Podľa regionálneho členenia fauny Slovenska (Čepelák, 1980) riešené územie je zaradené do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, vonkajšieho obvodu, beskydského okrsku východného.

Podľa zoogeografického členenia terestrického biocyklu (Jedlička – Kalivodová, Atlas krajiny SR, 2002) riešené územie je začlenené do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku.

Živočíchy trvalo i dočasne (sezónne) žijúce alebo migrujúce v riešenom katastrálnom území môžeme v hrubých rysoch rozdeliť podľa toho, aké prírodné, prípadne poloprírodné alebo človekom pozmenené a vytvorené prostredie obsadzujú, medzi druhy lesné, stepné, prechodového typu, vodné a pri vode žijúce a urbánne.

Urbánne druhy, svojim spôsobom života sú naviazané na viac alebo menej urbanizované prostredie (vrabec domový – *Passer domesticus*, žltouchvost domový – *Phoenicurus ochruros*, belorítka domová – *Delichon urbica*, zriedkavejšie lastovička domová – *Hirundo rustica*), potravnú bázu nachádzajú aj v poľnohospodárskej krajine. Na urbánne prostredie sa viaže i bocian biely (*Ciconia ciconia*) a v zastavanom území obce bolo v minulosti evidované jeho hniezdenie na samostatnom stĺpe s hniezdnou podložkou na komíne.

Druhy fauny v lesnom prostredí a jeho ekotónovom pásma vrátane chránených druhov.

Z významných druhov v lesnom prostredí (vrátane ekotónového pásma) sú v riešenom území z cicavcov evidované napr. jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), piskor obyčajný a malý (*Sorex araneus*, *Sorex minutus*), veverica stromová (*Sciurus vulgaris*), plch lesný (*Dryomys nitedula*), plch sivý (*Glis glis*), píšik lieskový (*Muscardinus avellanarius*), vlk dravý (*Canis lupus*) – pohybuje sa v širšom geografickom priestore, líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), medveď hnedý (*Ursus arctos*) – zriedkavo, pohybuje sa v širšom geografickom priestore, hranostaj čiernochvostý (*Mustela erminea*), kuna lesná (*Martes martes*), kuna skalná (*Martes foina*), mačka divá (*Felis sylvestris*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), diviak lesný (*Sus scropha*), jeleň lesný karpatský (*Cervus elaphus*), srnec lesný (*Capreolus capreolus*).

Lesná i poľnohospodárska krajina a vodné toky v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sú výrazne bohaté **na vtáčie druhy**. Toto konštatovanie potvrdzuje aj existencia Chráneného vtáčieho územia Levočské. Vid' i nižšie uvedenú časť C.II., kapitola 8, kde sú uvedené konkrétne chránené druhy avifauny vyskytujúcej sa vo vyhlásených chránených územiach. Viaceré vtáčie druhy žijúce v lesných porastoch alebo na ich okrajoch majú však svoje lovné biotopy v poľnohospodárskej krajine. Na rieke Poprad je evidovaný napr. výskyt lisky čiernej, čoríka čierneho, beluše veľkej, potápača malého.

Všetky voľne žijúce druhy vtákov sú na Slovensku chránené.

Migračné biokoridory živočíchov

Riešené katastrálne územie Nižné Ružbachy vzhľadom k sústredenej/kompaktnej zástavbe poskytuje v krajine mimo zastavaného územia priestor pre migráciu živočíchov. Významným migračným priestorom sú lesné porasty Levočských vrchov a Spišskej Magury. Poľnohospodárska pôda najmä lúčne porasty a mozaikovite rozložená drevinová vegetácia pozdĺž tokov, v remízках a medziach vytvára tiež priestor pre migráciu živočíchov.

Podľa návrhu Regionálneho územného systému ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa z roku 2019 (SAŽP, ESPRIT, s.r.o.), ktorý nie je do t.č. schválený (ďalej tiež i „návrh RÚSES okresu Stará Ľubovňa“) sú v katastrálnom území Nižné Ružbachy vymedzené nasledovné biokoridory, ktoré plnia i funkciu migračných koridorov fauny:

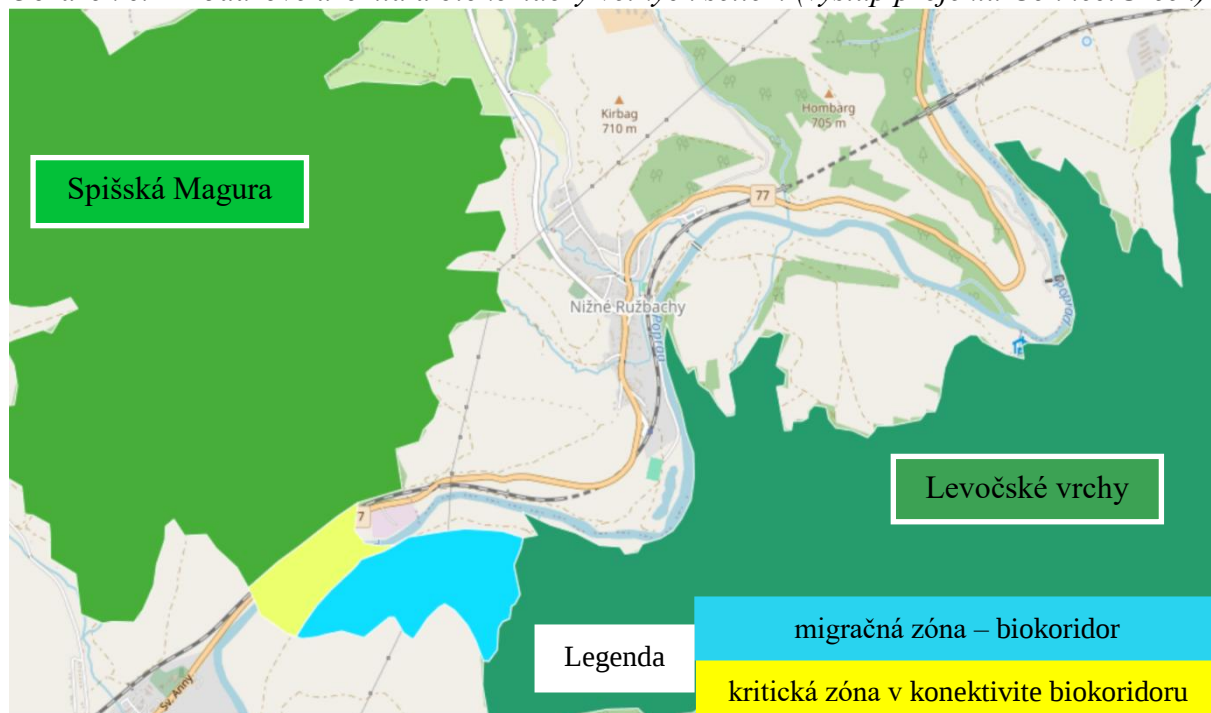
- nadregionálny biokoridor terestricko - hydrický – NRBk3 Poprad;
- nadregionálny biokoridor terestrický NRBk4 Kotník – Čierna hora;
- regionálny biokoridor terestrický RBk3 Ružbašská Miľava.

Údolie rieky Poprad je v niektorých dokumentoch definované ako nadregionálny biokoridor (Atlas krajiny SR, 2002) alebo ekologicky koridor národného významu (sieť NECONET).

Celý priestor alúvia rieky Poprad predstavuje ťahovú cestu vtáctva územím Slovenska a svojim významom a druhovým zložením migrujúceho vtáctva sa radí medzi významné migračné trasy nadregionálneho významu.

Z cicavcov dlhšie migračné koridory využívajú predovšetkým vlk dravý (*Canis lupus*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), rys ostrovid (*Lynx lynx*) a niektoré kopytníky. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov, resp. živočíchov naviazaných na vodu ako tečúce médium a sprievodnú vegetáciu toku sú dôležité predovšetkým rieka Poprad a všetky jej prítoky v rámci riešeného katastrálneho územia.

Obrázok č.12 Jadrové územia a biokoridory veľkých šeliem (výstup projektu ConnectGreen)

Zdroj: <https://www.konektivitaokrajiny.sk>

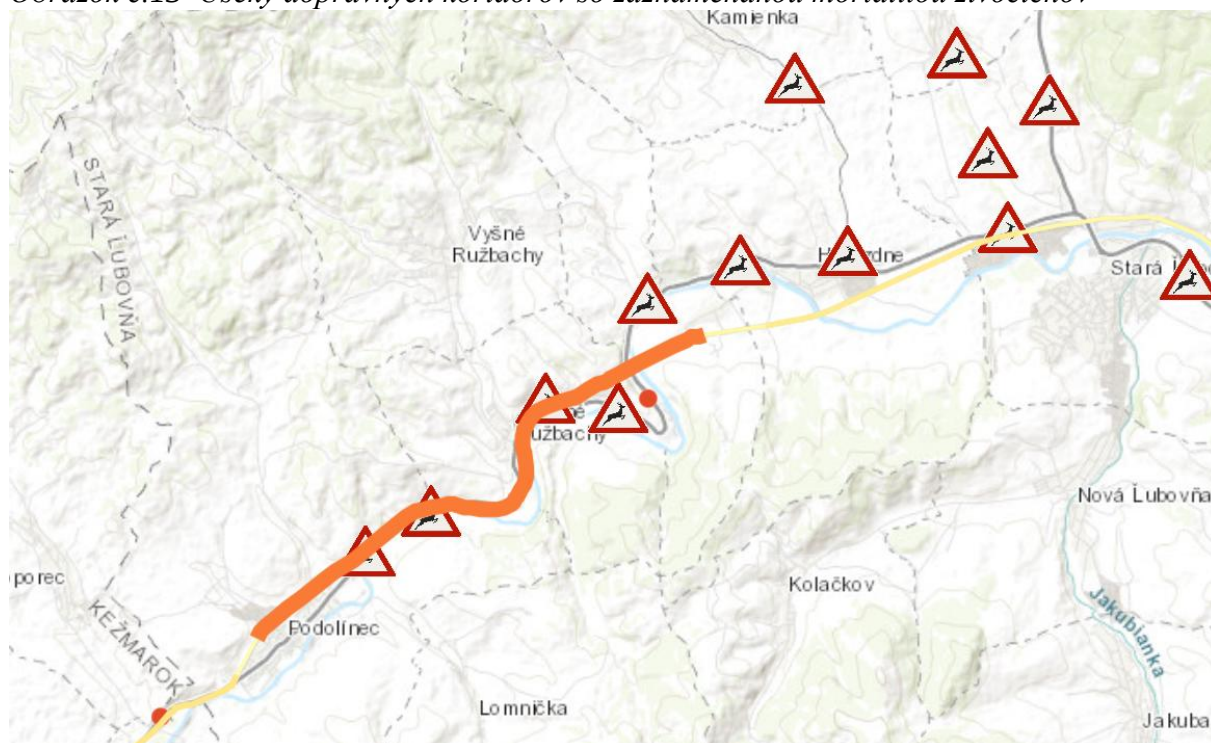
V rámci projektu ConnectGreen, ktorý z hľadiska konektivity migračných trás riešil územie Karpatského ekoregiónu i v rámci Slovenska, boli v okrese Stará Ľubovňa identifikované migračné trasy veľkých šeliem a v rámci nich i kritické úseky, v ktorých sú migračné bariéry. Takýto kritický úsek bol identifikovaný v najvýchodnejšej časti susedného

katastrálneho územia Podolíne v dotyku s riešeným katastrálnym územím Nižné Ružbachy v údolí rieky Poprad v rámci prepojenia Spišskej Magury a Levočských vrchov.

Z hľadiska vzťahov k územnému plánu podstatné sú migračné trasy živočíchov, ktoré riešené územie využívajú k relatívne krátkym migráciám v súvislosti s vyhľadávaním potravy, potravinovej bázy a v súvislosti s pudom rozmnožovania. Niektoré druhy pri krátkych a príležitostných migráciách (najmä za potravou) využívajú aj, alebo len poľnohospodársky typ krajiny s možnými úkrytmi (srnec lesný, diviak lesný, mačka divá – v koridoroch brehových porastov, líška hrdzavá a i.). Medzi takéto refúgiá patria rozptýlené enklávy s drevinovou vegetáciou pozdĺž vodných tokov, v remízkach a medziach na poľnohospodárskej pôde.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy bol v rokoch 2014 – 2017 sledovaný úhyn živočíchov na cestách a tiež železnici. Dopravný koridor cez celé riešené katastrálne územie je vyhodnotený ako úsek, kde dochádza k významnej mortalite živočíchov najmä v dôsledku stretu zveri s motorovými vozidlami. Na tomto úseku sú tiež podľa iného zdroja evidované i konkrétne kolízne úseky z hľadiska migrácie živočíchov. Zvýšený výskyt kolízií je zaznamenaný najmä v úseku cesty I. triedy č. 77 medzi Podolíncom a Nižnými Ružbachami. Všeobecne špecifickým problémom vo vzťahu k cestnej doprave sú migrácie obojživelníkov predovšetkým v čase rozmnožovania.

Obrázok č.13 Úseky dopravných koridorov so zaznamenanou mortalitou živočíchov

Zdroj: <https://www.konektivitakrajiny.sk>

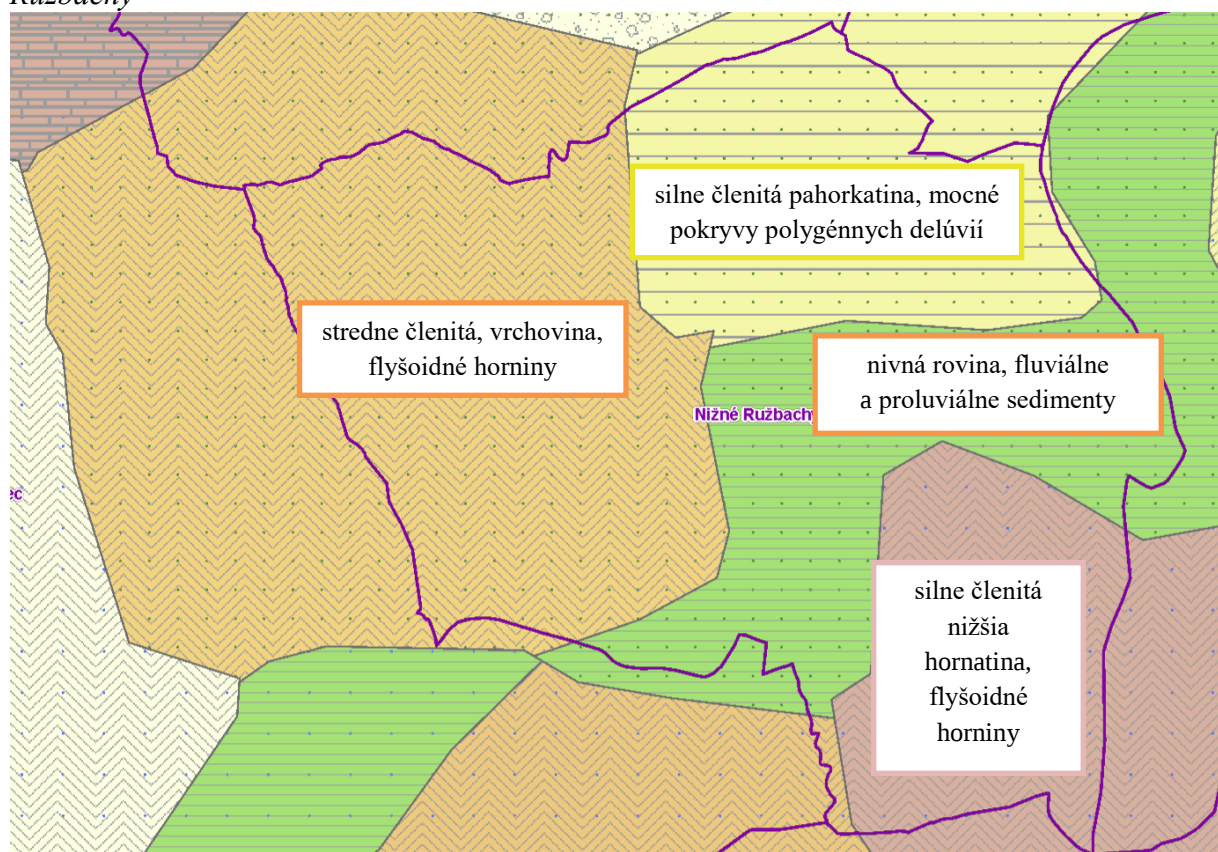
C.II.7. Krajina – štruktúra, typ, scenéria, stabilita, ochrana

Krajinu riešeného územia je potrebné hodnotiť nie izolovane, ale v širšom geografickom kontexte relatívne blízkeho okolia. Obývaná a poľnohospodársky využívaná časť katastrálneho územia Nižné Ružbachy leží v krajine, ktorej základy vytvorili rôznorodé abiokomplexy a ktoré dodali krajine súčasnú tvárnosť; tá je samozrejme aj výsledkom antropogénnych vplyvov v historickej línii po súčasnosť.

Prvotná krajinná štruktúra

Geologická stavba v rozhodujúcej miere predurčovala aj geomorfologické pomery a podmienila vznik morfológických a morfometrických typov reliéfu a jeho členitosti v riešenom katastrálnom území.

Obrázok č.14 Vertikálna členitosť reliéfu , typ reliéfu a kvartérny pokryv v k.ú. Nižné Ružbachy

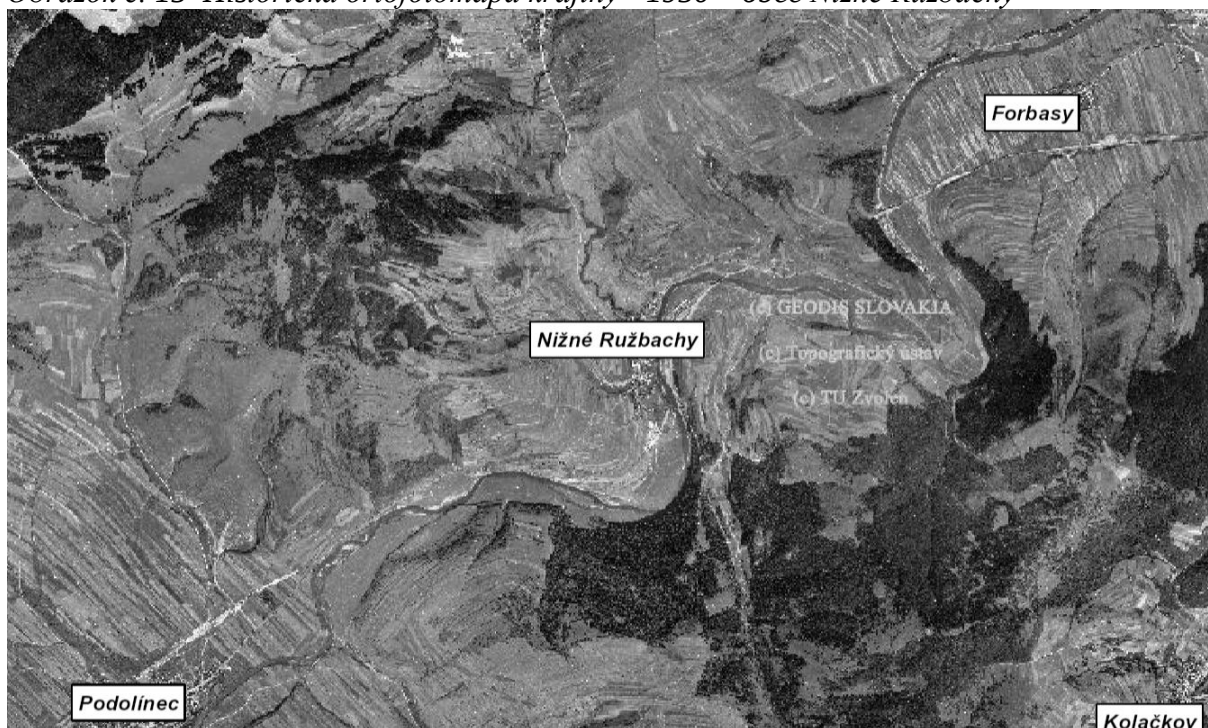

Zdroj: <https://app.sazp.sk/atlassr/>

Súčasná krajinná štruktúra

Pokým vrchovinový a hornatinový reliéf predstavuje v riešenom území prevažne lesnatú krajinu, v reliéfe pahorkatín a roviny sa rozvinuli sídlo a krajina poľnohospodárskeho typu. Súčasná krajinná štruktúra je formovaná charakterom historického osídlenia a historickým a súčasným spôsobom využívania krajiny. Pri porovnávaní zmien v dotknutom území na základe ortofotomáp z roku 1950 a rokov 2020-2022 je možné všeobecne konštatovať, že krajinná štruktúra dotknutého územia sa mení v priebehu rokov najmä spôsobom obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, zmenou plochy urbanizovaného územia a zmenou plochy porastenej nelesnou drevinovou vegetáciou.

Obrázok č. 15 Historická ortofotomapa krajiny - 1950 – obec Nižné Ružbachy

Zdroj: <https://mapy.tuzvo.sk>

Obrázok č. 16 Ortofotomapa krajiny - 2020-2022 - obec Nižné Ružbachy

Zdroj: <https://mapy.tuzvo.sk>

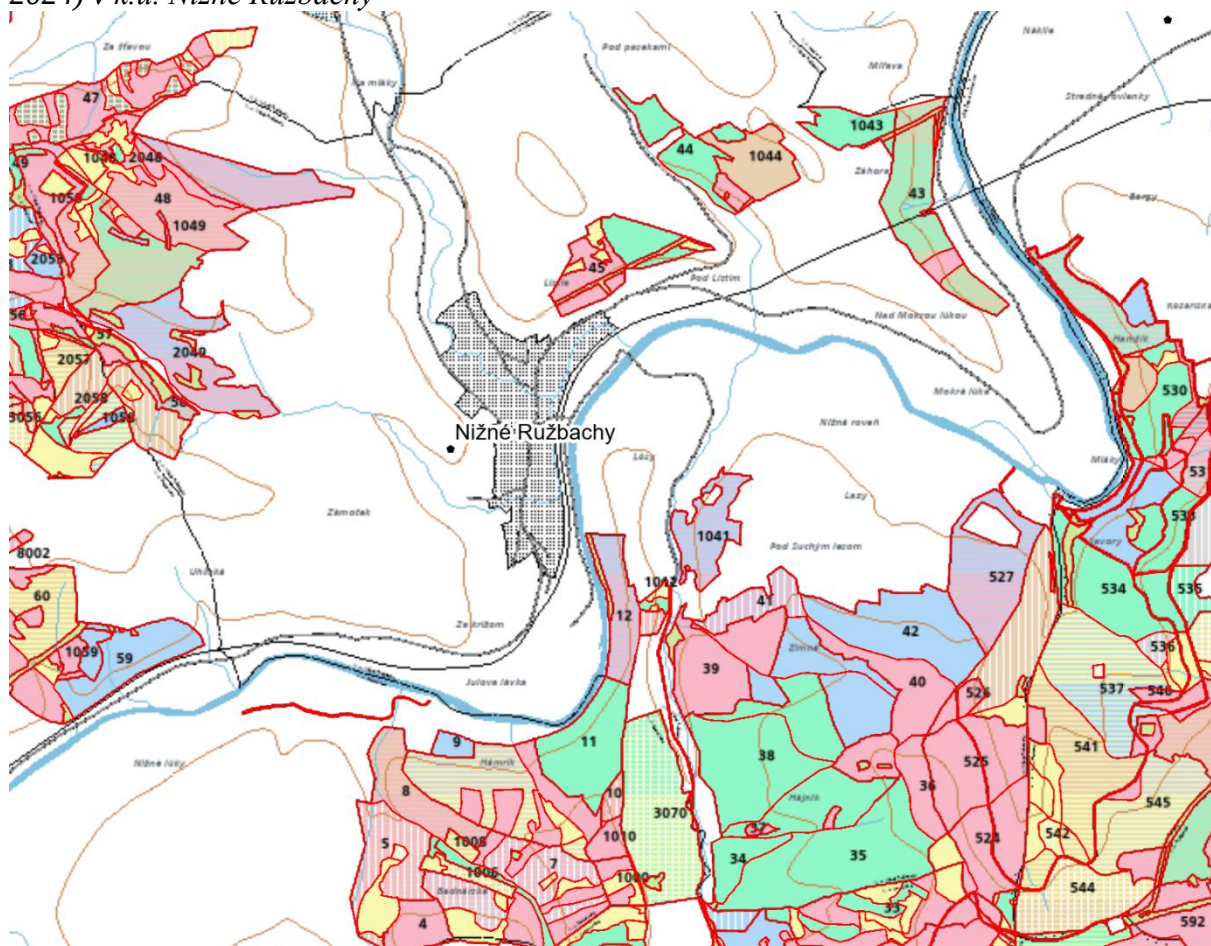
Podľa súčasnej krajinnej štruktúry je riešené katastrálne územie podhorskou poľnohospodárskou krajinou. V štruktúre druhov pozemkov prevažujú poľnohospodárske pozemky (46,56 %) nad lesnou pôdou (30,59 %). Poľnohospodárska krajina, v ktorej sú oproti minulosti viac scelené pozemky, sa ťahne priečne centrálnou časťou katastrálneho

územia vľavo a vpravo od rieky Poprad až do celej SV časti katastrálneho územia. V SZ časti katastrálneho územia a tiež v celej južnej časti katastrálneho územia sú lesy na lesných pozemkoch. Lesné pozemky sú súčasťou Lesného celku (LC) Neštátne lesy na LHC Podolíneec.

Plocha zastavaného územia obce s návrhom nových funkčných plôch, ktoré zväčšujú výmeru pôvodného zastavaného územia obce (sídla), zaberá 82,56 ha, t.j. 8,4 % z celkovej výmery katastrálneho územia Nižné Ružbachy. V rámci poľnohospodárskej pôdy sa nachádzajú enklávy a línie nelesnej drevinovej vegetácie (NDV), najmä pozdĺž tokov, erózných brázd, depresíí a pozdĺž poľných ciest a v SV časti územia sú i enklávy lesnej pôdy.

Štruktúru krajiny dopĺňa sieť vodných tokov; hydrologickú os katastrálneho územia tvorí rieka Poprad s ľavo- i pravostrannými prítokmi. Z antropogénnych vrátane technických prvkov sa v súčasnej krajinnej štruktúre uplatňuje zástavba budovami v rámci sídla pri toku Poprad a jej novšia časť pozdĺž toku Rieka, areál poľnohospodárskeho dvora, MVE na rieke Poprad, cestná sieť, železničná trať a elektrické vzdušné vedenia.

Obrázok č.17 Lesnícka mapa – časť Lesného celku Neštátne lesy na LHC Podolíneec (2015 - 2024) v k.ú. Nižné Ružbachy

Zdroj: <https://gis.nlcsk.org/islhp/mapa>

Scenéria

Obec Nižné Ružbachy je z hľadiska krajinnej scenérie situovaná v relatívne málo narušenom prírodnom a malebnom prostredí. Krajinu katastra je možné považovať za segment, kde sa pomerne v dobrom stave zachovala historická štruktúra krajiny, avšak dnes s plošne rozsiahlejšími lesnými pozemkami, než tomu bolo v minulosti.

Najstabilnejšími a najvýznamnejšími krajinnými prvkami sú lesné spoločenstvá Spišskej Magury a Levočských vrchov, ktoré plynule prechádzajú do podhorskej poľnohospodárskej krajiny, v ktorej sú početné plochy nelesnej drevinovej vegetácie. V tejto poľnohospodárskej krajine pozitívne vnemovo pôsobí mozaika kosných lúk a nelesnej drevinovej vegetácie.

Ekologická stabilita

Podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry lesnaté časti katastrálneho územia Nižné Ružbachy predstavujú priestor ekologicky stabilný a poľnohospodárska časť krajiny spolu so sídlom sú súčasťou priestoru ekologicky menej stabilného.

Stupeň ekologickej stability sa vypočítava z údajov o plošnom zastúpení (v ha) ornej pôdy, záhrad, ovocných sádov, lúk, celkovej sumy poľnohospodárskej pôdy, lesnej pôdy, rybníkov (alebo iných súvislých vodných plôch charakteru vodných nádrží), zastavanej plochy vo vzťahu k celkovej ploche katastra. Nižšie uvedený výpočet ekologickej stability, ktorý definuje stupeň ekologickej stability celého riešeného katastrálneho územia, vychádza z údajov katastra nehnuteľností registra „C“ so stavom k 01. 01. 2024

$$KES = \frac{POP.ESOP + PZA.ESZA + PTT.ESTT + PLE.ESLE + PVO.ESVO + PZP.ESZP + POP.ESOP}{CPKU}$$

Pop - plocha ornej pôdy v k.ú.

ESop - ekologický stupeň ornej pôdy (priemerná hodnota 0,77)

Pza - plocha záhrad, ovocných sádov a viníc v k. ú.

ESza - ekologický stupeň záhrad ovocných sádov a viníc (priemerná hodnota 3,00)

Ptt - plocha trvalých trávnych porastov v k.ú.

EStt - ekologický stupeň trvalých trávnych porastov (priemerná hodnota 4,00)

Ple - plocha lesov v k. ú.

ESle - ekologický stupeň lesov (priemerná hodnota 5,00)

Pvo - plocha vodných plôch v k. ú.

ESvo - ekologický stupeň vodných plôch (priemerná hodnota 4,00)

Pzp - plocha zastavaných plôch v k. ú.

ESzp - ekologický stupeň zastavaných plôch (priemerná hodnota 1,00)

Pop - plocha ostatných plôch v k. ú.

ESop - ekologický stupeň ostatných plôch (priemerná hodnota 0,50)

CPku - celková výmera plochy katastrálneho územia

KES - stupeň ekologickej stability katastrálneho územia Nižné Ružbachy je 3,998. Táto hodnota vyjadruje kvantitatívnu mieru ekologickej stability resp. narušenia ekologických väzieb v katastrálnom území. Hodnota KES 3,998 v riešenom katastrálnom území vyjadruje, že riešené územie má vysoký stupeň ekologickej stability (najvyššia hodnota je 5,0).

Tabuľka č. 6 Stupnica ekologickej stability podľa práce Löw et al. (1995)

Stupeň ekologickej stability číselné vyjadrenie	Stupeň ekologickej stability slovné vyjadrenie
0	bez významu
1	veľmi nízka ekologická stabilita
2	nízka ekologická stabilita
3	stredná ekologická stabilita
4	vysoká ekologická stabilita
5	veľmi vysoká ekologická stabilita

V rámci detailnejšieho hodnotenia ekologickej stability riešeného katastrálneho územia, je možné vyčleniť menšie územné jednotky/časti riešeného územia, ktoré majú rôzny stupeň ekologickej stability. Lesnaté časti katastrálneho územia vrátane rozsiahlejších kompaktných plôch nelesnej drevinovej vegetácie lesa možno zaradiť do priestoru s veľmi vysokou ekologickou stabilitou (5.stupeň), mozaiku malých enkláv s nelesnou drevinovou vegetáciou a plochami lúčnych enkláv v SV časti možno zaradiť do priestoru s vysokou stabilitou (4.stupeň) a časť katastra so sídelno-poľnohospodárskym typom s veľkým zastúpením ornej pôdy do priestoru s nízkou ekologickou stabilitou (2.stupeň).

Ochrana krajiny

Ochrana krajiny je vo všeobecnosti riešená všeobecne záväznými právnymi predpismi rôznej sily, ktoré zabezpečujú ochranu buď plošných štrukturálnych prvkov krajiny alebo bodových prvkov krajiny. Najznámejší typ ochrany krajiny je daný zákonom OPAK. Poskytuje ochranu osobitne vymedzeným územiám (územná ochrana v chránených územiach ochrany prírody a ich ochranných pásmach) alebo poskytuje špecifickú ochranu viacerým prvkom krajinej štruktúry najmä prírodným biotopom, biotopom druhov, mokradiam a nelesnej drevinovej vegetácii. Ďalším dôležitým zákonom na ochranu krajiny je pamiatkový, ktorý zabezpečuje ochranu nielen pamiatkovo chráneným územiám (pamiatkové územia - pamiatková rezervácia, pamiatková zóna; ich ochranné pásma) ale i objektom (národná kultúrna pamiatka a jej ochranné pásmo). Ochrana poľnohospodárskej pôdy je zabezpečovaná prostredníctvom zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Poskytuje ochranu napr. najkvalitnejším pôdam v katastrálnom území pri jej nepoľnohospodárskom použití a viniciam. Ochrana lesných pozemkov a na nich sa nachádzajúcich lesných porastov je zabezpečovaná lesným zákonom ako i systémom deceniálnych programov starostlivosti o les. Osobitne je zabezpečovaná ochrana vody (chránené vodohospodárske oblasti, ochranné pásma vodných zdrojov) a ochrana krajiny pred povodňami, a to najmä vodným zákonom a zákonom č. 7/2009 Z.z. o ochrane pred povodňami a ich vyhláškami. Informácie o chránených častiach krajiny sú obsiahnuté v jednotlivých tematických kapitolách tejto Správy o hodnotení.

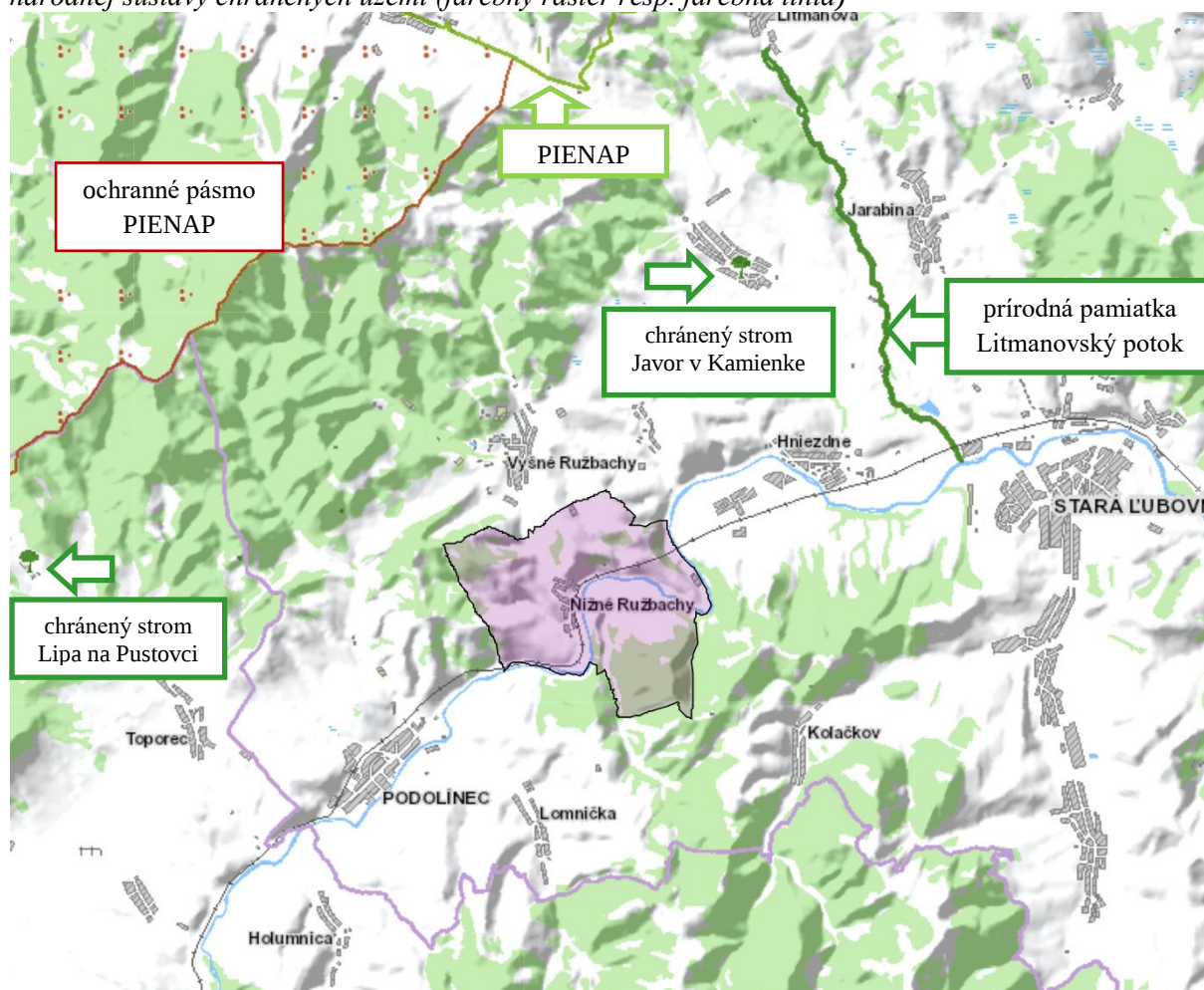
C.II.8. Chránené územia, chránené stromy a ochranné pásma podľa osobitných predpisov [napr. národné parky, chránené krajinné oblasti, navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (Natura 2000), chránené vodohospodárske oblasti, územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny)].

❖ Chránené územia podľa zákona OPAK v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy

Chránené územia národnej sústavy chránených území a chránené stromy.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nenachádzajú žiadne chránené územia národnej sústavy chránených území. Nenachádzajú sa tu ani žiadne stromy osobitne vyhlásené za chránené stromy.

Obrázok č. 18 K.ú. Nižné Ružbachy (fialová plocha so širším okolím) a najbližšie chránené územia národnej sústavy chránených území (farebný raster resp. farebná línia)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa>

Chránené územia európskej sústavy chránených území - Natura 2000

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nachádzajú dva druhy chránených území európskej sústavy chránených území – Natura 2000 (ďalej tiež i „územia Natura 2000“), a to chránené vtáčie územie (ďalej tiež i „CHVÚ“) a územie európskeho významu (ďalej tiež i „UEV“ alebo „SKUEV“)

Chránené vtáčie územie Levočské vrchy (kód Natura 2000: SKCHVU051) bolo zriadené vyhláškou MŽP SR č. 434/2012 Z.Z., ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Levočské vrchy. CHVÚ Zasahuje do 4 okresov a 48 katastrálnych území, vrátane k.ú. Nižné Ružbachy. Jeho celková výmera je 45597,6347 ha.

CHVÚ bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov bociana čierneho, d'aľ'a trojprstého, chriašteľa poľného, jariabka hôrneho, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, muchárika sivého, orla krikl'avého, orla skalného, prepelice poľnej, rybárika riečneho, sovy dlhochvostej, strakoša sivého, tesára čierneho, tetrova hlucháňa, tetrova hoľ'niaka, včelára lesného, výra skalného a žlny sivej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Vyhláška v § 2 uvádza zakázané činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany v celom CHVÚ a týkajú sa regulácie až obmedzenia hospodárenia na pozemkoch, na ktorých sa nachádzajú hniezdne biotopy chránenej avifauny, ktorá je predmetom ochrany

CHVÚ, regulácie odstrelov v lomoch a spôsobu mechanizovaného kosenia alebo mulčovania TTP.

Obrázok č. 19 Prekryv k.ú. Nižné Ružbachy (fialová plocha) s CHVÚ Levočské vrchy (modrý raster)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa>

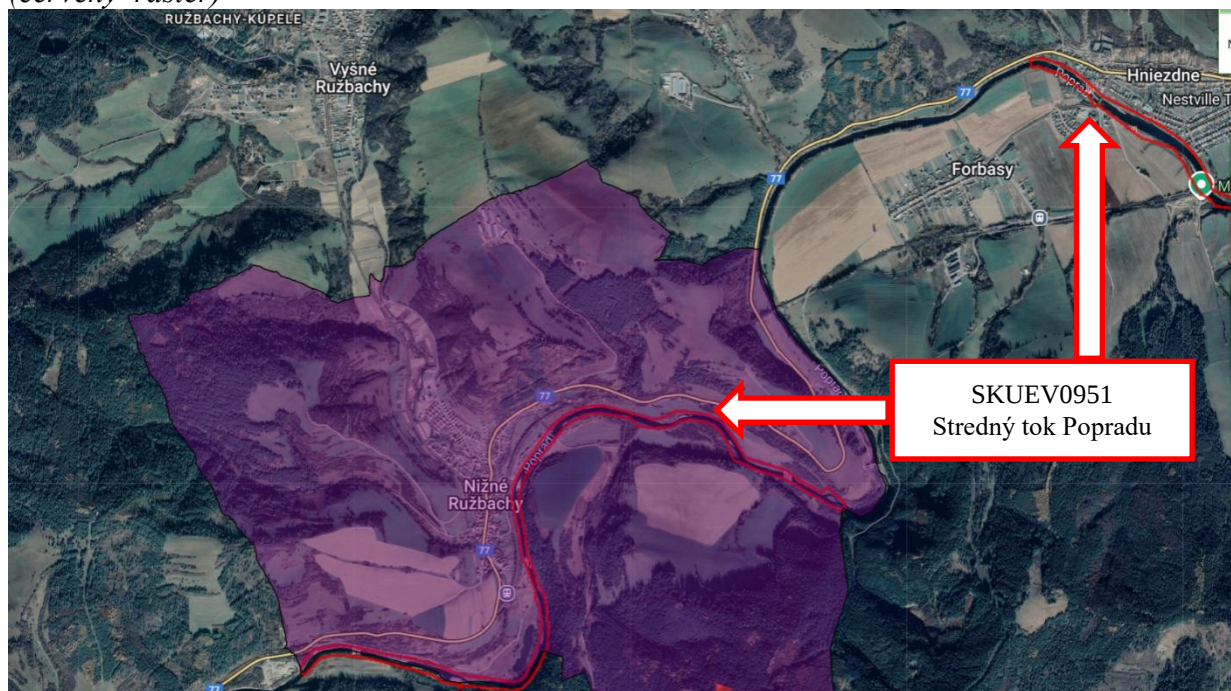
V rámci riešeného katastrálneho územia Nižné Ružbachy patria do CHVÚ Levočské vrchy pozemky parciel KNC so stavom k 1.1.2012, ktoré sú uvedené vo vyhláske MŽP SR č. 434/2012 Z.z. Vymedzené pozemky nie sú len lesnými pozemkami, ale tiež TTP, ostatná plocha, vodná plocha a zastavaná plocha a nádvorie (napr. i stavby - budovy, lesné cesty).

Pre toto chránené vtáčie územie bol vypracovaný a v júli 2024 prerokovaný návrh dokumentácia ochrany prírody – Programu starostlivosti o Chránené vtáčie územie Levočské vrchy na roky 2024 – 2053, ktorý navrhuje opatrenia ochrany pre jednotlivé druhy avifauny, ktoré sú predmetom ochrany CHVÚ ako i opatrenia napr. pre oblasti lesného hospodárstva, poľnohospodárstva, vodného hospodárstva, poľovníctva a rybárstva, ťažbu nerastných surovín, rekreácie a športu. Návrh programu starostlivosti rozčleňuje územie CHVÚ na 3 druhy ekologicko-funkčných priestorov (EFP), z ktorých sú v katastrálnom území Nižné Ružbachy špecifikované dva EFP, a to „EFP 1 hniezdiská lesných druhov, dutinových hniezdičov a dravcov“ a „EFP 2 hniezdiská druhov otvorenej krajiny a loviská dravcov“.

Územie európskeho významu Stredný tok Popradu (kód Natura 2000: SKUEV0951) bolo do národného zoznamu území európskeho významu prvý krát zaradené v roku 2017 a následne schválené Európskou komisiou, t.j. je súčasťou národného zoznamu v zmysle Nariadenia vlády SR č. 451/2023 Z.z., ktorou sa ustanovuje národný zoznam území európskeho významu (účinné od 01.01.2024).

Územie európskeho významu (plocha toku Poprad) má celkovú výmeru 277,12 ha a zasahuje do 17 k.ú. v rámci okresov Kežmarok a Stará Ľubovňa; ide o nespojité úseky toku rieky Poprad. V zmysle Nariadenia vlády SR č. 451/2023 Z.z. platí pre všetky pozemky v SKUEV0951 Stredný tok Popradu 2. stupeň územnej ochrany.

Obrázok č. 20 Prekryv k.ú. Nižné Ružbachy (fialová plocha) s UEV Stredný tok Popradu (červený raster)

Zdroj: <https://envirozataze.enviroportal.sk/Mapa>

Územie je zaradené do národného zoznamu území európskeho významu z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Br 2 Horské vodné toky a bylinná vegetácia pozdĺž ich brehov (3220), Br 5 Rieky s bahnitými až piesočnatými brehmi s vegetáciou zväzov *Chenopodium rubri* p.p. a *Bidentition* p.p. (3270), Ls 1.1 Vrbovo-topoľové nízinné lužné lesy (* 91E0), Ls 1.4 Horské jelšové lužné lesy (* 91E0) a ochrany biotopov druhov európskeho významu: mihul'a potočná (*Lampetra planeri*), mrena stredomorská (karpatská, škvrnitá) (*Barbus meridionalis* (*B. carpathicus*, *B. petenyi*), vydra riečna (*Lutra lutra*).

V rámci riešeného katastrálneho územia Nižné Ružbachy patria do SKUEV0951 Stredný tok Popradu pozemky nasledujúcich parciel KNC so stavom v roku 2023, na ktorých platí 2. stupeň územnej ochrany: parcely KNC č.1051/1- časť, 1051/5- časť, 2888/1- časť, 780/1, 780/2, 780/3, 781.

Prvky územného systému ekologickej stability

Nadregionálne prvky ÚSES podľa návrhu R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019):

Nadregionálny biokoridor Poprad - NRBk3

Prepája rieku Poprad so Suchým vrchom v Spišskej Magure. Vyznačuje sa zachovalými brehovými porastmi a aluviálnymi lúkami a výskytom chránených druhov ako napr. mrena stredomorská (*Barbus meridionalis*), mihul'a potočná (*Lampetra planeri*), vydra riečna (*Lutra lutra*). Stav biokoridoru je podľa R-ÚSES hodnotený ako nevyhovujúci (napr. bariéry na toku, regulácia toku, znečistenie vody,...)

Riešeným územím prechádza v smere sever – juh západnou časťou katastrálneho územia a jeho súčasťou je i časť rieky Poprad.

Nadregionálny biokoridor Kotník - Čierna hora - NRBk4

Terestrický biokoridor, ktorý zabezpečuje možnosti migrácie medzi vrcholmi Čierna hora a Kotník a ich prepojenie s okolitými regionálnymi biocentrami. Stav biokoridoru je podľa R-ÚSES hodnotený ako vyhovujúci, pričom však jeho ohrozenie môže byť v dôsledku intenzívneho lesného hospodárstva a nízkej intenzity poľnohospodárskeho využívania. Biokoridor prechádza okrajovo juhozápadnou časťou katastrálneho územia.

Poznámka: Údolie rieky Poprad a samotný tok rieky Poprad nie je v systéme schváleného Generelu N-ÚSES ani v R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019) jednoznačne definovaný ako nadregionálny alebo regionálny biokoridor (v smere západ – východ). Pričom však údolia riek všeobecne plnia významnú migračnú funkciu. Údolie rieky Poprad je však možné považovať za **nadregionálny hydrický biokoridor** (viď i Atlas krajiny SR, mapa č.92 – Územný systém ekologickej stability; 2002) a tiež schválený R-ÚSES okresu Poprad (vypracovaný v roku 2013 a schválený v roku 2017). Nadregionálnu funkciu rieky Poprad podporuje i Národná ekologická sieť – NECONET. V rámci siete NECONET je rieka Poprad určená ako „ekologický koridor národného významu“.

Regionálny ÚSES okresu Stará Ľubovňa (návrh z roku 2019, t.č. neschválený príslušným orgánom ochrany prírody):

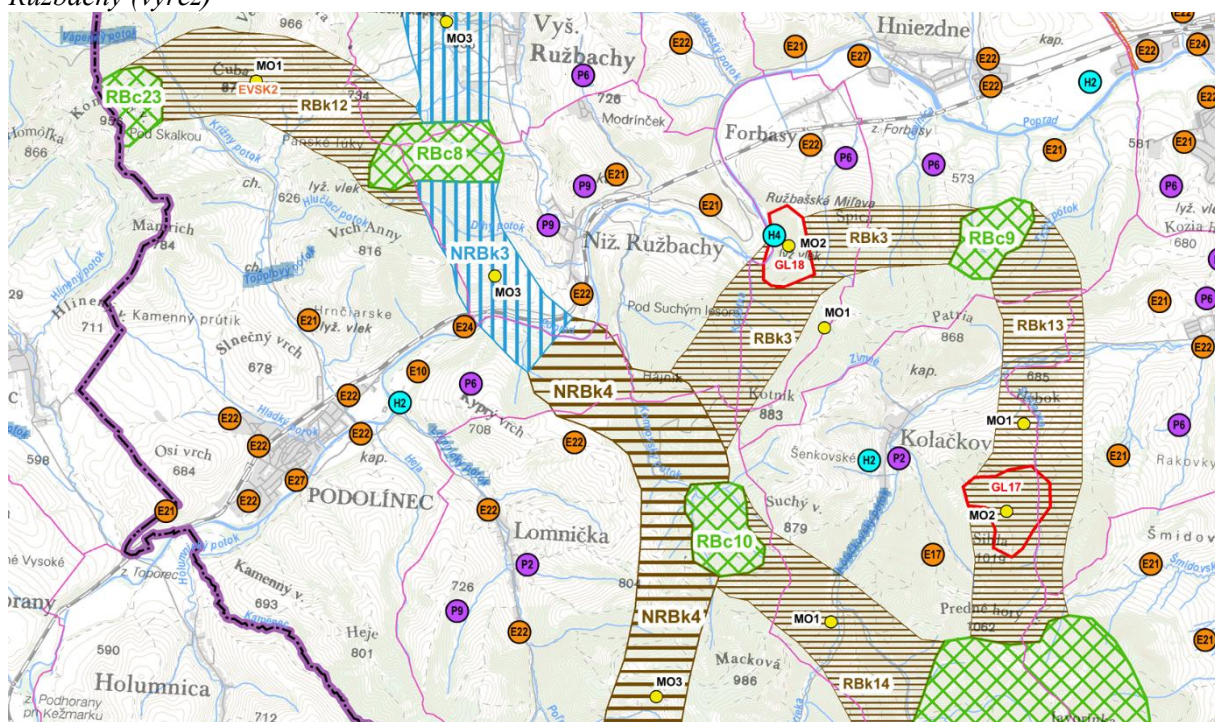
Regionálny biokoridor Ružbašská Miľava - RBk3

Hodnotné lesné a trávinnobylinné porasty Levočských vrchov. Prepája RBc Hrbok s genofondovou lokalitou (GL) Ružbašská Miľava a ďalej sa napája na RBk Kotník – Čierna hora. Stav biokoridoru je podľa R-ÚSES hodnotený ako čiastočne vyhovujúci. V riešenom území sa nachádza jeho časť v Levočských vrchoch, a to v juhovýchodnej časti katastrálneho územia.

Regionálne biocentrum Vrch Anny (Veterný vrch) - RBc8

Biocentrum tvoria najmä lesné a trávinnobylinné spoločenstvá vrcholových polôh vo východnej časti Spišskej Magury na hranici katastrov obcí Vyšné Ružbachy, Nižné Ružbachy a Podolíne. Stav biocentra je prevažne vyhovujúci. Ohrozenie biocentra môže byť v dôsledku intenzívneho lesného hospodárstva a nízkej intenzity poľnohospodárskeho využívania.

Obrázok č. 21 Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa, k.ú.Nižné Ružbachy (výrez)

Zdroj: R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa, 2019, Esprit, s.r.o.

Prvky miestneho (lokálneho) ÚSES

V rámci spracovania návrhu riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy boli vo výkrese „ochrana prírody“ vyčlenené prvky ÚSES na miestnej úrovni, ktorými je doplnená sieť prvkov ÚSES vyšších hierarchických úrovní. Vzhľadom k tomu, že južná časť katastrálneho územia v rámci Levočských vrchov má zabezpečenú ochranu prostredníctvom vyhláseného chráneného územia – CHVÚ Levočské vrchy a väčšia časť pohoria je územím v rámci prvkov R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa a Nadregionálneho ÚSES, neboli v tejto južnej časti navrhnuté žiadne prvky miestneho ÚSES.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sú na základe prítomnosti reálnej vegetácie navrhnuté tieto prvky miestneho ÚSES.

1. **Miestne biocentrum - MBc Lístie** – biocentrum obklopené poľnohospodárskej krajinou. Je situovaný pod kótou Kirbarg v lokalite Lístie. Biocentrum je tvorené zmiešaným lesným porastom (LC Neštátne lesy na LHC Podolíneec), hospodárskym lesom 30 – 60 ročným (druhovú zloženie: SM SC, BK, BO) .
2. **Miestny biokoridor - MBk Modrinok**– ide o terestrický biokoridor, ktorý prechádza poľnohospodárskou krajinou z Vyšných Ružbách k biocentru Lístie. Tvoria ho lúky a pasienky, ktoré sú zarastené nelesnou drevinovou vegetáciou, ktorá vytvára prechodovú zónu medzi izolovanými lesnými komplexmi v podhorskej poľnohospodárskej krajine.
3. **Miestny biokoridor - MBk Dlhý potok** - ide o hydricko-terestrický biokoridor, ktorý prechádza poľnohospodárskou krajinou v západnej časti katastrálneho územia. Biokoridor prepája lesný komplex s riekou Poprad cez potok Rieka. Dolný úsek pred vstupom do zastavaného územia obce vytvára širšiu nivu. Takmer celý tok má zachovalú brehovú a sprievodnú vegetáciu.
4. **Miestny biokoridor - MBk Rieka**– hydrický biokoridor pokračujúci do riešeného územia zo susedného katastrálneho územia Vyšné Ružbachy. Ide o ľavostranný prítok rieky Poprad, ktorý má zachovalé meandre a t.č. takmer v celej svojej dĺžke dobre zachovalú brehovú a sprievodnú vegetáciu, a to i v značnej dĺžke úseku, ktorým prechádza zastavaným územím

obce Nižné Ružbachy. Na tomto toku sú v rámci zastavaného územia obce evidované i 2 migračné bariéry, ktoré však v zmysle Vodného plánu Slovenska - Plánu manažmentu správneho územia povodia Visly (aktualizácia 2021), nepatria medzi bariéry, ktoré je potrebné prioritne odstraňovať.

5. **Interakčné prvky** Ip1, Ip2 – nelesná drevinová vegetácia na svahoch, ktorá rastie vo vrstevnicových líniiach a vytvára terasovité svahové formy. Väčšie časti týchto interakčných prvkov nie sú súčasťou LPIS.

6. **Skupiny stromov a solitéry** na poľnohospodárskej pôde/pozdĺž ciest - ide o dreviny s individuálnym krajinotvorným významom, ktoré sú i bodovými refúgiami pre živočíchov pri ich migrácii cez poľnohospodársku pôdu a na obrábanej pôde vytvárajú špecifickú mikroklimu. Takéto objekty sú považované tiež za krajinotvorné prvky až významné krajinotvorné prvky. Niektoré z nich sú osobitne vyznačené i na dieloch pôdnych blokov v rámci LPIS.

Chránené územia podľa ostatných osobitných predpisov.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nenachádzajú: chránená vodohospodárska oblasť, chránené ložiskové územie, pamiatkovo chránené územia (pamiatková rezervácia, pamiatková zóna) a ich ochranné pásma. Nachádzajú sa tu však nehnuteľné kultúrne pamiatky a územie s predpokladanými archeologickými nálezmi.

Informácia o ostatných typoch ochrany, ak sa v riešenom katastrálnom území vyskytujú, napr. ochranné pásmo vodného zdroja, výhradné ložiská, ložiská nevyhradených nerastov, cestné ochranné pásmo, ochranné pásmo dráhy, najkvalitnejšia poľnohospodárska pôda podľa BPEJ, ochranné pásmo prírodných liečivých zdrojov alebo minerálnych zdrojov apod. ak sú tieto dôležité a potrebné pre územné plánovanie, sú uvedené v príslušných tematických kapitolách tejto správy o hodnotení alebo sú uvedené v textovej a výkresovej časti územného plánu obce Nižné Ružbachy.

C.II.9. Obyvateľstvo – demografické údaje sídla, aktivity (poľnohospodárstvo, priemysel, lesné hospodárstvo, služby, rekreácia a cestovný ruch), infraštruktúra (doprava, produktovody, telekomunikácie, odpady a nakladanie s odpadmi)

Demografické údaje. Obec Nižné Ružbachy je malé vidiecke sídlo. Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 31. 12. 2023. Štatistickým úradom Slovenskej republiky boli zistené tieto demografické údaje:

- Počet obyvateľov: 620
 - z toho muži: 309
 - ženy: 311
- Veková štruktúra: 0-14 roční: 18,4 %
 - 15-65 roční: 68,8 %
 - 65 a viac roční: 12,8 %
- Priemerný vek: 38,92 rokov
- Vzdelanie: základné: 29,7 %
 - stredoškolské: 56,9 %
 - vysokoškolské 13,4 %
- Národnosť: slovenská 93,8 %
- vierovyznanie: rímskokatolícke 91,5 %
- Ekonomicky aktívny: 54,8 %

Počet obyvateľov obce je v poslednom období stabilizovaný. negatívne ho ovplyvňuje migrácia mladých obyvateľov zo sídla. Demografická skladba obyvateľstva je stabilizovaná, podiel predproduktívneho obyvateľstva mierne prevyšuje podiel obyvateľstva poproduktívneho a v poslednej dobe sa zvyšuje. Napriek tomu sa v Nižných Ružbachoch počet obyvateľov nezvyšuje, celkový počet obyvateľov obce negatívne ovplyvňuje migrácia mladých ľudí zo sídla. Na stabilizáciu počtu obyvateľstva priaznivo vplýva existujúca vybavenosť obce, pomerne dobrá dopravná dostupnosť a atraktívne prírodné a kvalitné životné prostredie.

Návrh územného plánu vychádza z nasledujúceho reálneho a predpokladaného vývoja počtu obyvateľov.

Tabuľka č. 7 Vývoj počtu obyvateľov v obci Nižné Ružbachy

rok	1970	1980	1991	2001	2011	2020	2023	2040	2050
Počet obyvateľov	736	663	635	661	619	629	620	700	750

Na základe uvedeného predpokladu vývoja počtu obyvateľov a všeobecného trendu znižovania obložnosti bytov návrh územného plánu vychádza z nasledujúcej potreby počtu obývaných bytov v návrhovom období.

Tabuľka č. 8 Vývoj počtu bytov v obci Nižné Ružbachy

rok	1991	2001	2011	2021	2030	2040	2050
Počet obývaných bytov	185	201	199	220	235	250	270
Obložnosť (obyv./byt)	3,4	3,3	3,1	2,9	2,77	2,80	2,78

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec>

Podľa výsledkov sčítania sa v obci v roku 2021 nachádzalo spolu 179 rodinných domov a 1 bytový dom so 16 bytmi, v ktorých bolo spolu 220 bytov. Cca 30 rodinných domov je v nevyhovujúcom stave alebo už neobývaných a je potrebné počítať s ich náhradou.

V návrhovom období sa predpokladá výstavba cca 80 bytov. Výstavba bytov sa sústreďí na nové lokality na okrajoch zastavaného územia obce. Najviac bytov môže pribudnúť v JZ časti územia, v lokalite Za križom, druhou väčšou oblasťou pre výstavbu rodinných ale aj bytových domov sú lokality v údolí Rieky (Ružbašský potok) Pod Kirbergom a Pod Holštinom. Menšou lokalitou výstavby rodinných domov bude lokalita Nad plotami na západnom okraji obce.

Aktivita. Ekonomicky aktívnych bolo 54,8 % obyvateľov obce. Najviac obyvateľov pracuje v stavebníctve, verejnej správe a školstve, pričom až 84 % ekonomicky aktívnych obyvateľov dochádza do zamestnania mimo obec, prevažne do Starej Ľubovne alebo Kežmarku, ale aj do susedných Vyšných Ružbách. Hospodárska základňa obce je vzhľadom na veľkosť obce nedostatočná

Negatívnym vplyvom je nedostatok pracovných miest v obci aj blízkom okolí v rámci dennej dochádzkovej vzdialenosti. Trend stabilizácie počtu obyvateľov obce je v súlade s postavením sídla a s jeho funkciou v osídlení podľa koncepcie rozvoja územia stanovenej v ÚPN Prešovského samosprávneho kraja a Koncepcii územného rozvoja Slovenska.

Primárny hospodársky sektor je zastúpený poľnohospodárstvom a lesným hospodárstvom. Miestna poľnohospodársky podnik, Poľnohospodárske družstvo Goraľská farma, Kycora s.r.o., ktorý má samostatný areál v lokalite Perdac, sa venuje živočíšnej výrobe. Vzhľadom na vhodnú polohu aj zameranie farmy sa s jej zachovaním počíta. V lesnom hospodárstve prevažujú lesy hospodárske a lesné pozemky patria do LC Neštátne lesy na LHC Podolíneec. Lesné hospodárstvo v južnej časti katastra je ovplyvnené ich polohou v chránenom vtáčom

území Levočské vrchy. Druhý sektor (výrobný) zastupuje niekoľko drobných podnikateľov v oblasti odevnej výroby, strojárstva a spracovania dreva. Na vytvorenie možnosti výstavby nových výrobných a skladových prevádzok je v územnom pláne navrhnutá plochy pri ceste I/77 za miestnou ČOV v lokalite Pod Lístim.

Tabuľka č. 8 Vývoj počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v obci Nižné Ružbachy

rok	1991	2001	2011	2021
počet ekonomicky aktívnych obyvateľov	253	264	263	321
z toho odchádza do zamestnania	224	173	211	279

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec>

Hlavnou funkciou sídla Nižné Ružbachy je funkcie obytná, doplnkovou obslužná. Rozvojovou funkciou môže byť rekreačná. V katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nachádza bývalé menšie rekreačné stredisko Ružbašská Miľava a chatová lokalita Komrovský potok a navrhovaná je nová rekreačná lokalita Lazy. Pomerne výhodná poloha na ceste I. triedy a železničnej trati spájajúcich mestá Poprad, Kežmarok a Stará Ľubovňa dáva predpoklady pre rozvoj bývania aj pre rozvoj podnikania malých a stredných podnikateľov.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len základná občianska vybavenosť ako komplex zariadení a účelovo upravených plôch v rozsahu – materská škola, základná škola (1.-4. ročník), obecný úrad, kultúrny dom, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, predajňa potravín, dve hasičské zbrojnice, kostol, dom smútku, dva cintoríny. Vzhľadom na predpokladaný mierny nárast počtu obyvateľov sa v návrhovom období javí potreba dostavby len niektorých zariadení základnej občianskej vybavenosti. Na základe porovnania so stavom v roku 2021 je v obci potrebné doplniť tieto zariadenia:

klub dôchodcov s jedálňou - 20 miest; zariadenie opatrovateľskej služby - 10 klientov; ihriská pre deti a mládež - 2x400 m² upraveného pozemku; turistické informačné centrum - 40 m². Pre futbalové ihrisko je potrebné dobudovať zázemie.

Prírodné podmienky v katastrálnom území Nižné Ružbachy sú priaznivé pre rozvoj rekreácie a turistiky. Prírodnou danosťou je atraktívne horské prostredie s prevažne ihličnatými lesmi a pomerne vhodnými podmienkami pre turistiku a rekreačné športy. V susedstve sa nachádza obec Vyšné Ružbachy, ktorá je významným strediskom cestovného ruchu medzinárodného významu, strediskom kúpeľníctva, letnej aj zimnej rekreácie. Kúpeľníctvo, rekreácia a cestovný ruch sú najvýznamnejším ekonomickým odvetvím v dotknutom území a sú predpoklady na jej rozvoj aj v obci Nižné Ružbachy.

V riešenom katastrálnom území je rekreačná funkcia zastúpená individuálnou chatovou rekreáciou v lokalitách Ružbašská Miľava a Komrovský potok, v ktorých je navrhnutý ich rozvoj a navrhnutá je i výstavbu nového rekreačného areálu Lazy. V lokalite Lazy je severne orientovaný nezalesnený svah vhodný na výstavbu lyžiarskych vlekov s prislúchajúcim zázemím - penziónu s ubytovaním a stravovaním pre voľný cestovný ruch (kapacita minimálne 50 miest a lôžok), chatovou osadou aj technickým vybavením vrátane zasnežovania s využitím rieky Poprad. Lokalita je zároveň vhodná ako východisko do severnej časti Levočských vrchov pre letnú (pešiu, cyklistickú) aj zimnú (bežky) turistiku a tým celoročné využitie.

Obec Nižné Ružbachy je tranzitnou obcou, prechádza ňou cesta I. triedy č. 77 a cesta III. Triedy vedúca do Vyšných Ružbách č.3124. Dopravne je obec prístupná i železničnou traťou so železničnou stanicou Nižné Ružbachy. V návrhu územného plánu sa počíta najmä s preložkou cesty I/77 v zmysle nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.

Obec Nižné Ružbachy je na elektrickú energiu napojená zo vzdušnej siete 22 kV linkou č. 220 a katastrálnym územím prechádza tiež 110 kV VVN vedenia č. 6410. Návrh územného plánu nerieši významné investičnými stavby elektrických vedení. Obec je zásobovaná zemným plynom z nadradenej sústavy VTL plynovodu Slovenská Ves - Stará Ľubovňa DN 200 PN 2,5 MPa. Plynovodná sieť v podstate pokrýva celé zastavané územie obce. Rekreačná lokalita Ružbašská Miľava je zemným plynom zásobovaná zo samostatnej regulačnej stanice. Obec Nižné Ružbachy má zabezpečený separovaný zber odpadu. V obci sú vybudované stanovištia zberných nádob na separovaný odpad a je zriadený zberný dvor a kompostovisko.

Obec Nižné Ružbachy nemá vybudovaný systém zásobovania pitnou vodou z obecného verejného vodovodu. Jednotlivé domy sú zásobované vodou z vlastných studní, niektoré skupiny domov majú vybudované lokálne vodovody zo zachytených prameňov. Z lokálnych zdrojov vody sú zásobované aj objekty v rekreačných lokalitách Ružbašská Miľava a Komrovský potok a poľnohospodárska farma Perdac. Obec Nižné Ružbachy má vybudovanú splaškovú kanalizačnú sieť ako súčasť skupinovej kanalizácie spolu so susednou obcou Vyšné Ružbachy. Táto odvádza splaškové vody do spoločnej ČOV pod obcou Nižné Ružbachy.

Povodňami ohrozené územie pri prietoku Q_{100} (storočná voda) rieky Poprad a zátopové územie MVE Ružbašská Miľava je potrebné rešpektovať a vylúčiť v nich možnosť výstavby stavieb obmedzujúcich prietok veľkej vody. Stavbu MVE Ružbašská Miľava je potrebné doplniť o objekt plavebného kanála pre malé športové a turistické plavidlá a dokončiť naplnením vodnej nádrže na prevádzkovú hladinu.

Korytá malých vodných tokov v zastavanom území je potrebné stabilizovať polovegetačnými úpravami tak, aby mali prietočnú kapacitu na Q_{100} -ročnú veľkú vodu. Na Dlhom potoku je v lokalite Za plotami navrhnutý menší polder a prehrádzky na spomalenie odtoku vôd a zníženie eróznej činnosti vodného toku.

Súčasťou celkovej koncepcie nakladania s vodou sú aj opatrenia na zadržiavanie a využívanie dažďovej vody v zastavanom území obce najmä ako úžitkovej vody na zavlažovanie záhrad a verejnej zelene, čím sa zníži odtok povrchových vôd zo zastavaného územia.

C.II.10.Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti, archeologické náleziská

V Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ÚZPF), v registri nehnuteľných národných kultúrnych pamiatok sú v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy zapísané tieto národné kultúrne pamiatky:

- Kostol (rímsko-katolícky, sv. Kataríny Alexandrijskej), č. ÚZPF: 916/1. Nachádza sa na parcele KN C č.1 k.ú. Nižné Ružbachy.
- Hrob s náhrobníkom a mrežovou ohradou (Korponal Eduard), č. ÚZPF: 916/2. Nachádza sa na parcele KN C č.1 k.ú. Nižné Ružbachy.
- Fara, č. ÚZPF: 915. Nachádza sa na parcele KN C č.241 k.ú. Nižné Ružbachy.
- Mlyn vodný, č. ÚZPF: 1018/1. Nachádza sa na parcele KN C č. 398 k.ú. Nižné Ružbachy.
- Kaplnka prícestná, č. ÚZPF: 1941/1. Nachádza sa na parcele KN C č. 632/1 k.ú. Nižné Ružbachy.

Bezprostredné okolie národných kultúrnych pamiatok je priestor v okruhu desiatich metrov od pamiatky.

Podľa Centrálnej evidencie archeologických nálezísk sa v katastrálnom území Nižné Ružbachy nachádza jedno evidované archeologické nálezisko. Krajský pamiatkový úrad

Prešov v riešenom katastrálnom území na základe evidovaných archeologických lokalít určil územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

- Historické jadro obce – územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku a novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1303).
- Dolný tok Komrovského potoka – zaniknutá stredoveká obec Koromnov (1. písomná zmienka o obci k roku 1392) – lokalizované nálezmi keramiky zo 14. – 16. storočia.
- Ojedinelé a bližšie nelokalizované nálezy - Poloha Zámček, JZ od intravilánu obce – miesto drevenej stredovekej hlásky.

Krajský pamiatkový úrad môže rozhodnúť o povinnosti vykonať archeologický výskum aj na mieste stavby alebo inej hospodárskej činnosti, ktoré nie je evidovaným archeologickým náleziskom, ak na tomto mieste dôvodne predpokladá výskyt archeologických nálezov.

Obec je prvýkrát písomne doložená roku 1286 v metácii dediny Hniezdne. Nižné Ružbachy boli staršou slovenskou osadou, ktorá prebrala nemecké právo. O existencii sa zmieňuje i prvý variant súdobého odpisu listiny Žigmunda z roku 1408, ktorý ju ako majetok hradného panstva Ľubovňa daroval Imrichovi z Perína. Od roku 1412 do roku 1772 bola v zálohu Poľska. Od roku 1755 do 1. pol. 19. stor. tu pôsobila papieren, ktorá vyrábala papier veľmi dobrej kvality. Koncom 18. stor. bolo v obci plátennícke bielizstvo. Roku 1828 mala obec 120 domov.

C.II.11. Paleontologické náleziská a významné geologické lokality

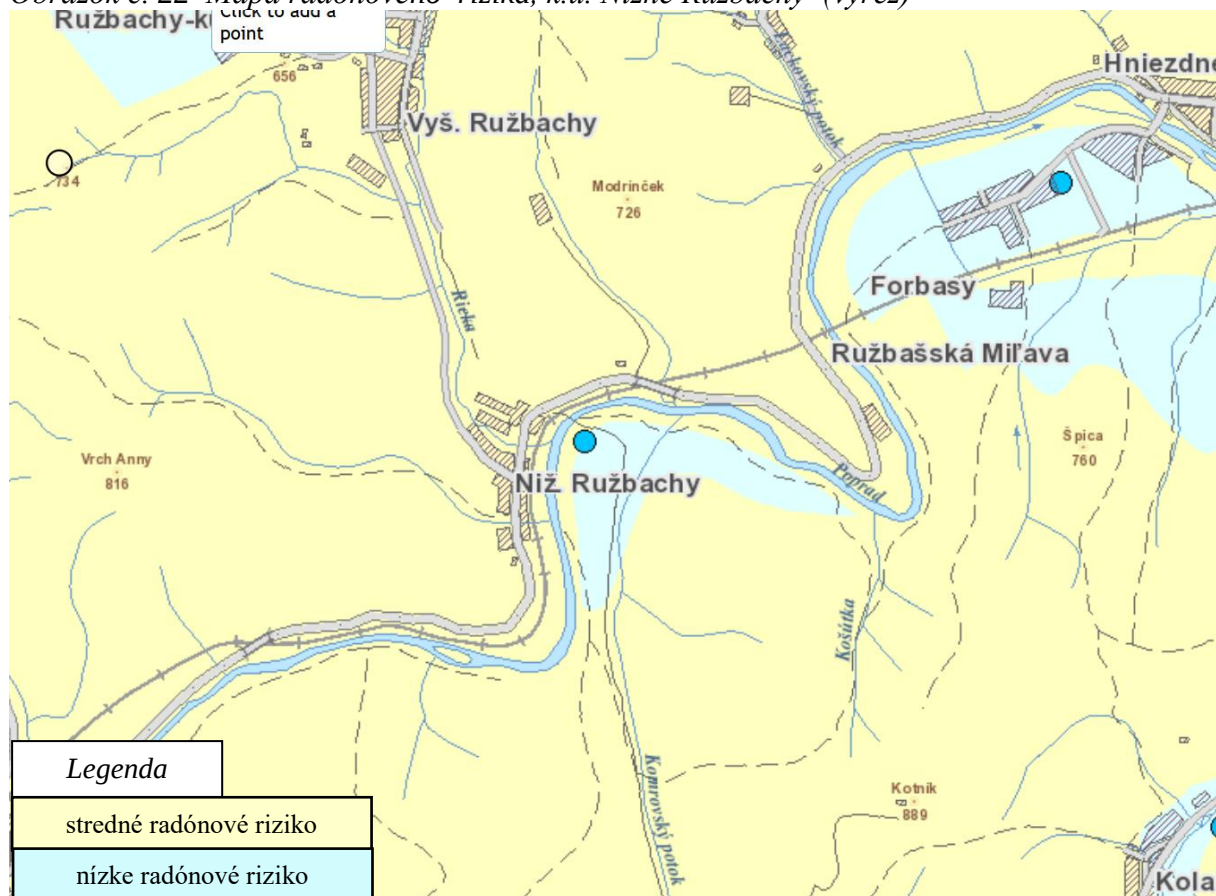
V riešenom území sa paleontologické náleziská, ani významné geologické lokality nevyskytujú (nie sú evidované).

C.II. 12. Iné zdroje znečistenia (hlukové pomery, vibrácie, žiarenie)

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nevyskytujú resp. nie sú známe žiadne významné zdroje znečistenia životného prostredia hlukom, vibráciami a iným ako prírodným žiarením.

Katastrálne územie Nižné Ružbachy, najmä zastavané územie obce, z hľadiska prírodného radónového žiarenia patrí prevažne do územia so stredným radónovým rizikom (Zdroj: www.geology.sk).

Obrázok č. 22 Mapa radónového rizika, k.ú. Nižné Ružbachy (výrez)

Zdroj: <https://app.geology.sk/radio/>

C.II.13. Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov

Súčasnú najdôležitejšie environmentálne problémy obce Nižné Ružbachy je možné prezentovať nasledovne:

- zaťaženie obce vplyvmi dopravy z cesty I/77
- absencia celoobecného verejného vodovodu
- nedostatočný štandard zberného dvora a kompostoviska
- nedostatočná protipovodňová ochrana sídla na Dlhom potoku, absencia dostatočných vodozádržných opatrení na toku;
- využívanie tuhých palív a nízky podiel využívania obnoviteľných zdrojov energie

C.III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti (predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé) podľa stupňa územnoplánovacej dokumentácie

C.III.1. Vplyvy na obyvateľstvo – počet obyvateľov dotknutých vplyvmi navrhovanej činnosti v dotknutých obciach, zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti, narušenie pohody a kvality života, prijateľnosť činností pre dotknuté obce, iné vplyvy

Údaje o počte obyvateľov obce Nižné Ružbachy v riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy dotknutých navrhovaným územným plánom s predpokladaným demografickým vývojom do roku 2050 sú uvedené v kapitole C.II.9.

Návrh územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre základnú funkciu obce (bývanie), a to najmä vytvorením nových funkčných plôch pre bývanie a návrhom novej infraštruktúry pre zvýšenie komfortu bývania obyvateľov obce, navrhovaný je tiež rozvoj rekreácie a cestovného ruchu ako doplnková funkcia obce.

Navrhované plochy bývania.

Hlavnou funkciou sídla je obytná funkcia. Táto je podporovaná i rozsahom nových funkčných plôch bývania, a to najmä v rodinných domoch a v menšej plošnej výmere v bytových domoch. Návrh územného plánu vychádza z vývoja počtu obyvateľov a bytov a extrapolácie tohto vývoja: v roku 2021 bolo obývaných 220 bytov s obložnosťou 2,90 ubytovaných, v roku 2030 je predpoklad 235 bytov s obložnosťou 2,77 a v cieľovom roku 2050 270 bytov s obložnosťou 2,78.

Pre dosiahnutie predpokladaného počtu obývaných bytov by bolo štatisticky v návrhovom období (2050) potrebné vybudovať cca 80 bytov. Počíta sa však s vyšším počtom pozemkov na výstavbu rodinných domov oproti vyčíslenej potrebe (príčinou sú komplikované majetkoprávne vzťahy na viacerých navrhovaných funkčných plochách rodinných domov).

Výstavba rodinných domov je navrhnutá do plošne väčších funkčných plôch situovaných v okrajových častiach obce (lokality: Za krížom, Pod Kirbergom, Pod Holštínom, Renčava, Nad plotami), a to najmä mimo t.č. zastavaného územia obce (ďalej tiež i „ZUO“). V ostatných častiach obce je výstavba rodinných domov umožnená v t.č. ZUO na menších plochách a tiež v prielukách existujúcej zástavby. Výstavba bytových domov (obecných nájomných bytov) je navrhnutá len v jednej lokalite, oproti cintorínu v lokalite Nad pastinek. Výstavba týchto bytových objektov je určená ako verejnoprospešné stavby (ďalej len „VPS“).

Navrhnuté funkčné plochy bývania budú mať pozitívny vplyv na obyvateľstvo v súvislosti s ponukou väčšieho počtu disponibilných stavebných pozemkov a s následným skvalitňovaním ponuky služieb v obci.

Navrhované plochy občianskej vybavenosti.

V súčasnosti je v obci vybudovaná len základná občianska vybavenosť ako komplex zariadení a účelovo upravených plôch v rozsahu – materská škola, základná škola s 1. - 4. ročníkom, obecný úrad, kultúrny dom, futbalové ihrisko, multifunkčné ihrisko, predajňa potravín, dve hasičské zbrojnice, kostol, dom smútku, dva cintoríny.

Rozvoj kapacít občianskej vybavenosti sa bude riešiť prednostne formou rekonštrukcie, nadstavieb a dostavieb súčasných objektov a areálov občianskej vybavenosti (napr. prístavba k základnej škole a výstavba multifunkčného ihriska v rámci areálu školy; rekonštrukcia objektu bývalej školy pre účely knižnice, dobudovanie technického zázemia pri futbalovom ihrisku). V obci absentujú služby spojené so sociálnou starostlivosťou napr. denný

stacionár/klub dôchodcov. Tieto sú navrhnuté zriadiť v existujúcich objektoch napr. v obecnom polyfunkčnom dome.

Ako nové lokality pre šport sú navrhnuté plochy napr. detské a workoutové ihrisko pri toku Rieka a plocha pre zimné športy v lokalite Lazy. Územný plán navrhuje zriadenie (resp. obnovu) stravovacích zariadení, a to v rámci funkčnej plochy rekreácie a cestovného ruchu v lokalite Ružbašská Miľava a v novo navrhnujej funkčnej ploche rekreácie a cestovného ruchu v lokalite Lazy.

Urbanistická koncepcia rozvoja obce rieši v rámci občianskej vybavenosti i návrh novej lokality pre kompostovisko pri areáli ČOV a zlepšenie štandardu zberného dvora pri bývalej MVE. Nové umiestnenie obecného kompostoviska bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na niektoré zložky životného prostredia.

Návrhy na zlepšenie občianskeho vybavenia v obci vrátane športových plôch a infraštruktúry odpadového hospodárstva budú mať jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu života miestnych obyvateľov.

Navrhované plochy rekreácie a cestovného ruchu

V súčasnosti je najvýznamnejšou lokalitou rekreácie a cestovného ruchu rekreačný areál Ružbašská Miľava (individuálne chaty a chata Miľava) v údolí rieky Poprad (t.č. vyčlenené ako samostatné zastavané územie obce) na východnom okraji riešeného katastrálneho územia a v doline Komrovského potoka v Levočských vrchoch je lokalita individuálnej chatovej rekreácie.

Pre využitie rekreačného potenciálu katastrálneho územia Nižné Ružbachy je v územnom pláne zapracovaný návrh na rozvoj existujúcich areálov Ružbašská Miľava a Komrovský potok a výstavbu nového rekreačného areálu Lazy. Územný plán navrhuje rozšírenie rekreačného areálu Ružbašská Miľava a jeho dobudovanie a rozšírenie chatovej osady (nové objekty individuálnej chatovej rekreácie, voľného cestovného ruchu, motorestu, penziónu, autocampingu a lodenice a prístavu pre malé športové plavidlá). Súvisiacou navrhovanou stavbou je i vybudovanie plavebného kanálu pre malé športové plavidlá v rámci stavby MVE Ružbašská Miľava. V lokalite Komrovský potok je navrhnutý rozvoj chatovej osady (funkčná plocha rekreácie a cestovného ruchu) v rámci jej súčasnej plochy dostavbou chat na voľných plochách. Ako nový rekreačný areál je navrhovaná lokalita Lazy s návrhom funkčnej plochy rekreácie a cestovného ruchu (penzión pre voľný cestovný ruch, individuálna chatová rekreácia) spolu s funkčnou plochou pre zimné športy (zjazdovky a lyžiarsky vlek). Funkčná plocha rekreácie a cestovného ruchu môže byť i zázemím pre vodné športy a letnú turistiku v severnej časti Levočských vrchov.

Územný plán obce tiež navrhuje nové značené turistické trasy a cykloturistické trasy ako i návrh dopravnej cyklistickej cestičky. Tieto cyklistické trasy sa navrhujú na existujúcich účelových cestách, najmä v Ružbašskom predhorí a v údolí rieky Poprad. Návrhy cyklotrás nie sú lokalizované do územia Levočských vrchov.

Rekreačná funkcia sídla je rozvojovou funkciou. Vzhľadom k charakteru návrhov rekreačných plôch a trás nepredpokladá sa negatívny vplyv na pohodu obyvateľov a ich zdravie. Návrhy rekreačných plôch môžu prispieť k ekonomickému rozvoju obce.

Navrhované plochy vo vzťahu k ekonomickej základni obce.

Ekonomická základňa obce je t.č. viazaná najmä na oblasť poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Predložený návrh územného plánu akceptuje areál poľnohospodárskeho družstva v lokalite Perdac, zameraný na živočíšnu výrobu.

Nová funkčná plocha pre nezávadnú priemyselnú výrobu a skladovanie je navrhnutá v lokalite Pod lístím za miestnou ČOV. Je navrhnutá v takej vzdialenosti od obytných území, pri ktorej sa nepredpokladá vplyv jej prevádzok na obytné územia. Novo vybudované

prevádzky v rámci navrhutej novej funkčnej plochy môžu pozitívne ovplyvniť zamestnanosť bývajúcего obyvateľstva.

Funkcia poľnohospodárstva bude naďalej spočívať najmä v obrábaní ornej pôdy a využívaní trvale trávnych porastov (ďalej len „TTP“) a podobne funkcia lesohospodárska sa bude ďalej riadiť schválenými programami starostlivosti o lesy a nie je žiadnym spôsobom ohrozená návrhmi územného plánu.

Návrhy vo vzťahu k doprave.

Cez obec Nižné Ružbachy prechádza pozemná cestná komunikácia s medzinárodným významom, a to cesta I. triedy č.77. Na túto cestu sa napájajú cesty III. triedy, a to smerom na Vyšné Ružbachy cesta č. 3124 a cesta k železničnej stanici v obci Nižné Ružbachy č. 3131.

Navrhované riešenie územného plánu počíta s preložkou cesty I/77, ktorá t.č. prechádza zastavaným územím obce. Preložka je v územnom pláne obce vykreslená južne od zastavaného územia obce v súlade s nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou - ÚPN PSK (2019). Podľa ÚPN PSK je v riešenom katastrálnom území plánovaný i tunel a dve premostenia rieky Poprad. Územný plán navrhuje i vybudovanie chodníkov pozdĺž ciest I. a III. triedy a obslužných miestnych ciest. Navrhované miestne cesty budú vybavené minimálne jednostranným chodníkom prípadne i so zeleným pásom pre uloženie technickej infraštruktúry. Územný plán obce navrhuje i nové verejné parkoviská (pri cintoríne, pri železničnej stanici, v rekreačných oblastiach Ružbašská Miľava a Lazy).

V súvislosti s obsluhou obce železničnou dopravou je potrebné v rámci železničnej stanice Nižné Ružbachy vybudovať vyššie zmienené parkovisko a otočku pre autobusy.

Pre lepšiu turistickú dostupnosť riešeného územia sa navrhuje tiež cyklistická cestička údolím rieky Poprad (z Podolínca do Hniezdneho) a nové cykloturistické trasy v údolí rieky Poprad a na účelových cestách v Ružbašskom predhorí.

Navrhované riešenie dopravy, najmä vybudovanie preložky cesty I/77 mimo zastavané územie obce premiestni tranzitnú dopravu mimo obytné územie a bude mať jednoznačne pozitívny vplyv na kvalitu a pohodu bývania obyvateľov. Rovnako všetky ostatné navrhované dopravné riešenia budú zvyšovať úroveň bývania v obci. Krátkodobý nepriaznivý vplyv na obyvateľov bude v období výstavby dopravných tepien a zariadení.

Návrhy vo vzťahu k zásobovaniu energiami.

Riešeným katastrálnym územím prechádzajú trasy VVN a VN. V rámci riešenia územného plánu sa navrhuje zrušenie trasy elektrického vedenia 22 kV (lokalita Zahora) a jeho prekládka do trasy v súbehu s elektrickým vedením 110 kV (lokalita Kirbarg). Navrhuje sa i vybudovanie nových trafostaníc pre zásobovanie nových lokalít elektrickou energiou (lokality Pod Hoľstínom, Lazy, Komrovský potok, Pod listím). Niektoré úseky vzdušného elektrického vedenia budú riešené ako káblové zemné elektrické vedenie.

Obec je plynofikovaná a plynovodná sieť v podstate pokrýva celé zastavané územie obce. Nové trasy plynových rozvodov sú navrhnuté k novým funkčným plochám bývania a funkčnej ploche priemyselnej výroby a skladovania.

Tieto návrhy majú skôr pozitívny vplyv na komfort bývania obyvateľstva a neohrozujú jeho zdravie.

Návrhy vo vzťahu k telekomunikačným zariadeniam.

Obec Nižné Ružbachy je na telekomunikačnú sieť napojená optickým káblom, vedeným prevažne v zemi, z ústredne Stará Ľubovňa, na ktorý sú napojené rozvody v obci a účastnícke rozvádzače. Územie obce je pokryté signálom mobilných operátorov.

V územnom pláne nie sú navrhnuté nové stožiare mobilných operátorov.

Návrhy územného plánu vo vzťahu k hospodáreniu s vodami.

V obci nie je vybudovaný obecný verejný vodovod. Jednotlivé domy sú zásobované z vlastných studní resp. skupiny domov majú vybudované lokálne vodovody zo zachytených prameňov. V obci nie je vybudovaná samostatná kanalizácia pre dažďovú vodu. Vybudovaná je splašková kanalizačná sieť, ktorá odvádza splaškovú vodu do ČOV v Nižných Ružbachoch.

Územný plán obce navrhuje vybudovanie celoobecného verejného vodovodu a výstavbu vodojemu s objemom $1 \times 150 \text{ m}^3$ (lokalita Holštín, kóta 630 m n.m.). Vodárenský zdroj musí mať minimálnu výdatnosť 2,02 l/sec. Ako vodárenské zdroje pre verejný vodovod v obci Nižné Ružbachy je navrhnuté využiť existujúce vodárenské zdroje verejného vodovodu susednej obce Vyšné Ružbachy (vodárenské zdroje – prameň Kýčera a prameň Beatrix), ktoré majú dostatočnú kapacitu i pre obec Nižné Ružbachy a tiež obec Lackovce. Odlahlé rekreačné lokality a hospodársky dvor budú naďalej zásobované zo samostatných vodných zdrojov (zachytené pramene/ studne).

Splašková kanalizácia bude dobudovaná vo všetkých nových lokalitách určených pre zástavbu, ktoré sú alebo nadväzujú na kompaktné zastavané územie obce. ČOV Nižné Ružbachy má dostatočnú kapacitu i pre návrhový rok. Samostatné odlahlé lokality budú musieť byť vybavené žumpami alebo domovými ČOV.

Dažďové vody budú naďalej odvádzané systémom priekop alebo cestnou dažďovou kanalizáciou do prírodných recipientov a nad novo navrhnutými plochami pre zástavbu budú dažďové vody zachytávané do zasakovacích pásov navrhovaných na príľahlých svahoch nad sídlom. Základnou podmienkou pri výstavbe nových budov je zadržanie dažďových vôd priamo na pozemku stavebníka vytvorením vyhovujúceho vodozadržného opatrenia, aby nedochádzalo k zhoršeniu odtokových pomerov v recipiente.

Ochrana obce pred zvýšenými prietokmi vody a vybrežením tokov, ktoré prechádzajú zastavaným územím obce, je nutná najmä na Dlhom potoku. Rozsah zaplavovaného územia riekou Poprad nie je veľký a do územia potenciálne ohrozeného prietokom Popradu Q_{100} nie sú navrhnuté žiadne nové funkčné plochy so zástavbou.

Korytá malých vodných tokov (Rieka a Dlhý potok) v zastavanom území obce je potrebné stabilizovať polovegetačnými úpravami tak, aby mali prietočnú kapacitu na prietok Q_{100} . Na Dlhom potoku je v územnom pláne obce navrhnutý navyše menší polder (lokalita Za plotami) a prehrádzky na spomalenie odtoku vôd a zníženie eróznej činnosti vodného toku.

Schválené zátopové územie MVE Ružbašská Miľava s maximálnou prevádzkovou hladinou na kóte 550,50 m n.m. je v územnom pláne rešpektované a je vyznačené ako „vodný tok/vodná plocha“ bez akejkoľvek zástavby, či iného využitia. Vytvorenie zátopového územia si bude vyžadovať odťazenie štrkových nánosov v nive Popradu.

Navrhnuté riešenie v územnom pláne obce týkajúce sa hospodárenia a nakladania s vodou ako i návrhy protipovodňových opatrení/vodozadržných prvkov budú mať pozitívny vplyv na pohodu, komfort a kvalitu obyvateľov obce a neohrozia ich zdravotný stav a majú za cieľ vylúčiť i ohrozenie ich majetku..

Všeobecné zhrnutie vplyvov na obyvateľstvo. Návrh územného plánu obce Nižné Ružbachy vo vzťahu k obyvateľstvu obsahuje také riešenia, u ktorých nie je predpoklad rizika ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, rizika negatívnych sociálno-ekonomických dopadov alebo významného narušovania pohody, komfortu a kvality života obyvateľov obce. Návrh obsahuje práve také riešenia (zvýšenie ponuky stavebných pozemkov, výstavba obecného vodovodu, preložka cesty I/77, doplnenie existujúcej a vybudovanie novej technickej infraštruktúry, doplnenie športovísk, budovanie vodozadržných opatrení, zlepšenie lokalizácie kompostoviska, apod.), ktorými budú skvalitnené ekonomické, sociálne a

zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo a bude skvalitnená i pohoda, komfort a kvalita bývania obyvateľov obce. Vybudovaním nových vodozadržných prvkov na niektorých tokoch a na prilahlých svahoch nad navrhovanou zástavbou sa predpokladá zvýšenie bezpečnosti územia a obyvateľstva v prípade prívalových dažďov ako i ochrana krajiny v súvislosti s klimatickými zmenami.

Pri hodnotení vplyvov zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, je možné tieto vplyvy hodnotiť v rozsahu od pozitívnych po mierne negatívne vplyvy a ako vplyvy priame i nepriame, kumulatívne.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok (kvality a komfortu bývania) obyvateľov nastane len pri realizácii stavebnej činnosti navrhnutých zámerov, a to zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko pre obyvateľstvo.

C.III. 2. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery

V rámci riešeného katastrálneho územia Nižné Ružbachy sa na úrovni súčasných informácií dostupných pri tvorbe územného plánu nepredpokladá, že by realizácia navrhovaných stavieb a činností mala mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie a geodynamické javy.

Do návrhu územného plánu obce je prevzatý z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie (ÚPN PSK, 2019) návrh preložky cesty I. triedy č. 77. Niektoré úseky preložky cesty I/77 sú situované do plôch s evidovanými svahovými deformáciami (potenciálne zosuvy). V blízkosti takto evidovanej plochy prechádza i v minulosti vybudovaný železničný tunel Ružbašská Miľava. Realizácii preložky cesty I/77 bude predchádzať jej dôsledná predprojektová a projektová príprava vrátane samostatného posudzovania vplyvov tejto navrhovanej činnosti na životné prostredie v zmysle zákona EIA. Takéto posúdenie vplyvov preložky cesty I/77 na životné prostredie bude vychádzať z podrobnejšej dokumentácie navrhovanej činnosti, než sú informácie o tejto preložke v rámci tvorby tohto územného plánu a z takéhoto posúdenia vyplynú konkrétne opatrenia na minimalizáciu prípadných významných vplyvov na horninové prostredie a geodynamické javy. Návrh trasy preložky cesty I/77 bol už posudzovaný v rámci posudzovania vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu – ÚPN PSK (proces posudzovania v rokoch 2015 - 2017), ktorý túto preložku neidentifikoval ako návrh s významným negatívnym vplyvom.

Určitým väčším zásahom do geomorfológie územia bude realizácia zátopovej plochy pred haťou MVE Ružbašská Miľava po kótu 550,50 m n.m. Úprava terénu pre vytvorenie zátopovej plochy si vyžiada odťazenie väčšieho množstva štrkových sedimentov v nive rieky Poprad. Zábery týchto plôch mimo vlastného koryta Popradu budú realizované na TTP, nie na lesných pozemkoch. Zámer MVE Ružbašská Miľava resp. zmeny na už zrealizovanej stavbe MVE boli predmetom zisťovacieho konania podľa postupov zákona EIA (zisťovacie konanie v roku 2013). MŽP SR ako príslušný orgán na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie vydal v roku 2013 ako výstup zo zisťovacieho konania „vyjadrenie“, z ktorého obsahu vyplýva, že zmena navrhovanej činnosti nebude mať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a že predmetné vyjadrenie je podkladom pre následné konanie podľa stavebného zákona a vodného zákona.

Pri ostatných návrhoch nových funkčných plôch určených na zástavbu a ostatných činností, ktoré vyplývajú z návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy sa nepredpokladá, že budú

realizované také individuálne rozsiahle povrchové stavby alebo podpovrchové stavby, ktoré by vyžadovali zásadný zásah do horninového prostredia alebo spôsobili významnú zmenu v geomorfologických pomeroch územia.

V riešenom katastrálnom území sa nenachádzajú žiadne evidované aktívne zosuvy. T.č. zastavané územie patrí z hľadiska stability svahov prevažne do rajónu potenciálne nestabilného územia s identifikovanými plochami potenciálnych zosuvov. Navrhované funkčné plochy bytovej zástavby nezasahujú do plôch potenciálnych zosuvov. Na okraji evidovanej potenciálnej svahovej deformácie (zosuvu) je navrhnutá funkčná plocha priemyselnej výroby a skladov. V teréne je však táto funkčná plocha navrhovaná už mimo vlastného svahu na terénnej terase.

Vo všeobecnosti sú potenciálne nestabilné územia podmiennečne vhodné až nevhodné pre výstavbu. Pred realizáciou výstavby na takýchto plochách bude potrebné vykonať tu podrobný inžinierskogeologický prieskum prípadne zabezpečiť inžinierskogeologický posudok a v rámci preventívnych opatrení sa zamerať na racionálne rozmiestnenie objektov navrhovaných na svahu, na vhodné riešenie výkopov a násypov, ako i na hĺbku a spôsob zakladania objektov. Rovnako bude nevyhnutné zabezpečiť nezastavané časti lokalít v tomto území v maximálnej miere vhodným vegetačným pokryvom.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nenachádzajú dobývacie priestory vyhradených nerastov, ani nie sú vytýčené chránené ložiskové územia a prieskumné územia. Z toho hľadiska sú vplyvy na vyhradené nerastné suroviny vylúčené. K odťaženiu nevyhradeného nerastu – štrku, príde v lokalite Ružbašská Miľava v súvislosti s realizáciou časti stavby MVE Ružbašská Miľava, a to zátopovej plochy s hladinou maximálnej zátopy na kóte 550,5 m n. m.

Vplyvy návrhov vyplývajúcich z územného plánu obce Nižné Ružbachy na horninové prostredie a geodynamické javy, okrem stavby I/77, možno hodnotiť ako vplyvy lokálne a len mierne negatívne. Pre stavbu preložky I/77 bude musieť byť vykonané samostatné posudzovanie jej vplyvov na životné prostredie, pričom v tejto etape (etapa posudzovania strategického dokumentu) sa nepredpokladá jej významný negatívny vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické javy.

C.III. 3. Vplyvy na klimatické pomery

V súvislosti s novonavrhovanou výstavbou v rámci funkčných plôch určených na zástavbu sa nepredpokladajú zásadné zmeny v klimatických pomeroch riešeného územia a jeho okolia. Je všeobecne známe, že zväčšovaním zastavanej plochy na úkor voľnej krajiny resp. plôch, ktoré umožňujú prirodzené vsakovanie vody do pôdy, prichádza k prehrievaniu zemského povrchu a teda k postupnej a pozvoľnej zmene klímy a hrozbe sucha. V globálnom meradle takáto klimatická zmena už nastáva. Z dôvodu, aby boli vplyvy na lokálne klimatické pomery čo najmenšie, je potrebné minimalizovať zastavanosť stavebných pozemkov a pri realizácii spevnených plôch využívať priepustné povrchy a zlepšiť hospodárenie so zrážkovou vodou.

Na základe realizácie niektorých stavieb/činností navrhnutých územným plánom môžu nastať určité zmeny v mikroklimáte lokality vytvorenej zátopovej plochy pred MVE Ružbašská Miľava. Obdobne „mikrozmeny“ môžu nastať v lokalitách budovania poldrov a prehrádzok za účelom dočasného zadržania vody na Dlhom potoku. Tieto ovplyvnenia mikroklimy nebudú zásadnej povahy.

Vplyvy na klimatické pomery je možné hodnotiť ako priame i sekundárne a dlhodobé, v škále od pozitívnych až po mierne negatívne.

C.III.4. Vplyvy na ovzdušie

Realizácia navrhovaných stavieb a činností prezentovaných v návrhu územného plánu nevyvolajú zásadné negatívne zmeny v ovzduší. Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Nové lokality bývania budú napojené na plynové rozvody. V novo navrhnutej ploche priemyselnej výroby a skladov sa nepredpokladá realizácia aktivít, ktorých prevádzka by mohla významne ovplyvniť kvalitu ovzdušia. V závislosti od typu a výmery jednotlivých prevádzok, tieto môžu byť podrobené samostatnému hodnoteniu ich vplyvov na životné prostredie v zmysle prílohy č.8 zákona EIA.

V súvislosti s vymiestnením cesty I/77 zo zastavaného územia obce a vybudovania preložky tejto cesty mimo zastavané územie obce sa očakávajú pozitívne vplyvy na kvalitu ovzdušia v samotnej obci. Ani u ostatných návrhov v oblasti dopravy riešených územným plánom obce sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na kvalitu ovzdušia.

Krátkodobé negatívne vplyvy na ovzdušie môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí realizovanej stavby formou zvýšenej prašnosti a emisií z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím.

Vplyvy je možné hodnotiť ako vplyvy priame i sekundárne, u väčšiny návrhov ako krátkodobé resp. dočasné a lokálne, a ako indiferentné, okrem stavby preložky cesty I/77, kde sa očakáva pozitívny vplyv na kvalitu ovzdušia priamo v sídle.

C.III.5. Vplyvy na vodné pomery

Návrh územného plánu obce Nižné Ružbachy primárne nenavrhuje žiadne väčšie zásahy do vodného toku Poprad, ale v súlade s už existujúcimi projektovými dokumentáciami preberá už vypracovaný a schválený projekt zmeny existujúcej stavby na rieke Poprad - zmeny stavby MVE Ružbašská Miľava. Táto zmena stavby bola v roku 2013 predmetom zisťovacieho konania vedeného podľa zákona EIA a jeho výsledkom bol záver, že predmetná zmena stavby nebude mať významný negatívny vplyv na životné prostredie.

Obdobne územný plán preberá z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie preložku cesty I/77, ktorá v riešenom katastrálnom území dva krát premostí rieku Poprad. T.č. nie sú k dispozícii žiadne bližšie technické podrobnosti o tejto preložke a uvedených premosteniach, a preto nie je možné identifikovať mieru zásahu do rieky Poprad. Stavba preložky cesty I/77 bude predmetom samostatného posudzovania jej vplyvov na životné prostredie podľa zákona EIA.

V územnom pláne obce v súvislosti s riekou Poprad je tiež návrh na realizáciu dvoch výstupných a nástupných miest pre malé športové plavidlá. Priestor výstupných a nástupných miest bude situovaný na brehu rieky Poprad a nepredpokladá sa zásah do koryta toku alebo významná úprava jej brehov. Územný plán obce predpokladá i výstavbu plavebného kanálu pre malé športové plavidlá v rámci MVE Ružbašská Miľava, ktorého riešenie však nebude mať vplyv na vodné pomery a nebude žiadnou bariérou na toku. Pri predmetných návrhoch súvisiacich s korytom rieky sa neočakávajú významné negatívne vplyvy na riekou Poprad.

Ďalším návrhom, zasahujúcim do vodných tokov sú návrhy vodozádržných prvkov (prehrádzok a poldra) na Dlhom potoku, ktorých cieľom je ochrana časti zastavaného územia obce pred povodňovými vlnami v dôsledku prívalových dažďov. Konkrétne miesta

prehrádzok však územný plán neurčuje. Ďalšie vodozádržné prvky (zasakovacie pásy) sú navrhnuté mimo vodných tokov, a to na poľnohospodárskej pôde na svahoch nad zastavaným územím obce.

Do územia, ktoré je určené ako záplavové územie pri storočnej vode nie je v územnom pláne navrhnutá žiadna výstavba domov. Pri inom type prípadnej zástavby (komunikácie), si stavebník na vlastné náklady musí zrealizovať individuálne protipovodňové opatrenia svojej stavby.

Z viacerých hľadísk budovanie a následná existencia vodozádržných prvkov v krajine, vrátane realizácie zátopového územia pred haťou MVE Ružbašská Mil'ava po kótu 550,50 m n.m. bude pozitívnym prvkom v krajine v súvislosti s riešením nepriaznivých vplyvov klimatickej zmeny.

Návrh územného plánu počíta s vybudovaním verejného obecného vodovodu, ktorý v obci absentuje. Zdrojom pitnej vody budú vodárenské zdroje využívané susednou obcou Vyšné Ružbachy (dva pramene), ktoré majú postačujúcu kapacitu i pre zásobovanie obce Nižné Ružbachy.

V súvislosti so zrážkovými vodami návrh územného plánu rieši ich odvádzanie naďalej doterajším spôsobom. Čiastočne cez už vybudovanú cestnú kanalizáciu ale najmä systémom priekop do prírodných recipientov a zasakovacích pásov navrhovaných na prilahlých svahoch k zastavanému územiu obce. Základnou podmienkou pri novej výstavbe je v územnom pláne obce definovaná podmienka zadržania zrážkových vôd na vlastnom pozemku stavebníka vytvorením vyhovujúceho vodozádržného opatrenia – retenčnej nádrže.

V súvislosti s odvádzaním splaškových vôd územný plán počíta s vybudovaním nových vetiev splaškovej kanalizácie v lokalitách novej zástavby. Splaškové vody budú naďalej odvádzané do ČOV Nižné Ružbachy, ktorá má dostatočnú kapacitu i pre návrhové obdobie územného plánu. Len izolované lokality so zástavbou (hospodársky dvor, rekreačné oblasti) musia riešiť splaškové vody domovými ČOV alebo žumpami.

Vplyvy návrhu riešenia územného plánu na vodné pomery ako celku budú teda rozmanité, väčšinou pozitívne vplyvy (spomalenie odtoku vody v tokoch, zvyšovanie retenčnej schopnosti územia, využívanie kapacity existujúcej ČOV, využívanie existujúcich t.č. využívaných vodárenských zdrojov) a v závislosti od povahy zámeru sa budú prejavovať rôznou intenzitou prevažne pozitívnych vplyvov a dlhodobých vplyvov na životné prostredie.

C.III.6. Vplyvy na pôdu

Návrh územného plánu rieši zábery poľnohospodárskej pôdy z dôvodu novej zástavby a ostatných navrhovaných aktivít, nenavrhuje žiadne dočasné ani trvalé zábery lesnej pôdy. Plochy na zastavanie sú navrhnuté prevažne na pôdach nadväzujúcich na zastavané územie obce. Realizácia činností a stavieb na nových funkčných plochách bude mať mierny negatívny vplyv na pôdy a to v súvislosti so znižovaním výmeru poľnohospodárskej pôdy v rámci katastrálneho územia Nižné Ružbachy. Tieto plošné zábery budú komplexne štatisticky vyhodnotené v tabuľkovom prehľade o odňatí poľnohospodárskej pôdy až po prerokovaní návrhu územného plánu a po zapracovaní pripomienok dotknutých subjektov. V tejto etape je možné konštatovať, že zábery poľnohospodárskej pôdy budú vykonané prevažne v kategórii TTP a tiež orná pôda. Budú realizované na plochách s BPEJ v skupine kvality 6 – 9, teda aj v skupine chránených pôd pred ich nepoľnohospodárskym použitím v obci Nižné Ružbachy v zmysle Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z.. Prevažná väčšina nových funkčných plôch je na plochách s BPEJ kvality 9 a len minimálne budú zabraté

plochy s BPEJ kvality 6. Viaceré návrhy novej zástavby sú situované do vymedzených pôdnych blokov – LPIS.

Nové funkčné plochy bývania nie sú navrhnuté do územia so sklonom svahu vyšším ako 10°. Na svahoch s väčším sklonom je navrhnutá len funkčná plocha pre sezónne športy (lyžiarsky areál) v lokalite Lazy. Ohrozenosť pôdy vodnou eróziou sa môže na tomto svahu prejavovať len v prípade, že príde k odstráneniu vegetačného krytu, čo sa v priestore lyžiarskeho svahu pri jeho prevádzkovaní neočakáva.

Najväčší zásah do pôdneho krytu vyvolá výstavba preložky cesty I/77, ktorá je však navrhovaná v údolí rieky Poprad na päte svahov a preto nespôsobí eróziu pôdy na príľahlých plochách.

V súvislosti s navrhovaným riešením územného plánu sa nepredpokladá kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

V poľnohospodárskej krajine sa bude pokračovať v doterajšom spôsobe využívania ostatnej ornej pôdy a ostatných TTP, rovnako tak lesnej pôdy. Ochranu pôdy na TTP a časti ornej pôdy zabezpečujú i pravidlá obhospodarovania poľnohospodárskej pôdy, ktoré vyplývajú z užívania pôdy zaradenej do pôdnych blokov v rámci systému LPIS a ochranu lesnej pôdy zabezpečuje program starostlivosti o lesy.

Vplyvy návrhu územného plánu na výmeru doterajšieho pôdneho fondu budú priame a trvalé. Súhrnne možno konštatovať, že vplyvy na pôdny fond budú prevažne len mierne negatívne, a ojedinele potenciálne lokálne stredne významné (ak príde k nevhodnému obnaženiu pôdneho horizontu). Budú tiež priame, krátkodobé počas výstavby (erózne procesy) a trvalé vo vzťahu k úbytku plôch poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

C.III.7. Vplyvy na faunu, flóru vrátane chránených druhov a ich biotopy

V podstate každý jeden zásah do pôvodných prírodných pomerov môže znamenať ovplyvňovanie fauny a flóry. Významnejšie spoločenstvá flóry a fauny vrátane chránených druhov sa viažu na plochy vymedzené ako chránené územia a prvky územného systému ekologickej stability (ÚSES). Všeobecne sa očakáva, že navrhované riešenie územného plánu nebude mať významne negatívne vplyvy na faunu a flóru. Ďalšie informácie vid' i v kapitolách C.III.8 a C.III.9

V rámci záberov poľnohospodárskej pôdy nie sú na pozemkoch dotknutých novými funkčnými plochami t.č. štátnou ochranou prírody evidované žiadne konkrétne miesta s výskytom chránených rastlín okrem možného výskytu chránených rastlinných druhov v prírodných biotopoch európskeho významu. Poľnohospodárska plocha všeobecne je potravným a pobytovým biotopom rôznych druhov fauny, ktorá však migruje.

V t.č. zastavanom území obce (ZUO) je predpoklad, že zámery návrhu územného plánu napriek širokej škále návrhov, sa môžu len minimálne dotknúť chránenej fauny. Druhy avifauny využívajúce urbánne prostredie sú schopné tolerovať nové vplyvy a v súvislosti s ľudskými aktivitami primerane na nich reagovať a premiestňovať sa/migrovať.

Vplyvy na faunu v dôsledku nových návrhov územného plánu sa môžu prejavovať vo vodných tokoch. Mimo chránených území Natura 2000, ide o návrhy budovania poldra a prehrádzok na Dlhom potoku. Pôjde najmä o rušivý vplyv počas výstavby, ktorý je však hodnotený ako krátkodobý a málo významný. Na druhej strane vybudovanie týchto vodozádržných opatrení prinesie nielen pozitívny vplyv z hľadiska ochrany zdravia a majetku obyvateľov pred prívalovými povodňovými vodami ale v prípade vybudovania poldrov sa môžu vytvoriť nové ekosystémy, obohacujúce kvalitu biodiverzity krajiny. Budovanie a prevádzka ostatných návrhov, ktoré sa dotknú vodných tokov (napr. výstupné a nástupné miesta a plavebný kanál pre malé športové plavidlá na rieke Poprad) nebudú predstavovať

bariéru v migrácii vodných živočíchov, keďže sa využije dnes už na Slovensku známe vhodné technické riešenia plavebného kanálu pri prekonávaní stavby MVE na vodnej ceste. V návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy sú navrhované plochy/činnosti mimo t.č. ZUO, u ktorých je predpoklad, že môžu mať mierne negatívny vplyv na štandardné životné podmienky fauny a flóry, možno ich vyhodnotiť ako mierne negatívne, nepriame a krátkodobé. V celom riešenom území je potrebné konkrétnu realizáciu aktivít vo vzťahu k faune plánovať tak, aby neboli podstatne narušené niektoré cykly, ako napr. neresenie, hniezdenie, vyvážanie a výchova mláďat.

Osobitným prípadom vplyvov na faunu je realizácia preložky cesty I/77. Všeobecne pri budovaní pozemných dopravných líniových prvkov v krajine prichádza k odstráneniu plôch s drevinovou vegetáciou, ktorá vytvára úkrytové možnosti pri migrácii fauny a môže vytvárať i bariéru v migračných koridoroch fauny. V tejto súvislosti vid' nižšie uvedenú kapitolu.

Vplyvy na migračné trasy

Migračné trasy nadregionálnej, regionálnej a tiež miestnej úrovne u terestrických živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním) nebudú plánovanými zámermi podstatne narušené, ak sa pri veľkých stavbách (preložka cesty I/77) vyšpecifikujú a následne zrealizujú zmierňujúce opatrenia pre udržanie konektivity krajiny v súvislosti s migráciou fauny (napr. budovanie rôznych typov ekoduktov).

Cez riešené katastrálne územie prechádza niekoľko významných biokoridorov terestrických a hydrických rôznej hierarchickej úrovne. Ako už bolo vyššie uvedené, preložka cesty I/77 je návrh stavby, ktorý bol prevzatý z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN PSK, 2019. Tento návrh bude musieť prejsť procesom posudzovania jeho vplyvov na životné prostredie vrátane jeho vplyvu na územia Natura 2000, cez ktoré prechádza. Osobitne je potrebné upozorniť, že trasa prechádza i cez kritický úsek migračného koridoru veľkých šeliem na západnej hranici katastrálneho územia Nižné Ružbachy v údolí rieky Poprad, kde už t.č. sú železnica a cesta považované za migračné bariéry vo voľnej krajine. V etape predprojektovej prípravy a vypracovania projektovej dokumentácie preložky cesty I/77, vrátane procesu posudzovania celej stavby na životné prostredie, budú potrebné osobitné konzultácie technického riešenia cesty v tomto kritickom úseku za účelom realizácie novej stavby tak, aby bola zabezpečená dostatočná konektivita migračného koridoru medzi Spišskou Magurou a Levočskými vrchmi (návrh vhodných ekoduktov).

Ostatné terestrické koridory, ktoré využívajú cicavce a stepné druhy avifauny nebudú návrhmi územného plánu významne negatívne dotknuté, pretože využívanie priestoru na migráciu zverí nie je viazané na úzke koridory/priestory či už lesnej krajiny alebo v poľnohospodárskej krajine. V krajine riešeného katastrálneho územia nevzniknú, okrem vyššie spomínanej preložky cesty I/77, žiadne nové výrazné bariéry, ktoré by ovplyvnili doterajšiu migráciu terestrických živočíchov.

Migrácia, resp. odovzdávanie genetických informácií limnických (vodných) živočíchov sa realizuje v tečúcej vode vodných tokov. Na Dlhom potoku je navrhnutý polder a prehrádzky. Z hľadiska migrácie vodných živočíchov vrátane vodných mikroorganizmov musia byť tieto stavby projektované tak, aby nevytvorili bariéry na toku, čo už je predmetom konkrétneho projektu stavieb. Pri dodržaní podmienky zabezpečenia priechodnosti tohto toku, je vplyv na migráciu možné hodnotiť ako indiferentný prípadne s málo významným vplyvom.

Významným hydrickým migračným koridorom je rieka Poprad. Na tomto migračnom koridore nie sú plánované také bariéry, ktoré by prerušili konektivitu hydrického koridoru resp. je možné využiť také technické riešenie pri realizácii navrhovaného plavebného kanálu pre malé športové plavidlá, ktoré nebude bariérou v migrácii vodných živočíchov.

Vplyvy na prírodné biotopy:

Zámery návrhu územného plánu budú realizované prevažne na plochách poľnohospodárskej pôdy, najmä na pozemkoch TTP. Návrhy len čiastočne zasiahnu plochy t.č. evidovaných prírodných biotopov európskeho významu, napr. plochy travinno-bylinných plôch prírodných biotopov európskeho významu (Nížinné a podhorské kosné lúky - Lk1, 6510). Tento typ biotopu je pomerne rozšírený. V súvislosti s jeho záberom sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na stav tohto biotopu. Ostatné plochy prírodných biotopov na poľnohospodárskej pôde nebudú návrhom územného plánu významne plošne dotknuté, prípadne len veľmi okrajovo alebo líniovo.

Návrhom územného plánu môžu byť do určitej miery dotknuté prírodné biotopy tečúcich riek, ktoré sa nachádzajú pozdĺž toku Popradu v lokalite schválenej stavby MVE Ružbašská Mil'ava pri realizácii zátopovej plochy MVE Ružbašská Mil'ava. Plochy lesných prírodných biotopov na lesných pozemkoch nebudú priamo dotknuté žiadnym z návrhov územného plánu. Budú dotknuté len okrajovo a nepriamo, a to v Levočských vrchoch návrhom dostavby chat v rekreačnej lokalite Komrovský potok a návrhom plochy sezónnych športov v lokalite Lazy. Tieto dve navrhované funkčné plochy, navrhnuté na pozemkoch TTP, len z malej časti priamo hraničia s lesnými porastami.

Realizáciou návrhov podľa územného plánu obce sa nepredpokladá významný negatívny vplyv na prírodné biotopy.

Ochrana plôch prírodných biotopov či už európskeho alebo národného významu sa má zabezpečovať prostredníctvom informácií o ich výskyte sprostredkovaná stavebníkovi/investorovi orgánom ochrany prírody v etape územného konania (vymedzenie jeho plošnej hranice). Pri vyhodnotení situácie tak, že návrh činnosti poškodzuje alebo zničí prírodný biotop, je možná realizácia činnosti len na základe rozhodnutia – súhlasu orgánu ochrany prírody a uložením prípadných opatrení na kompenzáciu negatívnych účinkov navrhovanej činnosti na dotknutý biotop.

C.III.8. Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Realizáciou zámerov navrhovaného riešenia územného plánu vzniknú v krajine nielen nové prvky jej štruktúry (napr. poldre, zasakovacie pásy, premostenia tokov a údolí novou trasou cesty I/77, lyžiarsky areál so zázemím), najmä však príde k zmene výmery plôch druhov pozemkov v štruktúre krajiny.

Zväčšené budú najmä zastavané plochy bývania, a to najmä v nadväznosti na súčasné zastavané územie obce, s ktorým budú vytvárať jeden kompaktný celok. Okrem nárastu plôch s funkčným využitím bývania, budú mimo t.č. ZUO zväčšené i plochy rekreácie a cestovného ruchu (chatová výstavba), navrhnuté nové plochy priemyselnej výroby a skladovania, plocha sezónnych športov a plocha ovocného sadu. Navrhované sú i nové cyklotrasy a objekt vodojemu. Premiestnené do nových trás budú cesta I/77 ako i elektrické vedenie 22 kV. Pri MVE Ružbašská Mil'ava vznikne väčšia zátopová plocha, na Dlhom potoku má byť vybudovaný polder a prehrádzky a v okolí sídla vo svahoch sú navrhované vodozádržné opatrenia – zasakovacie pásy.

Tieto návrhy zmenia krajinný obraz a krajinnú scenériu. Z týchto návrhov budú však v krajinejštruktúre vnemovo výraznejšie pôsobiť teleso novej trasy cesty I/77 a jej mostné objekty, ktoré budú pozorovateľné ako nové dominanty na nivnej rovine a v pahorkatinovom morfografickom stupni. K výraznejším zmenám možno priradiť i vytvorenie plošnej zátopy pri MVE Ružbašská Mil'ava a návrh rekreačného areálu v spojení s lyžiarskym strediskom

v lokalite Lazy. Všetky ostatné návrhy územného plánu nebudú mať významnejšie vnemové pôsobenie v percepcii krajinného obrazu.

V štruktúre poľnohospodárskej krajiny z hľadiska druhovej skladby pozemkov (využívania pozemkov) príde k úbytku plôch ornej pôdy a TTP, čím prichádza zároveň k návrhu na zväčšenie plochy ZUO. V štruktúre lesnej krajiny nenastanú žiadne takéto zmeny, keďže nepríde k žiadnemu vyňatiu lesnej pôdy.

Celkovo je možné vplyvy na krajinu, jej štruktúru a scenériu vyhodnotiť ako priame a sekundárne, trvalé, málo až stredne významné vplyvy.

C.III.9. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma vrátane vplyvov na európsku sústavu chránených území (Natura 2000), na územný systém ekologickej stability.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sú vyhlásené/zriadené chránené územia ochrany prírody podľa zákona OPaK. Nie sú tu vyhlásené/zriadené žiadne chránené územia v zmysle ďalších osobitných zákonov - chránená vodohospodárska oblasť, chránené ložiskové územie ani chránené územia z hľadiska ochrany pamiatkového fondu ako sú pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny.

Vplyvy na chránené územia ochrany prírody, vrátane vplyvov na sústavu Natura 2000.

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nachádzajú dve chránené územia zriadené podľa zákona OPaK, ktoré sú chránenými územiami v rámci európskej sústavy chránených území - Natura 2000. Ide o územie európskeho významu Stredný tok Popradu (kód Natura 2000: SKUEV0951) a chránené vtáčie územie - CHVÚ Levočské vrchy (kód Natura 2000: SKCHVU 051), ktoré sú bližšie opísané v kapitole C.II.8.

Návrh územného plánu obce Nižné Ružbachy rieši/prezentuje i také návrhy, ktoré sú situované do území európskej sústavy Natura 2000.

Do návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy bol z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie – ÚPN PSK (2019) povinne prevzatý návrh preložky cesty I. triedy č. 77 a v priestore územným plánom obce Nižné Ružbachy bola jeho poloha len precizovaná.

Do návrhu územného plánu obce bola tiež prevzatý stav stavby MVE Ružbašská Miľava. Táto stavba bola povolená už dávnejšie – územné rozhodnutie – 1995, stavebné povolenie - 2000, zmena stavby pred dokončením – 2013. Stavba je už zrealizovaná okrem vytvorenia zátopovej plochy s maximálnom prevádzkovou hladinou 550,5 m n.m. pred haťou MVE. Realizácie tejto zátopy nebola do t.č. zrealizovaná z dôvodu majetkovo-právnych pomerov dotknutej plochy.

Ostatné návrhy nových funkčných plôch a iných aktivít/činností riešených v územnom pláne obce Nižné Ružbachy sú návrhy, ktoré vzišli z procesu prípravy a tvorby územného plánu.

Územie SKUEV0951 Stredný tok Popradu bude resp. môže byť dotknuté dvoma plánovanými premosteniami toku Poprad v súvislosti s preložkou cesty I/77. V etape prípravy projektovej dokumentácie preložky cesty I/77, vrátane procesu posudzovania celej stavby na životné prostredie budú potrebné osobitné konzultácie technického riešenia mostných objektov, aby bol dosiahnutý ich minimálny vplyv na rieku Poprad a tým i na predmet ochrany a integritu SKUEV0951. Pri premostení rieky Poprad je možné nájsť také

riešenia lokalizácie mostov a také technické a technologické riešenia, aby vplyv na predmet ochrany SKUEV0951 bol minimálny.

Koryto Popradu v úseku SKUEV0951 bude okrajovo dotknuté i návrhom výstupných a nástupných miest pre malé športové plavidlá v lokalitách Rybník a Ružbašská Miľava, bude dotknuté návrhom plavebného kanálu pre malé športové plavidlá v rámci MVE Ružbašská Miľava a bude tiež ovplyvnené odťažením štrkových nánosov pozdĺž rieky Poprad za účelom vytvorenia priestoru zátopovej plochy pre maximálnu prevádzkovú hladinu MVE Ružbašská Miľava. Vytvorením vzdutej hladiny pred haťou príde i k sfunkčneniu vybudovaného rybochodu. Sprevádzkovanie MVE Ružbašská Miľava po vytvorení zátopovej plochy so vzdutou hladinou nebude predstavovať migračnú bariéru pre vodné živočíchy. Súčasná stavba MVE už má vybudovaný štetinový rybochod s dĺžkou 135,00 m, ktorý prekonáva výškový rozdiel 7,5 m. V súvislosti s realizáciou projektovanej zátopovej plochy príde i k odstráneniu štrkových nánosov, ktoré sú plochou pre prítomnosť prírodných biotopov tečúcich riek európskeho významu. Tu je však nevyhnutné upozorniť na fakt, že stavebné povolenie pre MVE Ružbašská Miľava bola vydané už v roku 2000 a zahŕňalo i projektované zátopové územie (vtedy s uvedením kóty 550,85 m n.m.). SKUEV0951 bol do Národného zoznamu území európskeho významu zaradený až v roku 2017, teda v čase, keď navrhovateľ SKUEV mal vedomosť o existencii MVE Ružbašská Miľava a jej zátopovom území a je možné predpokladať, že s takouto skutočnosťou počítal. Priestor dvoch výstupných a nástupných miest pre malé športové plavidlá bude situovaný na brehu rieky Poprad a vyžiada si len minimálny zásah do koryta toku bez významnej úpravy jej brehov. Územný plán obce predpokladá i výstavbu plavebného kanálu pre malé športové plavidlá v rámci MVE Ružbašská Miľava, ktorého riešenie nebude predstavovať bariéru v migrácii vodných živočíchov, keďže sa využije dnes už na Slovensku známe technické riešenia plavebného kanálu pri prekonávaní stavby MVE na vodnej ceste.

Na úrovni súčasného poznania faktov je možné konštatovať, že sprevádzkovanie existujúcej MVE s dobudovaním zátopovej plochy a vytvorením plavebného kanálu pre malé športové plavidlá nebude mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany SKUEV0951.

V rámci územia **CHVÚ Levočské vrchy** je územným plánom obce navrhnutá nová výstavba v dvoch lokalitách.

Jednou je lokalita pri Komrovskom potoku, kde je už t.č. zrealizovaná výstavba rekreačných chat individuálnej rekreácie. Územný plán navrhuje doplnenie tejto chatovej osady o výstavbu ďalších chat, resp. o doplnenie chat v stavebných prelukách. Vymedzená funkčná plocha rekreácie a cestovného ruchu pre umožnenie výstavby chat zaberá len poľnohospodársky pôdny fond (TTP) a nezasahuje do lesných pozemkov. Lokalita je prístupná existujúcou spevnenou účelovou komunikáciou, ktorá nie je súčasťou lesných pozemkov. Výstavbou chat na funkčnej ploche príde k malému úbytku lúčnych porastov na TTP, ktoré sú potenciálnym hniezdnym biotopom druhov avifauny, viazanej na otvorenú krajinu, najmä lúčne spoločenstvá. Navrhovaná výstavba nespôsobí novú fragmentáciu lesných pozemkov resp. lesných porastov. Celková výmera TTP v CHVÚ Levočské vrchy je 8608,2 ha, z toho 748,3 ha je v okrese Stará Ľubovňa. Vychádzajúc z toho, že ide len o rozšírenie existujúcej zástavby tej istej funkcie, že lokalita je i t.č. dobre dopravne prístupná motorovými vozidlami, že prístupová komunikácia je zároveň značenou cykloturistickou trasou (č. 5901, zelená), neočakáva sa doplnením nových stavebných objektov na lokalite významný negatívny vplyv na predmet ochrany CHVÚ.

Ďalšou lokalitou s návrhom výstavby, ktorá je situovaná do územia CHVÚ Levočské vrchy, je návrh časti funkčnej plochy rekreácie a cestovného ruchu a návrh funkčnej plochy sezónnych športov v lokalite Lazy v okrajovej časti CHVÚ. Ide o nový návrh, ktorého lokalizácia je prevzatá z výkresovej časti nadradenej územnoplánovacej dokumentácie –

ÚPN PSK (2019). Návrh oboch funkčných plôch umožní výstavbu rekreačnej zóny s chatami (len čiastočne zasahujúcimi do územia CHVÚ) a plochami pre športové využitie v CHVÚ, najmä pre zimné lyžiarske športy. Obe funkčné plochy sú umiestnené len na poľnohospodárskej pôde (TTP) a ostatných plochách a nepríde k záberu lesných pozemkov. Využitím lúk vo svahovitom teréne na výstavbu zjazdovky nepríde k zmene druhu pozemku a táto plocha zostane naďalej ako kosná lúka, na ktorej môže byť miestami ponechaná i vzrastlá nelesná drevinová vegetácia, ktorá poskytuje úkrytové možnosti pre chránenú avifaunu. Podľa mapovej prílohy návrhu Programu starostlivosti o CHVÚ Levočské vrchy (2024) je v tejto časti Levočských vrchov špecifikovaný ekologicko-funkčný priestor EFP2 - hniezdiská druhov poľnohospodárskej krajiny a loviská dravcov, v ktorom v katastrálnom území Nižné Ružbachy nie je evidovaný/vyznačený výskyt týchto druhov (Zdroj: mapová príloha č. 3.3.3 Mapa predmetov ochrany CHVÚ Levočské vrchy – druhy otvorenej krajiny z návrhu Programu starostlivosti o CHVÚ Levočské vrchy, 2024). Pri zimnej prevádzke lyžiarskeho areálu sa nepredpokladá také rušenie avifauny, ktoré by malo byť významným negatívnym vplyvom na predmet ochrany CHVÚ. Vplyv tejto navrhovanej rekreačnej zóny (výstavba chat a výstavba zjazdovky) možno hodnotiť ako návrh s mierne významným vplyvom na dotknuté CHVÚ a jeho integritu.

Vplyvy na CHVÚ Levočské vrchy v dôsledku navrhovaných zámerov podľa územného plánu obce Nižné Ružbachy bude potrebné ešte preveriť buď postupom podľa § 28 zákona OPaK, ktorým štátna ochrana prírody na základe bližších informácií o výstavbe a rozsahu zásahov do územia CHU, môže vyhodnotiť mieru vplyvu zámerov na CHVÚ resp. zámer výstavby lyžiarskej zjazdovky a horského dopravného zariadenia môže byť i predmetom samostatného konania o posúdení vplyvov na životné prostredie postupom podľa zákona EIA.

Vplyvy na územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy je vymedzených niekoľko prvkov ÚSES na nadregionálnej a regionálnej úrovni podľa dokumentácie R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019) a sú navrhnuté i reálne prvky ÚSES na miestnej úrovni. Bližšie informácie o jednotlivých prvkoch ÚSES sú uvedené v kapitole C.II.6.

Zámery obsiahnuté v navrhovanom riešení územného plánu obce Nižné Ružbachy sa nedotknú vymedzených biocentier ale dotknú sa vymedzených biokoridorov.

Do území prvkov ÚSES sú navrhnuté nasledovné funkčné plochy/stavby:

- do nadregionálneho biokoridoru Poprad (NRBk3) zasiahne na západnom okraji katastrálneho územia návrh preložky cesty I/77, prevzatý z ÚPN PSK (2019). Vplyv návrhu a návrh opatrení je opísaný v kapitole C.III.7. Cez plochu biokoridoru NRBk3 sú navrhnuté i cyklotrasy (značený turistický chodník a cyklocestička), a to po existujúcich účelových komunikáciách, ktoré sú pre cyklistiku využívané i v súčasnosti. Neočakáva sa žiadny ich vplyv na funkciu biokoridoru. Pri realizácii zmierňujúcich opatrení sa neočakávajú významné vplyvy na funkčnosť biokoridoru.

- do nadregionálneho biokoridoru – údolie rieky Poprad zasiahne viacero návrhov územného plánu, a to už spomenutá preložka cesty I/77 i s dvoma mostnými objektmi, návrh rekreačných plôch a výstupných a nástupných miest pre malé športové plavidlá v lokalite Rybník, realizácia zátopovej plochy MVE Ružbašská Miláva a okrajovo sa ho dotkne návrh rekreačnej plochy v lokalite Lazy a tiež návrh rozšírenia rekreačnej plochy v lokalite Ružbašská Miláva vrátane výstupných a nástupných miest a plavebného kanálu pre malé športové plavidlá. Vplyv návrhov je opísaný v kapitole C.III.7. Pri realizácii zmierňujúcich opatrení sa neočakávajú významné vplyvy na funkčnosť biokoridoru.

- do okraja regionálneho biokoridoru Ružbašská Miláva (RBk3) zasiahne návrh plochy sezónnych športov v lokalite Lazy. Keďže táto plocha je navrhnutá na jej využitie ako lyžiarska zjazdovka a na ploche naďalej zostane kosnou lúkou, nie je predpoklad jej vplyvu na funkčnosť regionálneho biokoridoru.
- na miestnom biokoridore Dlhý potok je navrhnutá výstavba poldra a prehrádzok na toku, ktoré sú tu navrhnuté za účelom zadržania vody pri prívalových dažďoch a tým i minimalizácie škôd v zastavanom území obce. Ide o malé stavby, ktorých technické riešenie musí zabezpečiť migráciu vodných živočíchov, a preto sa neočakávajú významné vplyvy na funkčnosť biokoridoru.
- v návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy špecifikované ostatné prvky ÚSES na miestnej úrovni budú dotknuté len pomiestne vo svojich okrajových častiach, avšak bez priameho záberu vymedzených plôch prvku miestneho ÚSES. Tieto vplyvy je možné hodnotiť ako nepriame, dočasné počas realizácie stavieb, trvalé počas prevádzky stavieb a len s minimálnymi negatívnymi vplyvmi, ktoré nemajú vplyv na funkčnosť prvkov ÚSES.

Vzhľadom na rozsah navrhovaných stavieb a ich rozloženie v území ako i skutočnosť, že investor stavieb situovaných do migračných biokoridorov má zákonnú povinnosť použiť také riešenie, ktoré zachováva migračnú priechodnosť územia (§ 4 zákona OPaK), neočakáva sa významný negatívny vplyv na funkčnosť dotknutých prvkov ÚSES. Vplyv je možné identifikovať ako krátkodobý počas výstavby a počas prevádzky ako minimálne negatívny.

C.III.10.Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská

V riešenom katastrálnom území Nižné Ružbachy sa nachádzajú kultúrne pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu a nenachádzajú sa tu žiadne pamiatkovo chránené územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny). Podľa Centrálnej evidencie archeologických nálezísk sa tu nachádza tiež evidované archeologické nálezisko a podľa Krajského pamiatkového úradu Prešov sú tu určené i územia s predpokladanými archeologickými nálezmi.

Návrh územného plánu rešpektuje národné kultúrne pamiatky. Rešpektuje tiež archeologické nálezisko ako i územia s predpokladanými archeologickými nálezmi. Tieto sú vyznačené vo výkresovej časti územného plánu. Nové archeologické nálezy môžu byť objavené počas výstavby objektov vyplývajúcich so zámerov návrhu územného plánu obce.

Krajský pamiatkový úrad Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom v procese územného a stavebného konania zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezísk a archeologických nálezov a aj tých, ktoré sú náhodne zistené pri stavebnej činnosti pri realizácii stavby alebo inej hospodárskej činnosti. Z tohto dôvodu sa u návrhov novej zástavby, situovaných i do území s predpokladanými archeologickými nálezmi, nepredpokladajú žiadne vplyvy na archeologické nálezy a archeologické náleziská. Rovnako sa neočakávajú žiadne vplyvy návrhov územného plánu na objekty pamiatkového fondu.

C.III.11.Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality nie je potrebné vyhodnotiť z dôvodu, že žiadne sa v riešenom katastrálnom území nenachádzajú.

C.III.12. Iné vplyvy

Iné vplyvy, ktoré by vyplývali z návrhu riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy nie sú známe resp. identifikované.

C.III.13. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi

Posudzovaná územnoplánovacia dokumentácia - návrh územného plánu obce Nižné Ružbachy je vypracovaná v súlade s postupmi, ktoré určoval zákon č. 50/1976 Zb. (stavebný zákon), ktorý platil v čase začatia obstarávania územného plánu obce Nižné Ružbachy, t.j. pred účinnosťou nového zákona o územnom plánovaní.

Po obsahovej stránke je posudzovaný návrh územného plánu vypracovaný i v súlade s cieľom územného plánovania definovaného v zákone o územnom plánovaní.

Vyhodnotenie vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z podkapitol v časti C. II. tejto správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu a odstupňované miery negatívneho vplyvu (-):

- **bez vplyvu/indiferentný vplyv (0):** plán neovplyvní zložky životného prostredia a obyvateľstvo;
- **mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1):** vplyv s možným rizikom s málo významným pôsobením na zložky životného prostredia, prevažne len lokálneho charakteru; jeho pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska nízke, jeho vnímateľnosť je nízka;
- **stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2):** vplyv s možným rizikom ovplyvnenia lokality ale i jej širšieho okolia, ktorý nie je zanedbateľný; jeho vnímateľnosť je stredná až značná;
- **významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3):** vplyv, ktorého pôsobenie je z kvantitatívneho hľadiska veľké, pôsobí na širšie okolie a citlivejšie zložky životného prostredia a môže spôsobiť až nezvratné zmeny, jeho vnímateľnosť je vysoká.

Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce s návrhmi funkčných plôch, stavieb a činností (opatrení) špecifikovaných v posudzovanom strategickom dokumente, bude mať určitú mieru vplyvu na životné prostredie (v škále bez vplyvu až po stredne významný vplyv), a to v závislosti od charakteru zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že pre žiadne z navrhovaných funkčných plôch, stavieb a činností (opatrení) územného plánu obce Nižné Ružbachy nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ich vplyv ako významne negatívny (veľmi významný vplyv).

V rámci posúdenia návrhu riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy na životné prostredie boli identifikované ako problémové niektoré funkčné plochy resp. stavby, ktoré či už samostatne alebo kumulatívne v riešenom území môžu mať stredne negatívny vplyv na štruktúru a scenériu krajiny a na pôdu. Ide napr. najmä o stavbu - návrh preložky cesty I/77 (zábery poľnohospodárskej pôdy, nový výrazný technický prvok v krajine, potenciálna migračná bariéra)

V etape predprojektovej a projektovej prípravy ako i v procese posudzovania vplyvov stavby na životné prostredie podľa zákona EIA je potrebné stanoviť konkrétne technické a technologické opatrenia na minimalizáciu vplyvu stavby na zložky životného prostredia.

Návrh riešenia územného plánu umožňuje aj realizáciu ďalších činností, ktoré samostatne svojimi parametrami a charakterom môžu podliehať zisťovaciemu konaniu alebo povinnému hodnoteniu podľa zákona EIA a tiež i posúdeniu ich vplyvu na sústavu Natura 2000 podľa § 28 zákona OPaK ako i posúdeniu splnenia environmentálnych cieľov dotknutých vodných útvarov podľa § 16a vodného zákona. Takéto stavby a opatrenia budú už na základe konkrétnej projektovej dokumentácie opätovne posúdené/hodnotené z hľadiska ich vplyvov na konkrétne zložky životného prostredia a opätovne bude musieť byť hodnotená miera významnosti ich vplyvu na životné prostredie a jeho zložky (napr. výstavba zjazdoviek a horského dopravného zariadenia na funkčnej ploche sezónnych športov).

Navrhované priestorové a funkčné usporiadanie územného plánu obce Nižné Ružbachy spolu s určením záväzných limitov a regulatívov je riešené tak, aby sa zabezpečila minimalizácia negatívnych vplyvov na životné prostredie pri dodržaní ustanovení právnych predpisov ochraňujúcich zložky životného prostredia a životné prostredie ako celok.

C.III.14. Zhodnotenie splnenia požiadaviek zo stanovísk k oznámeniu o strategickom dokumente v zmysle určeného rozsahu hodnotenia a zo stanovísk k rozsahu hodnotenia

❖ Stanoviská dotknutých subjektov doručené príslušnému orgánu EIA/SEA k oznámeniu o strategickom dokumente

V súlade s § 6 ods.2 zákona EIA začal proces pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územný plán obce Nižné Ružbachy dňa 01.08.2023, kedy Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie ako príslušný orgán EIA/SEA zverejnil text oznámenia o strategickom dokumente pre verejnosť na webovej adrese <https://www.enviroportal.sk/eia>. Príslušný orgán EIA/SEA osobitne doručil v súlade § 6 ods.2 zákona EIA oznámenie o strategickom dokumente tiež dotknutým orgánom štátnej správy, schvaľujúcemu orgánu, dotknutým obciam a ostatným dotknutým subjektom.

Na základe stanovísk, ktoré boli príslušnému orgánu EIA/SEA zaslané dotknutými subjektmi, príslušný orgán EIA/SEA v zmysle § 8 zákona EIA určil za účelom vypracovania Správy o hodnotení rozsah hodnotenia strategického dokumentu - č. OU-SL-OSZP-2023/006783-020 z 03. 11. 2023.

V tomto dokumente, ktorý vydal príslušný orgán EIA/SEA po ukončení pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obe Nižné Ružbachy, tento orgán určil podmienku „písomne vyhodnotiť splnenie alebo nesplnenie (v tomto prípade zdôvodniť prečo je nesplnenie) všetkých stanovísk k oznámeniu“.

Spracovateľ Správy o hodnotení si od príslušného orgánu EIA/SEA vyžiadal kópie všetkých stanovísk, ktoré boli v procese pripomienkovania k oznámenia strategického dokumentu doručené. Od verejnosti neboli v rámci pripomienkovania oznámenia o strategickom dokumente doručené príslušnému orgánu EIA/SEA žiadne stanoviská. V rámci tohto pripomienkovania boli príslušnému orgánu EIA/SEA doručené stanoviská dotknutých orgánov štátnej správy resp. samosprávy:

01 - Obvodný banský úrad v Košiciach

List č. 999-2383/2023 zo 07. 08. 2023

Úrad uviedol, že v k.ú. Nižné Ružbachy sa nenachádzajú zistené výhradné ložiská nerastov, z čoho vyplýva, že územným plánom nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva (výhradných ložísk). Úrad tiež uviedol, že „k predmetnému územnému plánu obce Nižné Ružbachy nemá žiadne pripomienky“.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

02 - Krajský pamiatkový úrad Prešov

List č. KPUPO-2023/15699-2/62615/Juur z 03. 08. 2023

Úrad v stanovisku uviedol, že „nepožaduje posudzovať podľa zákona č. 24/2006 Z.z.“ pri dodržaní nasledujúcich podmienok:

- Pre zabezpečenie ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk je nevyhnutné postupovať v súlade s ustanoveniami zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov. Krajský pamiatkový úrad Prešov zabezpečuje podmienky ochrany pamiatkového fondu, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v územnom a stavebnom konaní v súlade s podmienkami stanoviska č. KPUPO-2022/1814_2/8048/Jur zo dňa 31. 01. 2022, ktoré Krajský pamiatkový úrad Prešov vydal k vypracovaniu strategického dokumentu Zadanie Územného plánu obce Nižné Ružbachy v zmysle S 22 ods. 2, 3 a 4 stavebného zákona.

- V Oznámení o strategickom dokumente „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ v kapitole III. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia v bode 5. Vplyv na chránené územia vrátane návrhu opatrení na ich zmiernenie doplniť nasledovné:

Krajský pamiatkový úrad Prešov na základe evidovaných archeologických lokalít určil v k. ú. obce Nižné Ružbachy územia s predpokladanými archeologickými nálezmi:

1. historické jadro obce — územie s predpokladanými archeologickými nálezmi z obdobia stredoveku až novoveku (1. písomná zmienka o obci k roku 1303)

2. dolný tok údolia Komrovského potoka — zaniknutá stredoveká obec Koromnov (1. písomná zmienka o obci k roku 1392) — lokalizovaná nálezmi keramiky zo 14. 16. storočia
Bližšie nelokalizované a ojedinelé nálezy:

3 Poloha Zámoček, JZ od intravilánu obce — miesto drevenej stredovekej hlásky.

KPÚ Prešov v zmysle pamiatkového zákona v spolupráci s príslušným stavebným úradom pri vykonávaní akejkoľvek stavebnej, či inej hospodárskej činnosti zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk na územiach aj mimo území s evidovanými a predpokladanými archeologickými nálezmi a náleziskami v procese územného a stavebného konania.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Doplnenie informácie o územiach s predpokladanými archeologickými nálezmi je v návrhu územného plánu ako i v predmetnej Správe o hodnotení vykonané resp. akceptované. Informácia o postupoch pri ochrane nálezov a nálezísk vyplývajúca z pamiatkového zákona je tiež doplnená a vzatá na vedomie.

03 - Ministerstvo dopravy SR

List č. 24154/2023/SSD/72508 z 10. 08. 2023

Ministerstvo uviedlo, že strategický dokument nepožaduje ďalej posudzovať podľa zákona EIA. Zároveň požiadalo rešpektovať nasledovné požiadavky:

- predmetný dokument spracovať v súlade s nadradenou, aktuálne platnou dokumentáciou ÚPN Prešovského samosprávneho kraja;

- na ochranu ciest a miestnych ciest a premávky na nich mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným územným plánom obce dodržať cestné ochranné pásma v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 35/1984 Zb. Federálneho ministerstva dopravy, ktorou sa vykonáva zákon o pozemných komunikáciách (cestný zákon); ●
- rešpektovať zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- dodržať ochranné pásmo dráhy (OPD — 60 m od osi krajnej koľaje) podľa zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach;
- pri navrhovaných lokalitách v blízkosti pozemných komunikácií je potrebné posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle vyhlášky Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov. Umiestnenie lokalít, predovšetkým bývania, v pásme s prekročenou prípustnou hladinou hluku neodporúčame. V prípade realizácie takýchto lokalít je nevyhnutné navrhnúť opatrenia na maximálnu možnú elimináciu negatívnych účinkov dopravy a zaviazat' investorov na vykonanie protihlukových opatrení. Voči správcovi pozemných komunikácií nebude možné uplatňovať požiadavku na realizáciu týchto opatrení, pretože negatívne účinky vplyvu dopravy sú v čase realizácie známe;
- obzvlášť upozorňujeme, že pri lokalitách slúžiacich na bývanie, resp. ubytovanie požadujeme zabezpečiť vypracovanie hlukovej štúdie vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre (a doprave na nej) a zahrnúť jej výsledky do protihlukových opatrení stavieb tak, aby bola zabezpečená expozícia obyvateľov a ich prostredia hlukom v súlade s prípustnými hodnotami, ustanovenými vyhláškou č. 549/2007 Z. z. a vyhláškou č. 237/2009 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyššie uvedená vyhláška;
- postupovať podľa Národnej stratégie rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky v SR, ktorá bola schválená UV SR č. 223/2013.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Požiadavky sú zväčša formálne a vyplývajú priamo zo všeobecne záväzných predpisov a vzťahujú sa ku projektovej príprave stavieb (napr. vypracovanie hlukovej štúdie). Pri riešení územného plánu bola venovaná osobitná pozornosť tomu, aby lokality pre bývanie neboli umiestnené do ochranného pásma ciest a obyvatelia neboli tak vystavení zvýšenej expozícii hluku. Základným opatrením na vylúčenie negatívneho vplyvu hluku z dopravy na obytné územie je návrh preložky cesty I/77 mimo zastavané územie obce. ÚPN PSK (2019) ako i Národná stratégia rozvoja cyklistickej dopravy a cykloturistiky bola akceptovaná.

04 - MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny

List č. 14624/2023-6.3 zo 04. 12. 2023

Dotknutý orgán ochrany prírody konštatuje, že v riešenom k.ú. Nižné Ružbachy sa nachádzajú chránené územia – CHVÚ Čergov (SKCHVU051) a SKUEV0951 Stredný tok Popradu, prvky ÚSES podľa R-ÚSES okresu Stará Ľubovňa (2019) – NRBk3 Poprad, NRBk4 Kotník – Čierna hora, RBk3 Ružbašská Miľava a RBc8 Vrch Anny, biotopy európskeho a národného významu napr biotop európskeho významu Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky (6510), mokradné spoločenstva a vlhké lúky, na ktoré sú viazané chránené druhy európskeho a národného významu, že celý priestor alúvia rieky Poprad predstavuje ťahovú cestu vtáctva územím Slovenska a radí sa medzi významné migračné trasy nadregionálneho významu, že v k.ú. Nižné Ružbachy platí 1. stupeň územnej ochrany s výnimkou územia SKUEV0951, kde platí 2. stupeň územnej ochrany.

Dotknutý orgán ochrany prírody požaduje do rozsahu hodnotenia zaradiť nasledovné špecifické požiadavky:

- rešpektovať vyhlásené územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, ich územné vymedzenie a obmedzenia v nich, vyplývajúce z legislatívnych predpisov ako aj všetky ostatné záujmy ochrany prírody a krajiny – chránené druhy rastlín a živočíchov, biotopy, prvky územného systému ekologickej stability (biocentrá a biokoridory nadregionálneho, regionálneho a miestneho významu) a pod. – ako územia s ekostabilizačnou funkciou a nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia;
- v prípade plánovaných zámerov vyplývajúcich z územného plánu Nižné Ružbachy, ktoré budú zasahovať do území európskej sústavy chránených území Natura 2000, resp. budú umiestnené v ich bezprostrednej blízkosti, kde nie je možné vylúčiť vplyv na takéto územie, bude potrebné vyhodnotiť vplyvy na územia sústavy Natura 2000 (tzv. primerané hodnotenie) podľa Metodiky primeraného hodnotenia vplyvov plánov, programov a projektov na územia sústavy Natura 2000 (SAŽP, 2023) v zmysle platnej legislatívy, autorizovanou osobou podľa § 28a zákona č. 543/2002 Z. z. Hodnotenie vykonať na základe aktuálneho prieskumu a s biológmi príslušného zamerania. Nevyhnutnými prílohami primeraného hodnotenia sú prehľadná mapa so zobrazením navrhovaných zmien a doplnkov a hodnotených záujmov ochrany prírody, a tiež podrobnejšie mapy so zobrazením prvkov zasahujúcich do chránených biotopov a biotopov druhov. V správe o hodnotení je potrebné jasne deklarovať, či schválenie predmetného strategického dokumentu bude alebo nebude mať priamy/nepriamy vplyv na integritu území európskej sústavy chránených území Natura 2000 z hľadiska cieľov ich ochrany;
- pre všetky identifikované negatívne vplyvy navrhnúť opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov predloženého strategického dokumentu na životné prostredie.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Uvedený text označený ako „požiadavky“ uviedol príslušný orgán EIA/SEA do rozsahu hodnotenia zo dňa 03. 11. 2023, a to v bode 2.2.12. Požiadavka uvedená v prvej odrážke bola primerane a zákonne zohľadnená už v návrhu Územného plánu obce Nižné Ružbachy. Požiadavka uvedená v druhej odrážke je predmetom tejto Správy o hodnotení. Predmetná Správa o hodnotení vyhodnotila v príslušných kapitolách navrhované zámery zasahujúce do území Natura 2000 so záverom, že tieto návrhy nebudú mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu dotknutých území Natura 2000, a z tohto dôvodu sa nepristúpilo k vypracovávaniu „primeraného hodnotenia“ vplyvov na územia Natura 2000. Obdobne posledná požiadavka zo stanoviska orgánu ochrany prírody je z časti rešpektovaná už tým, že vlastný strategický dokument obsahuje primerané opatrenia na elimináciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie a tieto opatrenia sú súčasťou záväznej časti územného plánu a ďalšie požiadavky na elimináciu a minimalizáciu vplyvov návrhov územného plánu na životné prostredie sú uvedené i v tejto v Správe o hodnotení.

05 - Okresné riaditeľstvo hasičského a záchranného zboru v Starej Ľubovni

List č. ORHZ-SL1-2023/000243-002 z 10.08.2023

Okresné riaditeľstvo uviedlo, že po preštudovaní Oznámenia o strategickom dokumente „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ z hľadiska ochrany pred požiarimi nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

06 - Okresné úrad Stará Ľubovňa, odbor krízového riadenia

List č. OU-SL-OKR-2023/007149-002 z 15.08.2023

Okresný úrad uviedol, že z hľadiska civilnej ochrany nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov na životné prostredie, k uvedenému návrhu riešenia pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie nemá pripomienky a súhlasí s oznámením o strategickom dokumente „Územný plán obce Nižné Ružbachy“.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

07 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor životného prostredia, úsek ochrany ovzdušia

List č. OU-SL-OKR-2023/007182-002 z 31.08.2023

Okresný úrad uviedol, že z hľadiska ochrany ovzdušia nemá k oznámeniu strategického dokumentu „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ pripomienky.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

08 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek ochrany prírody a krajiny

List č. OU-SL-OSZP-2023/007181-002 z 31.08. 2023

Orgán ochrany prírody požaduje do územnoplánovacej dokumentácie obce Nižné Ružbachy zapracovať nasledovné požiadavky:

08 rešpektovať vyhlásené územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, ich územné vymedzenie a obmedzenia v nich, vyplývajúce z legislatívnych predpisov ako aj všetky ostatné záujmy ochrany prírody a krajiny – chránené druhy rastlín a živočíchov, biotopy, prvky územného systému ekologickej stability;

09 v prípade plánovaných zámerov vyplývajúcich z územného plánu obce Nižné Ružbachy, ktoré budú zasahovať do území európskej sústavy chránených území Natura 2000, resp. budú umiestnené v ich bezprostrednej blízkosti, kde nie je možné vylúčiť vplyv na takéto územia, bude potrebné vyhodnotiť vplyvy na európsku sústavu chránených území Natura 2000 (primerané hodnotenie podľa § 28a zákona č. 543/2002 Z.z.)

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Predmetné stanovisko je vydané vecne nepríslušným orgánom ochrany prírody. Vecne príslušným dotknutým orgánom ochrany prírody je MŽP SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny (viď stanovisko nižšie v texte).

Prvá požiadavka obsiahnutá v stanovisku orgánu ochrany prírody je relevantná vo vzťahu k vlastnému návrhu strategického dokumentu – územnému plánu obce Nižné Ružbachy. Požiadavke je vyhovie v návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy. Posúdením vplyvu navrhovaných prvkov územného plánu obce na územia Natura 2000 sa táto Správa o hodnotení zaoberá v príslušných kapitolách a navrhované prvky zasahujúce do území Natura 2000 vyhodnotila so záverom, že pri rozsahu informácií o návrhoch prvkov/zámerov, ktoré zasahujú do území Natura 2000, tieto nebudú mať významný negatívny vplyv na predmet ochrany a integritu dotknutého SKUEV0951 Stredný tok Popradu a CHVÚ Levočské vrchy.

09 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, pozemkový a lesný

List č. OU-SL-OSZP-2023/007137-002 z 16.08. 2023

Okresný úrad upozornil, že návrh územnoplánovacej dokumentácie musí byť odsúhlasený orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy (§ 22 zákona č. 220/2004 Z.z.), t.j. Okresným úradom Prešov, odborom opravných prostriedkov, Námestie mieru 3, Prešov. Ďalej uviedol, že v zmysle § 12 zákona č. 220/2004 Z.z je potrebné riadiť sa zásadami ochrany, zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy a na stavebné a iné nepoľnohospodárske účely ju použiť len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Informácia o postupe podľa zákona č. 220/2002 Z.z. je vzatá na vedomie. Pri spracovaní návrhu riešenia územného plánu obce bola akceptovaná zásada ochrany poľnohospodárskej pôdy.

10 - Prešovský samosprávny kraj, odbor strategického rozvoja

List č. 07689/2023/DUPaZP-2 z 03. 08. 2023

Úrad požaduje, „aby strategický dokument bol riešený v súlade s Územným plánom Prešovského samosprávneho kraja, v rámci ktorého je potrebné rešpektovať najmä ustanovenia záväznej časti“.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Uvedená požiadavka je požiadavkou vyplývajúcou priamo zo zákona o územnom plánovaní/stavebného zákona. Zákon bol rešpektovaný a do návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy boli prevzaté návrhy z Územného plánu PSK; príslušné ustanovenia jeho záväznej časti sú v sprievodnej správe územného plánu obce Nižné Ružbachy citované a záväzné stavby sú v grafickej časti vykreslené.

11 – Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Starej Ľubovni

List č. RUVZSL/OHŽPaZ/1095/4833/2023 z 15.08.2023

Úrad uviedol, že súhlasí podľa 13 ods. 2 zákona č. 355/2007 Z. z. s návrhom žiadateľa. K uvedenému oznámeniu o strategickom dokumente „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ z hľadiska ochrany verejného zdravia orgán verejného zdravotníctva nemá pripomienky.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

12 – Regionálna veterinárna a potravinová správa Stará Ľubovňa

List č. 272/20023-520, 1021/2023 zo 04. 08.

Úrad uviedol, že súhlasí s dokumentom „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ bez pripomienok a netrvá na posudzovaní dokumentu podľa zákona č. 24/2006 Z.z..

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Stanovisko vzaté na vedomie.

13 - Okresný úrad Stará Ľubovňa, odbor starostlivosti o životné prostredie, úsek štátnej vodnej správy

List č. OU-SL-OSZP-2023/006974-002 z 08. 08. 2023

Okresný úrad upozornil na potrebu dodržiavania ustanovenia § 30 vodného zákona a citoval ustanovenie §30 a jeho odsekov 1-3. Ďalej upozornil, že v zmysle 15 ods. 8 vodného zákona: „Orgány štátnej správy sú povinné pri spracúvaní základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja a územnoplánovacej dokumentácie a pri rozhodovaní vychádzať z Vodného plánu Slovenska“. Žiadal tiež pri spracovaní strategického dokumentu dodržať ustanovenia 8 ods. 13 zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami (ďalej len „zákon o povodniach“). Obec zosúladí povoloňovanie stavieb a určovanie regulatívov priestorového usporiadania a funkčného využívania územia v územnom pláne obce alebo v územnom pláne zóny s opatreniami na ochranu pred povodňami, ktoré sú uvedené v schválenom pláne manažmentu povodňového rizika a v jeho aktualizácii. Tiež požadoval pri spracovaní strategického dokumentu rešpektovať povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 26 ods.4 písm.), b), c), d), e), f) zákona o povodniach a následne citoval ustanovenia uvedených odsekov. Záverom upozornil na potrebu dodržania ustanovenia 5 vodného zákona, t.j. zabezpečenie ochrany vôd a jej trvalo udržateľného využívania. Žiadal tiež pri príprave podkladov rešpektovať stanoviská správcu toku.

Vyhodnotenie zhotoviteľa Správy o hodnotení: Uvedené požiadavky sú opisom zákonných ustanovení, uvedených vo všeobecne záväzných právnych predpisoch na úseku

ochrany vôd a ochrany pred povodňami. Zákony ako i stanovisko správcu toku boli pri návrhu riešenia územného plánu rešpektované.

C.IV. Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie

Dôležité opatrenia zamerané na elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov nových zámerov podľa návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy sú súčasťou záväzných regulatívov územného plánu, vrátane vymedzenia verejnoprospešných stavieb a zároveň územný plán lokalizoval nové funkčné plochy a činnosti v území tak, aby bol ich vplyv na zložky životného prostredia minimálny. Navyiac sú v tejto Správe o hodnotení špecifikované ďalšie opatrenia na zmiernenie resp. elimináciu negatívnych vplyvov na životné prostredie vrátane na územia sústavy Natura 2000.

Návrh opatrení na minimalizáciu vplyvov navrhovaných funkčných plôch/stavieb (činností) riešených v územnom pláne obce Nižné Ružbachy:

- pri budovaní mostných objektov cesty I/77 cez tok rieky Poprad umiestniť piliere mostov tak, aby tieto boli situované mimo územia SKUEV0951 Stredný tok Popradu a boli situované tak, aby si nevyžiadali zásah do plôch prioritného biotopu európskeho významu;
- pri križovaní kritických úsekov terestrických migračných biokoridorov stavbou cesty I/77 navrhnuť primerané ekodukty;
- pre navrhované funkčné plochy rekreácie a cestovného ruchu lokalizované do CHVÚ Levočské vrchy určiť vyššiu hodnotu indexu zelených plôch s cieľom dosiahnuť rozvoľnenú zástavbu na týchto funkčných plochách;
- pred začatím zemných prác súvisiacich s budúcou výstavbou na lúčnych porastoch v CHVÚ Levočské vrchy zabezpečiť vykonanie monitoringu hniezdzenia avifauny viazanej na otvorené lúčne spoločenstvá;
- rozsiahlejšiu výstavbu a s tým spojené zemné a terénne práce v CHVÚ Levočské vrchy pri zistení hniezdzenia avifauny realizovať mimo hniezdného obdobia.

Z pohľadu posúdenia vplyvov na životné prostredie ako celku, vrátane posúdenia možných vplyvov na prírodné biotopy a predmet ochrany CHVÚ Levočské vrchy a SKUEV0951 Stredný tok Popradu, je možné tieto opatrenia považovať v tejto etape (v etape tvorby územnoplánovacej dokumentácie) za dostatočné. Samotný návrh riešenia územného plánu Nižné Ružbachy rešpektuje zásady územného plánovania. Opatrenia na minimalizáciu vplyvov na životné prostredie špecifikované v návrhu územného plánu vychádzajú najmä zo základného cieľa územného plánovania – udržateľného územného rozvoja so zreteľom na miestne danosti, charakter prírodnej štruktúry, efektívne a udržateľné užívanie prírodných zdrojov, zachovanie biodiverzity, vyvážený environmentálny prístup k priestorovému usporiadaniu územia a funkčnému využívaniu územia pri ochrane ekologickej stability a ekologickej konektivity. Návrh riešenia územného plánu prihliada tiež na všetky relevantné pripomienky doručené v doterajšom procese tvorby územného plánu.

Pripadné ďalšie pripomienky, ktoré budú doručené k návrhu riešenia územného plánu od dotknutých orgánov štátnej a verejnej správy, ktoré budú podporovať ochranu a starostlivosť o životné prostredie, budú do konečného návrhu územného plánu primerane zapracované.

C.V. Porovnanie variantov (vrátane porovnania s nulovým variantom)

V dokumente „rozsah hodnotenia pre vypracovanie Správy o hodnotení“, ktorý vydal Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie v Bardejove č. OU-SL-OSZP-2023/006783-020 z 03. 11. 2023 po pripomienkovaní oznámenia o strategickom dokumente – Územného plánu obce Nižné Ružbachy, bolo stanovené, že pre ďalšie hodnotenie vplyvu návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ sa neurčujú varianty.

Z toho hľadiska je porovnanie možných variantov bezpredmetné.

V porovnaní s tzv. nulovým variantom je predložený strategický dokument „Územný plán obce Nižné Ružbachy“ v etape návrhu územného plánu jednoznačne výhodnejší a progresívny vo všetkých oblastiach, ktoré aktuálne územno-plánovacia dokumentácia rieši resp. má možnosť riešiť. Nulový variant predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia v rozsahu jeho aktuálne zastavaného územia a plôch mimo zastavaného územia, teda bez ďalšieho územného rozvoja, bez doplnenia potrebnej infraštruktúry v oblasti zásobovania obyvateľov pitnou vodou, progresívneho riešenia odpadového hospodárstva, zlepšenia hlukových pomerov v obci, ochrany územia pre prívalovými dažďami a vytvárania podmienok pre komfort bývania obyvateľov ako i zlepšovania ekonomickej základe obce.

Navrhovaný územný plán oproti nulovému variantu je výhodnejší, pretože rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce, vrátane jej obyvateľov a ich zdravia. Vytvára tiež podmienky na zlepšenie pohody bývania, sociálno-ekonomického postavenia obyvateľov obce, ekonomického postavenia obce a environmentálnej problematiky.

C.VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia

Pri hodnotení vplyvov navrhovaného riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy na životné prostredie táto správa o hodnotení vychádza predovšetkým z informácií o súčasnom stave životného prostredia dotknutého riešeného územia a z odhadu významnosti vplyvu jednotlivých navrhovaných funkčných plôch a činností (opatrení) podľa návrhu územného plánu na zložky životného prostredia a životného prostredia ako celku ako i odhadu významnosti vplyvu na zdravie a pohodu obyvateľov.

Vyhodnotenie predpokladaných vplyvov návrhu riešenia územného plánu je vykonané slovným opisom vplyvu v každej z kapitol v časti C. II. tejto Správy o hodnotení. Predpokladané vplyvy navrhovanej zástavby a navrhovaných činností (opatrení) z návrhu územného plánu sú v tejto správe o hodnotení hodnotené v rámci stupnice významnosti – bez vplyvu až negatívny vplyv: bez vplyvu/indiferentný vplyv (0); mierne negatívny vplyv/málo významný vplyv (-1); stredne negatívny vplyv/stredne významný vplyv (-2); významný negatívny vplyv/veľmi významný vplyv (-3). Miera pozitívneho vplyvu nie je odstupňovaná.

V procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie sa vychádzalo zo známych publikovaných informácií o území, pričom najviac boli využité odborné informácie verejne prístupné na internete, environmentálne dokumentácie súvisiace s riešeným katastrálnym územím, informácie obsiahnuté v stanoviskách dotknutých subjektov, z konzultácií s dotknutými orgánmi štátnej správy, z úrovne vlastného poznania dotknutého

riešeného územia a environmentálnych problematik jeho obyvateľov, ako i z limitov určených všeobecne záväznými právnymi predpismi.

C.VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracovávaní správy o hodnotení

Nedostatky pri vypracovávaní tejto správy o hodnotení vychádzajú zo skutočnosti, že pre dotknuté riešené územie nie sú známe/publikované niektoré relevantné konkrétne údaje, charakterizujúce merateľný stav niektorých zložiek životného prostredia a faktorov ovplyvňujúcich životné prostredie (napr. konkrétne údaje z meraní o kvalite a stave ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdneho horizontu, konkrétne údaje o výskyte chránenej bioty na konkrétnych lokalitách vo voľnej krajine). Táto správa o hodnotení vychádzala len z údajov o území do t.č. publikovaných a verejne prístupných a údajov, ktoré je možné získať bežným pozorovaním prírodných a iných javov v území.

Ďalšie neurčitosti, ktoré môžu ovplyvniť predpokladaný odhad vplyvov návrhu územného plánu na životné prostredie, vyplýva tiež zo skutočnosti, že na základe návrhu jednotlivých funkčných plôch a činností (opatrení), pri ktorých miera podrobnosti o stavebných objektoch v rámci týchto plôch a činností zodpovedá úrovni územného plánu obce, nie je pochopiteľne možné určiť, o aké konkrétne projektované stavby/činnosti pôjde a aké spôsoby/metódy/technológie realizácie týchto stavieb/činností budú využité. V procese riešenia územného plánu nie sú a nemôžu byť k dispozícii detailné technické údaje, tie sa budú riešiť na úrovni konkrétnej predprojektovej a projektovej prípravy stavby/činnosti. Táto skutočnosť sa najviac vzťahuje na návrh preložky cesty I. triedy č.77. Povinnosť riešiť preložku tejto cesty vyplynula pre územný plán obce Nižné Ružbachy z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie ÚPN PSK (2019). T.č. nie sú k dispozícii žiadne ďalšie dokumentácie, ktoré by poskytli bližšie informácie o detailnejšom, najmä technickom, riešení predmetnej preložky. Charakter tejto stavby je však v každom prípade takého rozsahu, že si vyžaduje samostatné posúdenie jej vplyvov na životné prostredie (ako navrhovanej činnosti) podľa zákona EIA, a to v čase, keď bude vyhotovená konkrétnejšia projektová dokumentácia o tejto preložke. Pri posudzovaní konkrétneho projektu sa očakáva, že budú navrhnuté ďalšie opatrenia na zmiernenie jej vplyvov na životné prostredie, vrátane vplyvov na dotknuté územie sústavy Natura 2000 – SKUEV0951 Stredný tok Popradu.

C.VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie

Obec Nižné Ružbachy nemá v súčasnosti pre ďalší svoj rozvoj aktuálnu územno-plánovacia dokumentáciu. Pre riadenie rozvoja obce v súčasnom sociálnom a ekonomickom prostredí pri potrebe zabezpečiť atraktivnosť a pohodu bývania pre domáce obyvateľstvo resp. i pre nových obyvateľov, pri potrebe zabezpečiť podmienky pre udržateľný územný rozvoj pri ďalšom ekonomickom a sociálnom raste obce, a to pri minimalizácii vplyvov na životné prostredie pri realizácii nových zámerov v katastrálnom území Nižné Ružbachy s prihliadnutím na širší geografický priestor, je nevyhnutné riadiť sa aktuálnym, súčasným trendom zodpovedajúcim koncepčným dokumentom s jasne stanovenými územno-priestorovými pravidlami a zásadami. Takéto požiadavky hodnotený návrh Územného plánu obce Nižné Ružbachy spĺňa.

Na základe vykonaného posudzovania vplyvov návrhu územného plánu obce Nižné Ružbachy sa predpokladá, že návrh riešenia rozvoja obce špecifikovaný v posudzovanom návrhu územného plánu bude mať určitý vplyv na životné prostredie, a to v závislosti od charakteru

zástavby určenej jednotlivými funkčnými plochami ako i samostatne navrhnutými stavbami a činnosťami (opatreniami) a v závislosti od konkrétneho miesta ich umiestnenia v krajine. Je však potrebné skonštatovať, že žiadny z týchto vplyvov nebol v štádiu návrhu územného plánu (t.j. bez konkrétnej projektovej dokumentácie) vyhodnotený ako vplyv významne negatívny. V rámci posúdenia návrhu riešenia územného plánu obce Nižné Ružbachy na životné prostredie, boli identifikované niektoré funkčné plochy a stavby/činnosti vo vzťahu k prvkom ÚSES (k migračným koridorom) a vo vzťahu k územiám sústavy Natura 2000, pre ktoré je potrebné prijať opatrenia na minimalizáciu ich vplyvov na životné prostredie. Takéto opatrenia sú definované už v samotnom územnom pláne v jeho záväznej časti a ďalšie tiež v tejto Správe o hodnotení.

Navrhované riešenie územného plánu má nesporne prevažujúce benefity pre životné prostredie, a to najmä v súvislosti s navrhnutým riešením zásobovania obyvateľstva pitnou vodou, skvalitnením systému odpadového hospodárstva, návrhom na zlepšenie dopravných pomerov v obci návrhom preložky cesty I/77, návrhom zvyšovania miery plynofikácie obce, návrhom budovania protipovodňových opatrení na ochranu územia, obyvateľov a ich majetku.

Návrh územného plánu obce Nižné Ružbachy je vypracovaný v súlade s nadradenými koncepciami starostlivosti o životné prostredie, nadradenými územno-plánovacími dokumentáciami, primerane rieši problematiku obyvateľstva a jeho zdravia, rieši návrhy na odstránenie environmentálnych problémov, rešpektuje historický charakter obce i historickú štruktúru krajiny, vyhlásené chránené územia, v dostatočnej miere rešpektuje územný systém ekologickej stability, známe chránené prírodné biotopy a biotopy chránených druhov, historické pamätihodnosti a známe archeologické náleziská.

C.IX. Riešiteľ - autor správy o hodnotení, podpis riešiteľa:

Ing.arch. Vladimír Ligus
Ateliér Urbeko, s.r.o., Prešov

C.X. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré boli podkladom na vypracovanie správy o hodnotení

- Gúgh, J, Trnka, A., Karaska, D., Ridzoň, J., 2015: Zásady ochrany európsky významných druhov vtákov a ich biotopov. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- ESPRIT, s.r.o., 2019: Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Stará Ľubovňa. SAŽP Banská Bystrica
- Karaska, D., Trnka, A., Krištín, A., Ridzoň, J., 2015: Chránené vtáčie územia Slovenska. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica.
- Kol., 2005: Európsky významné biotopy na Slovensku. Štátna ochrana prírody SR Banská Bystrica v spolupráci s DAPHE-inštitút aplikovanej ekológie.
- Kol., 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 1.vyd. MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica.
- Löw J. et al. 1995. Rukoväť projektanta miestneho územného systému ekologickej stability, Doplněk Brno,
- MŽP SR, 2022: Vodný plán Slovenska, Plán manažmentu správneho územia povodia Visly 2. aktualizácia.

- MŽP SR, 2021: Plán manažmentu povodňového rizika v čiastkovom povodí Dunajca a Popradu – aktualizácia 2021.
- MŽP SR, 2018. Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy – aktualizácia.
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava.
- AQUA –EKO, a.s., 2013: Malá vodná elektrárň Ružbašská Mil'ava, oznámenie o zmene navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.
- Správa Pieninského národného parku, 2024: Program starostlivosti o CHVÚ Levočské vrchy na roky 2024 - 2053 (návrh).
- Prešovský samosprávny kraj, 2015: Správa o hodnotení strategického dokumentu ÚPN PSK.
- Babiak, R., 2023: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Nižné Ružbachy na roky 2023-2030. Obec Nižné Ružbachy.
- Webové lokality: www.hbu.sk, www.enviroportal.sk, www.atlassr.sk, www.geology.sk, www.shmu.sk, www.e-obce.sk, www.skgeodesy.sk, www.sazp.sk, www.sopsr.sk, www.biomonitoring.sk, www.pamiatky.sk, www.zbgis.sk, www.kst.sk, www.ssc.sk, www.svp.sk, www.mpsr.sk, www.vupop.sk, www.tuzvo.sk, www.srzrada.sk, www.mindop.sk, <https://daphne.sk/>

C.XI. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpisom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

V Nižných Ružbachoch
starosta obce Nižné Ružbachy

.....